

Kind en Onderwijs Rotterdam
stichting voor christelijk primair onderwijs

Jaarverslag 2023

VOORWOORD JAARVERSLAG 2023

Het is onze opdracht als Kind en Onderwijs Rotterdam om goed onderwijs te bieden. Onderwijs dat bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen tot jong volwassenen, zodat zij kunnen bijdragen aan een betere samenleving. De 29 scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam zijn dan ook een oefenplaats waar kinderen het leven mogen leren.

Onze medewerkers zijn hierbij de essentiële schakel in het onderwijsproces. Zij zorgen met elkaar voor de leerrijke omgeving die kinderen kansen biedt op hun niveau. Met de uitdagingen op de arbeidsmarkt geeft dat soms druk op het team. We werken dan ook consequent aan optimale kansen voor leerkrachten om hen beter toe te rusten, vaardiger te maken, te begeleiden en uitval tegen te gaan. Het binden en boeien van de medewerkers is dan ook een thema wat veel aandacht krijgt. Dat we hen waarderen en zuinig op ze zijn, zien we terug in het aantal medewerkers dat ervoor kiest om voor ons te werken en bij ons te blijven.

We streven naar hoge kwaliteit van onderwijs voor onze leerlingen en daarmee voor onze scholen. De erkenning goed/excellent geeft de inspectie niet meer. Toch blijven we onverminderd en planmatig werken aan spraakmakend goed onderwijs: voor leerlingen, voor medewerkers en voor Rotterdam. We blijven ons inzetten om kinderen de kansen te geven die ze verdienen. Hierin zoeken we ook nadrukkelijk de samenwerking met partners in de stad. We kunnen bouwen op en met onze partners in de kinderopvang en BSO, de gemeente Rotterdam, PPO en andere partners in de ondersteunende schil rond ons onderwijs.

2023 stond voor het bestuur ook in het teken van de voorgenomen bestuurlijke fusie tussen Kind en Onderwijs Rotterdam en LMC Voortgezet Onderwijs. Ingegeven vanuit kracht en toekomstbestendigheid en met een droom voor leerlingen en medewerkers: het onderwijs nóg beter vormgeven. Waar kinderen kunnen worden wie ze willen zijn. Een basis vormen waarop kinderen en jongeren grenzeloos kunnen groeien en bloeien. Waar ze hun toekomst kunnen bouwen en beleven. Een organisatie die bijdraagt aan de basis voor de rest van hun leven. In dit proces en ook bij onze primaire taak onderwijs, wordt de stichting ondersteund en geadviseerd door de Raad van Toezicht en Gemeenschappelijke Medezeggenschap.

De stichting is financieel gezond: we investeren veel, de schoolgebouwen zijn goed onderhouden, er komen nieuwe gebouwen bij en de ICT-voorzieningen zijn op orde. In dit verslag over het jaar 2023 leest u welke ambities er lagen, welke activiteiten hebben plaatsgevonden en welke resultaten behaald zijn. Koersen op onze identiteit en het dynamisch koersplan heeft ons ook het afgelopen jaar stevige houvast gegeven in ons werk.

Jasmijn Kester
Voorzitter College van Bestuur
Kind en Onderwijs Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

DEEL A: BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD JAARVERSLAG 2023	1
H1 ORGANISATIE	4
1.1.Missie en Visie.....	4
1.2.De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam	5
1.3.Structuur en organisatie tot en met 31 december 2023	5
H2 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT EN GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	8
2.1 Verslag Raad van Toezicht.....	8
2.2.Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)	13
H3 AMBITIES, ACTIVITEITEN EN RESULTATEN	16
3.1. Samen leren – Onderwijs en ICT	16
3.2. Samen werken - HRM.....	23
3.3. Samen delen - Financiën	28
3.4. Samen leven – Huisvesting.....	31
3.5. Samen communiceren - communicatie	32
H4 FINANCIËEL VERSLAG	34
4.1.Financiële analyse balans.....	34
4.2.Financiële analyse staat van baten en lasten.....	37
4.3.Financiële kerncijfers	40
4.4.Treasuryverslag Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam	41
4.5.Continuiteitsparagraaf	43
4.6.Risicobeheersing	54

DEEL B: JAARREKENING

B1	Geconsolideerde balans per 31 december 2022	58
B2	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2022	60
B3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2022	61
B4	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2022	62
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	68
B6	Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	73
B7	Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde staat van baten en	74
B8	Enkelvoudige balans per 31 december 2022	78
B9	Enkelvoudige staat van baten en lasten 2022	80
B10	Enkelvoudige kasstroomoverzicht 2022	81
B11	Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2022	82
B12	Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans 2022	83
B13	Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten	86
B14	Overige toelichting	89
B15	Overzicht verbonden partijen	91
B16	Gebeurtenissen na balansdatum	91
B17	Formele vaststelling jaarrekening 2022	92

DEEL C: OVERIGE GEGEVENS

C1	Controleverklaring	93
----	--------------------	----

Leeswijzer:

- Waar in dit Jaarverslag *hij* staat, wordt ook *zij* bedoeld;
- Waar 'Kind en Onderwijs Rotterdam of 'de stichting' staat, wordt Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam bedoeld. Waar stichting staat, bedoelen we het geheel van CvB, staf en schooldirecteuren en alle andere medewerkers: de gehele organisatie;
- Waar ouders staat, wordt ook verzorgers bedoeld.

H1 ORGANISATIE

Identiteit

Kind en Onderwijs Rotterdam is een stichting voor Christelijk (speciaal) Primair Onderwijs in de regio Rotterdam. De verhalen uit de Bijbel zijn onze inspiratie. We voelen ons verbonden door het voorbeeld dat Jezus ons geeft: liefde voor de mensen om ons heen, hoop en gedrevenheid om anderen tot hun recht te laten komen. Vanuit die inspiratie maken wij verbinding met alle mensen, ook als zij hun inspiratie halen uit een andere (religieuze) beleving en traditie. We zoeken altijd overeenkomsten en waarderen verschillen. Alle verschillen, ook op religieus gebied, zijn kenmerkend voor Kind en Onderwijs Rotterdam.

Op school leren we kinderen kennismaken met andere tradities. We moedigen nieuwsgierigheid aan, zo leren kinderen elkaars tradities kennen en waarderen en begrijpen we elkaar steeds beter. Daarom beginnen we de dag met een opening die recht doet aan onze en aan andere tradities. Hiervoor is kennis en inzicht nodig. Die halen we uit gesprekken met elkaar en uit nascholing.

De identiteit dragen we uit door

- De dagopening waarbij we verbinding leggen met onze inspiratie of de actualiteit;
- Ons handelen vanuit het voorbeeld dat Jezus ons geeft;
- Gericht te werken aan het vergroten van de kennis over verschillende tradities;
- Aandacht te besteden aan identiteit in alle gesprekken met nieuwe leerlingen, nieuwe ouders en (nieuwe) medewerkers;
- Identiteit een vaste plaats te geven in ons onderwijsaanbod.

1.1. Missie en Visie

Missie

Vanuit onze identiteit bieden wij onderwijs dat kinderen uitdaagt om al hun mogelijkheden te benutten op het gebied van kennis, persoonlijke ontwikkeling en hoe je met anderen omgaat. We streven naar passend onderwijs voor elk kind binnen de mogelijkheden van de school en in het belang van het kind. Dat doen we met medewerkers die hoge verwachtingen hebben van kinderen, ouders, ketenpartners en elkaar. Wij leren kinderen omgaan met veranderingen en onzekerheid. We leren hen samenwerken en samenleven met aandacht voor de ander en geven hierin zelf het goede voorbeeld. Wij voelen een maatschappelijke verantwoordelijkheid naar onze stad Rotterdam en nemen onze rol in het vergroten van kansengelijkheid. Wij zijn een betrokken en betrouwbare partner van de gemeente Rotterdam en onze ketenpartners.

Visie

Kinderen zijn verschillend en daarmee ook onze scholen. Die diversiteit ervaren we als rijkdom. De school is een onderdeel en afspiegeling van de wijk en maakt deel uit van de cultuur en ontwikkeling van die wijk. We vinden het belangrijk dat kinderen dicht bij hun huis naar school kunnen. De school en de stichting nemen elk hun rol en verantwoordelijkheid om onze missie te realiseren. De stichting ondersteunt de scholen om het onderwijsproces zo effectief en efficiënt mogelijk te regelen. Hierin kunnen keuzes en behoeften per school verschillen.

Onze visie is herkenbaar doordat:

- We altijd het belang van kinderen voorop stellen;
- We ons laten inspireren door het voorbeeld van Jezus: liefde voor de mensen om ons heen, hoop bieden en gedrevenheid om anderen tot hun recht te laten komen;
- We een voorbeeld zijn voor anderen;

- We streven naar een onderwijsplek in de wijk voor ieder kind;
- Ons onderwijs wordt gegeven door de beste leraren;
- We constant werken aan verbeteringen en elkaar daarbij helpen;
- We aanspreekbaar zijn op ons handelen.

1.2. De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam

Brinnummer	School	Brinnummer	School
03AF	Bergkristal (SBO)	10MO	IKC Albert Plesman
03GE	Prinses Margriet/Podium	11BY	IKC Cornelis Haak
04FI	Prinses Julianaschool	11OS	KC De Buskes
05SR	Kindcentrum Talma	12XS	Mozaïek
14KP-02	Quadratum	13DM	IKC De Ark
06NO	Nieuwe Park Rozenburg	06RV	KC De Vlinder - SBO
07ZC	IKC De Driemaster	13NX	KC De Vlinder - BO
08AO	De Fontein	14CL	Waalse school
08GN	KC Het Oude Westen	14FG	IKC De Lis
08UY	Onze Wereld	14HY	Arentschool
09EB	IKC Nova -SBO	14KP-00	Juliana van Stolbergschool
09CW-00	De Regenboog	15FO	Koningin Wilhelminaschool
09CW-02	KC De Stern	24PA	Kindcentrum De Stelberg
09TC	ICK Nova - BO	27XK	IKC Het Spectrum
14KP-01	Schakelklassen		

1.3. Structuur en organisatie tot en met 31 december 2023

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid is een stichtingsvorm. De stichting is opgericht op 25 november 1977 en is ingeschreven bij de kamer van koophandel onder nummer 411 25 532.

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	74531
Naam instelling	Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam
Adres	Linker Rotte Kade 292
Postadres	Postbus 22009, 3003 DA Rotterdam
Telefoon	010 - 412 51 01
-E-mail	receptie@kinderonderwijsrotterdam.nl
Website	www.kinderonderwijsrotterdam.nl
Naam instelling	Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam
Adres	Linker Rotte Kade 292
Postadres	Postbus 22009, 3003 DA Rotterdam

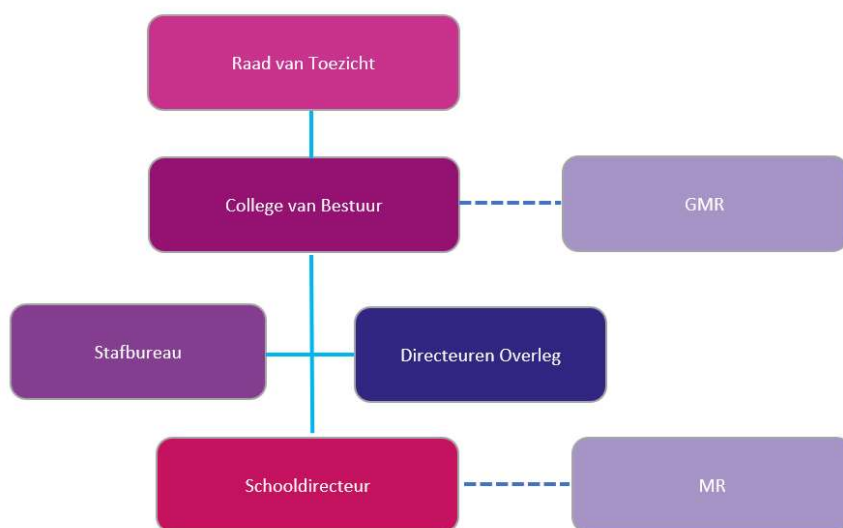
Telefoon 010 - 412 51 01
-E-mail receptie@kinderonderwijsrotterdam.nl
Website www.kinderonderwijsrotterdam.nl

Organisatie en bestuur

De stichting kent een organisatiestructuur waarbij de voorzitter van het College van Bestuur (CvB) eindverantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van de organisatie. De Raad van Toezicht (RvT) treedt als wettelijke toezichthouder op.

Organisatiestructuur

De stichting hanteert een model waar bestuur en toezicht zijn gescheiden: bestuur ligt bij het College van Bestuur en toezicht bij de Raad van Toezicht. Elk hebben hun eigen, afgebakende bevoegdheden; deze zijn opgenomen in de statuten en het reglement. Het CvB is eindverantwoordelijk voor het bereiken van de gestelde doelen van de stichting en voor het uitvoeren van de werkgeverstaak. Het CvB wordt in deze uitvoering ondersteund door het stafbureau, het secretariaat en de personeelsadministratie.

De RvT heeft een controlerende en adviserende rol (de interne toezichthouder).

De horizontale verantwoording vindt op bestuursniveau plaats via de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en op schoolniveau via de Medezeggenschapsraad (MR).

Bestuur en Raad van Toezicht

De Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs vormt de basis van de organisatiestructuur en werkwijze van Kind en Onderwijs Rotterdam. Er is een scheiding aangebracht tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Deze is opgenomen in de statuten en het toezichtkader. Het schoolbestuur en de toezichthouder hebben afspraken gemaakt over de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de verschillende organen.

Het doel van de Code Goed Bestuur is om op een efficiënte, effectieve en transparante manier de beleidsdoelstellingen te realiseren. De bestuurder en de RvT overleggen minimaal vijf keer per jaar over de voortgang van de werkzaamheden. Kind en Onderwijs Rotterdam hanteert een planning- en control cyclus waarin beleidsvoornemens, zoals de begroting, het toekomstig strategisch beleidsplan en de schoolplannen, worden bewaakt met behulp van managementinformatie. Hiervoor verschijnen periodiek (kwartaal)rapportages. De horizontale verantwoording vindt plaats op schoolniveau, maar ook op stichtingsniveau via de GMR. De stichting hecht grote waarde aan het actief betrekken van alle belanghebbenden bij de verantwoording.

Directie en College van Bestuur

Iedere school staat onder leiding van een directeur die integraal verantwoordelijk is voor de resultaten van de school. De taakverdeling tussen het CvB en de directies van de scholen is vastgelegd in het managementstatuut. Ongeveer 10 keer per jaar komen de directeuren met het CvB en de stafmedewerkers bij elkaar in het directeurenoverleg (DO); een adviesorgaan van het College van Bestuur. Tijdens dit overleg worden aanzetten voor nieuw beleid geïnitieerd, wordt gezocht naar draagvlak voor uit te voeren beleid en is er ruimte voor intervisie.

Samenstelling Raad van Toezicht en College van Bestuur in het jaar 2023

Functies en nevenfuncties leden Raad van Toezicht en College van Bestuur

Functionaris	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
Raad van Toezicht		
De heer M.B. de Haas	Fondsmanager Gerlin Participaties (Teslin Capital Management)	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels • Penningmeester Stichting Erasmus Sport • Voorzitter van de Raad van Toezicht van Kind en Onderwijs Rotterdam • Lid van het dagelijks bestuur van het Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam
De heer J.A. de Groen	Seniorbeleidsmedewerker Directie Sociale Zaken	<ul style="list-style-type: none"> • Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam • Actief lid PvdA
De heer E.H. Hulst	Universitair docent gezondheidsrecht bij het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg van de Erasmus Universiteit Rotterdam	<ul style="list-style-type: none"> • Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam • Lid RvT Stichting Protestants Christelijke Zorgorganisatie Riederborgh • Hoofdredacteur TGMA (Ts Gezondheid, Milieuschade en Aansprakelijkheid) • Lid Medical Research Ethics Committee United • Lid METC Brabant • Bestuurslid Vereniging Vrienden van de Museumwoning Tuindorp Vreewijk
De heer E.C. Lafeber	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> • Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam • Voorzitter van de Raad van Toezicht van PCPO Westland te Naaldwijk • Voorzitter van de Raad van Toezicht van het Hospice Hoeksche Waard • Lid van het bestuur van het Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam
Mevrouw S. de Leeuw	Rector Stedelijk Gymnasium Schiedam	<ul style="list-style-type: none"> • Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam (vicevoorzitter) • Lid werkveldraad Master Educational Leadership bij SUAS- Schouten & Nelissen
Mevrouw W. Aendekerk	HR-Directeur Facilicom bv	<ul style="list-style-type: none"> • Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam 1 november 2022 • Lid van het bestuur van het Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam
College van Bestuur		
Mevrouw J. Kester	Voorzitter College van Bestuur Kind en Onderwijs Rotterdam	<ul style="list-style-type: none"> • Lid van het bestuur van het Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam • Lid Raad van Commissarissen Vidomes

H2 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT EN GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

2.1 Verslag Raad van Toezicht

Algemeen

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam kent toezicht waarbij scheiding is aangebracht tussen de bestuurlijke en de toezichthoudende bevoegdheden. De bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn neergelegd bij het College van Bestuur (CvB), de toezichthoudende verantwoordelijkheden liggen bij de Raad van Toezicht (RvT). De RvT vervult ook de werkgeversrol ten opzichte van het CvB. De RvT vervult een brugfunctie tussen de samenleving en de onderwijsorganisatie. Daarbij richt de RvT zich op een integrale benadering van alle beleidsaspecten van de organisatie.

De RvT baseert zich in haar handelen op de volgende bestuurs- en toezicht filosofie: Het CvB bestuurt de stichting; de RvT ziet erop toe dat het College van Bestuur dit doet in overeenstemming met de kernwaarden, missie en visie van de stichting. De RvT richt zich op de strategische onderwerpen van het bestuur, de hoofdlijnen van het bestuursbeleid, de essentiële prestatie- indicatoren van de overheid en de indicatoren uit het strategisch beleidsplan.

De RvT hanteert het principe van toezicht op afstand met als uitgangspunt de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. Het CvB legt tijdig, volledig en betrouwbaar verantwoording af aan de RvT over de bedrijfsvoering. De RvT ziet daarop toe en sluit het toezicht aan op deze verantwoording. De RvT ziet erop toe dat het CvB de stichting op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt.

De Raad onderschrijft daarnaast de VTOI Code Goed Toezicht. Goed toezicht betekent dat er systematisch en op basis van beleid toezicht wordt gehouden op de doelstellingen, activiteiten en resultaten van een organisatie door de Raad van Toezicht. Het omvat een evenwichtig proces waarbij de interne toezichthouder:

- Duidelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft.
- Zorgt voor transparante en tijdige communicatie tussen de raad van toezicht en het bestuur.
- Kritisch en onafhankelijk toezicht houdt en de afwegingen maakt vanuit de maatschappelijke opdracht.
- Adequate interne controle- en rapportagesystemen bevordert.
- Effectieve monitoring en beoordeling van risico's en prestaties uitvoert.
- Bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van de organisatie en haar prestaties.

Goed intern toezicht verhoogt de integriteit, verbetert de kwaliteit van de besluitvorming en versterkt de verantwoording van de organisatie. Het is een belangrijk onderdeel van het governance stelsel van een organisatie

De Raad van Toezicht heeft op basis van de statuten de volgende taken en bevoegdheden:

1. De RvT houdt toezicht op de samenstelling van het CvB en zorgt ervoor dat deskundigheid op het gebied van onderwijs, financiën, huisvesting, personeelsbeleid, organisatie en bedrijfsvoering in voldoende mate aanwezig is.
2. De RvT houdt toezicht op, en geeft voor zover vereist goedkeuring aan, de door het CvB geformuleerde strategische doelstellingen.
3. De RvT ziet toe op de werking van de klokkenluidersregeling.
4. De RvT vervult het werkgeverschap voor de leden van het CvB, evalueert jaarlijks het functioneren van (de leden van) het CvB en legt de uitkomsten en gemaakte afspraken schriftelijk vast. De RvT maakt tenminste eens in de vier jaar een integrale balans op van het functioneren

van het CvB als geheel, op basis van - in ieder geval - de gemaakte afspraken over doelen en prestaties, het actuele functioneren en de toekomstige opgaven.

5. De RvT ziet toe op de totstandkoming en naleving van beloningsbeleid voor bestuurders conform de CAO-bestuurders PO-VO.
6. De RvT legt minimaal jaarlijks extern verantwoording af over het functioneren van het interne toezicht in het jaarverslag van de instelling.
7. De RvT ziet erop toe dat het CvB zijn verantwoordelijkheid voor de dialoog met externe belanghebbenden (zoals leerlingen, ouders, personeel en (G)MR) invult op een manier die past binnen de missie en visie van de stichting.
8. De RvT ziet toe op de definitieve begroting en het jaarverslag en keurt deze goed.
9. De RvT ziet toe op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen binnen de code goed bestuur en code goed toezicht alsmede de afwijkingen van die code.
10. De RvT ziet toe op de rechtmatige verwerving, de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen.
11. De RvT ziet toe op het aanwijzen en evalueren van een accountant.

Organisatie van de Raad

De RvT kwam in 2023 in 7 reguliere vergaderingen bijeen; gelukkig kwam zij na de beëindiging van de Covid-19 maatregelen weer fysiek bijeen, afwisselend op een schoollocatie of op het bestuurskantoor. Bij alle vergaderingen was het CvB aanwezig. Daarnaast hebben andere, specifieke overleggen plaatsgevonden. Afvaardigingen van de RvT hebben gesprekken gevoerd met de GMR, directeuren en stafmedewerkers inzake de remuneratie, de begroting, de jaarrekening en besprekingen om tot de formele samenwerking met LMC-VO te komen.

Werkwijze

Het CvB informeert de RvT op voorhand schriftelijk over de onderwijskwaliteit, de huisvesting, de HRM-aangelegenheden, Financiën, ICT en de uitdagingen van de stichting. Hiertoe levert het CvB volgens een vast rooster de volgende documenten aan:

- De ontwikkeling van de onderwijskwaliteit op de verschillende scholen;
- Noodzakelijke documenten t.b.v. de financiële planning- en control cyclus;
- Kwartaalrapportages over Onderwijs en Kwaliteit, HRM, ICT, Huisvesting en Financiën;
- Het formatieplan en de bezetting;
- Het lerarentekort, eventuele consequenties hiervan en de bereikte wervingsresultaten;
- Prognoses en realisatie leerlingenaantallen;
- Ontwikkeling ziekteverzuim;
- Kort overzicht van de belangrijkste actuele ontwikkelingen.

Integrale toetsing

De RvT houdt toezicht volgens de richtlijnen van het toezichtkader. Dit houdt in dat de RvT integraal toezicht houdt op alle aspecten van de stichting en de onderwijsorganisatie en daarbij alle relevante belangen weegt. De RvT richt zich dus op het belang van de stichting, het belang van de scholen die door de stichting in stand worden gehouden en ook op het belang van de samenleving. De RvT let daarbij in het bijzonder op de wijze waarop inhoud wordt gegeven aan de statutaire en strategische doelstellingen van de stichting. De RvT toetst de afwegingen die het CvB heeft gemaakt en of deze daarbij alle relevante belangen heeft meegewogen.

Naar aanleiding van de aangeleverde informatie, vraagt de RvT nader uit over eventuele verbeteracties en toetst of het CvB de stichting bestuurt overeenkomstig het vastgestelde Strategisch Beleidsplan. Naast de reguliere vergadering, heeft de RvT onderling en met het CvB regelmatig contact o.a. via e-mail en telefoon. Ook extra online-bijeenkomsten worden belegd indien noodzakelijk of gewenst.

Commissies binnen de RvT

In het verslagjaar waren drie commissies actief: audit, onderwijs & identiteit en remuneratie. Gezien de mutaties in het huidige aantal leden van de RvT zijn vrijwel alle commissies opnieuw bemenst.

○ Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit drie leden van de RvT en ondersteunt en adviseert de RvT op de begroting, de jaarrekening en overige financiële stukken. Hiertoe heeft de financiële commissie buiten de reguliere vergaderingen om overleg met de voorzitter CvB, de controller en de accountant. In 2023 zijn besprekingen gehouden over het jaarverslag, de begroting en de tussentijdse rapportage. Deze zijn teruggekoppeld aan de RvT. Resultaten van de auditcommissie:

- Het goedkeuren van het jaarverslag en de jaarrekening 2022.
- Het goedkeuren van de begroting 2024.
- Het aanwijzen van een nieuwe accountant voor de gefuseerde organisatie.

○ Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestaat uit de voorzitter, vicevoorzitter en een lid van de RvT en voert de jaargesprekken met het CvB. Hiertoe voert zij op voorhand informerende gesprekken met een afvaardiging van de directeurs, het stafbureau en de GMR. De resultaten van de jaargesprekken zijn gedeeld met en besproken in de voltallige RvT en vervolgens bekrachtigd door de RvT. Daarnaast adviseert de remuneratiecommissie de RvT over de bezoldiging van het CvB alsook haar eigen beloning.

- De RvT heeft op verzoek van het CvB besloten om in 2023 (tot 1 juli) het bestuur tijdelijk uit te breiden met een lid college van bestuur ad-interim om op deze wijze de voorzitter te ontlasten en alle doelen voor 2023 te kunnen behalen.
- De RvT verklaart dat het bezoldigingsmaximum voor 2023 op een juiste wijze is vastgesteld en is bepaald op klasse D.
- De bezoldiging van de RvT is in 2022 voor het kalenderjaar 2023 vastgesteld: voorzitter € 9.860 en lid van de RvT: € 6.574.
- De RvT hecht grote waarde aan haar eigen ontwikkeling om zo de rol als intern toezichthouder adequaat te kunnen uitoefenen. Om die reden heeft er in het najaar van 2023 een afrondende evaluatie binnen het traject 'zelfevaluatie' plaatsgevonden. Dit betrof een zelfevaluatie over het gehouden toezicht. Daarnaast zijn er ijkpunten geformuleerd om beter toezicht te kunnen houden. Deze punten worden meegenomen naar de nieuw in te stellen Raad van Toezicht van de gefuseerde organisatie.

○ Commissie Onderwijs & Identiteit

De Commissie Onderwijs & Identiteit bestaat uit drie RvT-leden en overlegt over de visie van de RvT op de doorontwikkeling van het onderwijs van de stichting in aansluiting op de behoeften van de huidige samenleving en de uitwerking van het thema Burgerschap, passend binnen de identiteit van de stichting. De commissie heeft zich in 2023 gebogen over de wijze waarop de identiteit van de stichting binnen de grootstedelijke context van de stad Rotterdam kan en moet worden ingevuld en uitgedragen, passend bij de missie en visie van de stichting. Met de kwantitatieve uitbreiding van de commissie door de uitbreiding van het aantal leden van de raad is ook deze rol verder geïntensiveerd. Besproken onderwerpen in de onderwijscommissie:

- Hoe om te gaan met het lerarentekort en welke mogelijke oplossingen er zijn.
- De uitoefening van de zorgplicht voor het onderwijzend en ondersteunend personeel
- Ontwikkeling leerlingaantallen in de verschillende wijken.
- Identiteitsrijke profilering en ontwikkelingen in het lokale onderwijsveld.

- Initiatiefrijke projecten in het perspectief van de doorlopende ontwikkeling van kinderen/leerlingen in de leeftijd van 0-18

Traject voorgenomen fusie

- Hervatting overleg over de samenwerking met LMC-VO en de in een eerder stadium voorgenomen fusie na aantreden van de nieuwe bestuurders wat heeft geleid tot een fusie per 1 januari 2024.
- De Raad van Toezicht heeft op basis van de door de bestuurders van Kind en Onderwijs Rotterdam en LMC-VO in samenwerking met Verus opgestelde Fusie Effect Rapportage ingestemd met de verdere uitwerking om tot een bestuurlijke fusie tussen LMC-VO en Kind en Onderwijs Rotterdam te komen.

GMR

Minimaal twee keer per jaar wordt een afvaardiging van de RvT uitgenodigd door de GMR voor overleg. De resultaten daarvan worden gedeeld binnen de voltallige RvT. Ook in 2023 is veelvuldig contact geweest tussen RvT en GMR. Dit betrof de hierboven genoemde bijeenkomsten tussen een afvaardiging van de GMR en RvT, als ook informeel overleg tussen de voorzitter RvT en voorzitter GMR over lopende kwesties. Dit overleg betrof ook de samenwerking met het CvB, alsook de hernieuwde gesprekken en op dat moment voorgenomen fusie met LMC-VO. De RvT heeft deze contactmomenten altijd als zeer waardevol en prettig ervaren. We kijken uit naar een verdere samenwerking met de GMR.

Bevindingen in 2023

De RvT heeft bij de benoeming in 2022 de nieuwe bestuurder opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een strategisch beleidsplan voor de periode 2023-2027. Het proces is doorlopen binnen en buiten de organisatie door het CvB en door de RvT geaccordeerd.

De RvT heeft met aandacht het rapport van het bestuurlijk inspectiebezoek in 2022 tot zich genomen. De raad heeft ook in 2023 gewerkt aan de aanbevelingen van de inspectie over de bereikte verbeteringen ten opzichte van het vorige inspectiebezoek in 2018. De RvT is zich terdege bewust van het feit dat er nog verbetering mogelijk is en omarmt de aandachtspunten van de inspecteur.

De RvT deelt de blijvende zorgen van haar bestuurder over de (financiële) ondersteuning van het passend primair onderwijs voor hoogbegaafde (HB) leerlingen in Rotterdam. De gesignaleerde risico's bij de financiering van het HB onderwijs worden nauwlettend gevolgd. Daarbij prevaleert vooralsnog het belang van het kind.

De RvT heeft in de controleopdracht 2023 voor de accountant de wettelijke voorschriften voor controle opgenomen. De RvT is voorts van oordeel dat de besteding van de middelen in het verslagjaar op basis van de accountantscontrole niet alleen als rechtmatig wordt beoordeeld, maar zeker ook doelmatig zijn besteed volgens het uitgangspunt dat de stichting haar toegekende financiële middelen effectief (wordt het doel bereikt), efficiënt (kostenbeheersing) en duurzaam- ook voor wat betreft de huisvesting en personeelsvoorzieningen- inzetten.

De investeringen in nieuwe huisvesting heeft nog onvoldoende bijgedragen aan een licht groeiend leerlingenaantal. De RvT concludeert, mede op basis van het accountantsverslag, dat de financiële administratie als rechtmatig kan worden gekwalificeerd en de gelden verantwoord zijn aangewend en de middelen doelmatig zijn besteed.

De RvT onderkent met het CvB dat de tijdelijk ter beschikking gestelde Covid-19- en NPO-middelen een sterke toename van personeel in met name de categorie OOP tot gevolg heeft gehad. Het HR-

beleid is erop gericht met behulp van extra middelen om medewerkers te benoemen die kunnen helpen de opgelopen vertragingen bij leerlingen weg te werken en daarbij de belangen van goed en aantrekkelijk werkgeverschap op termijn te waarborgen.

De RvT onderschrijft het belang van een adequaat personeelsbeleid in een complexe arbeidsmarktsituatie en benadrukt het belang van voortdurende professionalisering van, en het bieden van een boeiend perspectief aan de medewerkers binnen het primair onderwijs. De RvT heeft kennisgenomen van het BROS ontwikkelplan dat is een samenwerking met de lerarenopleidingen de studenten faciliteert in het opdoen van praktijkervaring. Daarnaast hebben onderwijsinstellingen structuur gebracht in stagevergoedingen van onderwijsassistenten en lerarenondersteuners.

De RvT heeft uitgebreid en intensief met de bestuurder gesproken over de toekomst van de stichting en op welke wijze er in Rotterdam op de lange termijn het beste identiteitsrijk onderwijs gegeven kan worden. De RvT onderschrijft de visie van de bestuurder dat het in het belang is van de Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam, leerlingen en medewerkers, om te komen tot een fusie met LMC-VO. Wij constateren dat de bestuurders van beide onderwijsinstellingen met niet aflatende energie hebben gewerkt aan een bestuurlijke fusie per 1 januari 2024.

De samenstelling van de RvT was per 1 januari 2023:

- De heer M.B. de Haas, voorzitter
- De heer E.H. Hulst
- De heer E.C. Lafeber
- De heer J. de Groen
- Mevrouw S. J. de Leeuw, vicevoorzitter
- Mevrouw W. Aendekerk

De agenda van de Raad van Toezicht bevatte in het verslagjaar belangrijke onderwijskundige en organisatorische onderwerpen, waaronder:

- Voortzetting en zoektocht naar financiering Quadratum als opleidingsinstituut voor hoogbegaafden.
- De evaluatie van de uitgebrachte schooladviezen en de op- en afstroom in het VO en de wijze waarop dit intern in de toekomst vormgegeven kan worden.
- Vaststelling van het Dynamisch Koersplan 2023-2027 en de kernwaarden Verbinding, Veelzijdig, Ambitie en Vakmanschap voor de stichting.
- Aanpassing van het beleid voor waarderen en belonen van onderwijsassistenten, leraar-begeleiders alsmede het invoeren van een stagevergoeding in het kader van de krappe arbeidsmarkt.
- Het op te starten projectplan PO-VO als belangrijke pilot van de voorgenomen fusie met LMC VO.
- Het voornemen de samenwerking versterken met de kinderopvang. De samenwerking zal zich toespitsen op de maatschappelijke opdracht, ook vanuit het Nieuw Rotterdams Onderwijs Beleid (NROB), kennis delen met elkaar zowel onderwijskundig als de overdracht van 0-4 jaar.
- De verantwoording van de RvT over de abrupte beëindiging van de Rotterdamse subsidie voor Lekker Fit gaf aanleiding tot een advies aan het CvB daar bezwaar tegen aan te tekenen.
- De Raad van Toezicht heeft stilgestaan bij de te bereiken doelen van het onderwijsbeleid van de gemeente Rotterdam, dat vrijwel geheel gericht is op de vermindering van achterstanden in het onderwijs en de start van de voorschoolse educatie op de Linker Maasoever. Zij verzoekt het CvB voor die gebieden op de Rechter Maasoever, waar achterstanden vastgesteld zijn, aandacht te blijven vragen van het lokale bestuur.

Naast de onderwijskundige agenda heeft de RvT intensief geparticipeerd in de besluitvorming voorafgaand aan de voorgenomen fusie.

- De RvT, in het bijzonder de uit haar midden ingestelde voorbereidingscommissie, heeft actief bijgedragen aan de tot stand komen van de nieuwe statuten voor het PO en VO als wel aan de Steunstichting. Daarbij is het belang van de identiteit in het primair onderwijs leidend geweest in de vormgeving.
- Voor het opstellen van de profielen voor beide CvB leden, de portefeuilleverdeling in het collegiaal bestuur, het profiel van de individuele leden en de competentiematrix van de nieuw te bemensen Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht dankt de Colleges van Bestuur van Kind en Onderwijs Rotterdam en LMC-VO, maar evenzeer de externe adviseur van Verus en PWC voor hun inzet en constructieve bijdrage aan het fusieproces van beide stichtingen. De RvT heeft vertrouwen in de kennis, kunde en betrokkenheid van alle medewerkers van Kind en Onderwijs Rotterdam om een maximaal resultaat te blijven behalen in het onderwijs en onze leerlingen maximaal vooruit te helpen.

Rest ons nog om het CvB en vooral ook alle medewerkers die dagelijks vol passie onze leerlingen en de stichting vooruit helpen, te danken voor alle getoonde inzet en enthousiasme in 2023. De RvT kijkt uit naar de voortzetting van de samenwerking met beide bestuurders binnen SARO.

Namens de voltallige Raad van Toezicht,

Mr. drs. M.B. de Haas

Voorzitter Raad van Toezicht Kind en Onderwijs Rotterdam

2.2. Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Inleiding

Het jaar 2023 is een roerig jaar geweest. Naast de reguliere medezeggenschapswerkzaamheden is er veel aandacht geweest voor de fusie tussen Kind en Onderwijs Rotterdam en LMC Voortgezet Onderwijs. De GMR heeft daarnaast handen en voeten gegeven aan het versterken van de medezeggenschap. Met het oog op deze extra werkzaamheden, de versterking medezeggenschap en de werkzaamheden die voortvloeien uit de fusie, is de GMR gaan werken met een ambtelijk secretaris.

De GMR is content met de prettige samenwerking met de bestuurder, stafdiensten en onderling. Het fusietraject heeft veel impact op de GMR en vraagt veel tijd en energie. Tegelijkertijd wordt constructief en prettig samengewerkt.

De belangrijkste beslissing van de GMR was de instemming met de fusie. Om deze beslissing goed te kunnen nemen heeft de GMR om externe hulp gevraagd voor zowel de juridische als de procesmatige kant van de fusie. Een goede ondersteuning daarin vond de GMR van essentieel belang. De GMR was namelijk gevraagd het voorgenomen besluit niet te delen met de achterban. Het CvB heeft besloten het verzoek tot ondersteuning te honoreren.

Om instemming te kunnen geven op het inrichten van de zeggenschapsstructuur is de samenwerking gestart met de GMR-VO (voorheen GMR LMC). Onder professionele begeleiding hebben werkgroepen van de medezeggenschapsorganen samengewerkt aan een voorstel dat ter instemming aan hen is voorgelegd. Eind 2023 is een vergelijkbaar proces gestart voor het inrichten van de

medezeggenschap. Dit proces vraagt wat meer tijd dan voorzien en gaat daarom ook in 2024 door. Daarnaast is er eind 2023 een start gemaakt met het versterken van de medezeggenschap binnen de GMR-PO, dit traject loopt voorspoedig en werpt zijn vruchten af.

In september 2023 heeft de GMR ondersteuning gekregen van een ambtelijk secretaris. Deze ondersteuning wordt als zeer prettig ervaren en heeft een duidelijke toegevoegde waarde.

De GMR ervaart een behoorlijke werkdruk door de combinatie van reguliere werkzaamheden en de fusiewerkzaamheden. Het professionaliseren en versterken van de medezeggenschap gaat een positieve invloed hebben op het verlagen van deze werkdruk en wordt ook in 2024 doorgezet. Daarnaast is het fusietraject eindig. In combinatie met het werken in commissies, zal dit de werkdruk verder verlagen. Daarnaast is de GMR-PO met het CvB in gesprek over het stroomlijnen van de werkprocessen. Zo hoopt de GMR meer tijd te creëren om zich voor te bereiden op haar taken.

Samenstelling GMR

	Naam	School	
Ouders	dhr. Jan van der Sluis	IKC De Lis	Voorzitter
	mw. Marije Tuijn	Waalse School	
	mw. Annemieke Kolle	De Fontein	Afgetreden per september 2023
	dhr. Patrick van Wijnen	IKC Het Spectrum	
	mw. Karina Raaijmakers	KC De Stelberg	
	mw. Leoni de Wit	IKC De Driemaster	
	Mw. Cynthia Kromhout	Quadratum	Aangetreden per juni 2023
Leerkrachten	mw. Loura van Rappard	KC Talma	Secretariaat
	mw. Agnes Bergsma	IKC Het Spectrum	Afgetreden per september 2023
	mw. Melanie van Leenen	Arentschool	
	mw. Bianca Kat	Waalse School	
	dhr. Michel Koorn	Arentschool	
		dhr. Marco van Ast	De Regenboog

Bijeenkomsten in 2023

De GMR heeft 7 reguliere overleggen met de bestuurder gevoerd. Daarnaast is er twee keer regulier overleg geweest tussen een afvaardiging van de GMR en een afvaardiging van de RvT. In januari heeft er overleg plaatsgevonden over het voorgenomen besluit tot de fusie. Voorafgaand aan de instemming op de voorgenomen fusie, heeft er ook nog een extra overleg plaatsgevonden met de bestuurder.

De reguliere GMR-vergaderingen bestaan uit een voorbereidend gedeelte, voor alleen de GMR-leden, vervolgens een deel waarbij de bestuurder aanschuift samen met de secretaris van de bestuurder en eventuele gasten vanuit de staf van K&OR of extern. Dit is afhankelijk van het onderwerp. De vergaderingen worden afgesloten met een nazit van de GMR-leden.

Vergaderschema

23 februari 2023	Reguliere vergadering
30 maart 2023	Reguliere vergadering
10 mei 2023	Reguliere vergadering
21 juni 2023	Reguliere vergadering
Zomervakantie	
28 september 2023	Reguliere vergadering
8 november 2023	Reguliere vergadering
14 december 2023	Reguliere vergadering

Advies en instemming

Veel van de adviesaanvragen en instemmingsverzoeken in 2023 kenden een extra dimensie omdat er immers rekening gehouden moest worden met een andere/nieuwe gezamenlijke toekomst; de fusieorganisatie SARO. Dit is geen alledaags proces, heeft verstrekkende gevolgen en is nieuw voor de GMR. Vandaar dat dit meer aandacht vroeg dan reguliere instemmings- en adviesaanvragen. De GMR staat vierkant achter de nieuwe organisatie en denkt dat deze een forse bijdrage kan leveren aan beter en duurzamer onderwijs.

Instemmings- en adviesaanvragen:

FOKOR 2024-2025	Positief advies
Artikel 3, 4 en 5 van de statuten	Ingestemd
Instemmingsverzoek organisatieaanpassing fusie <ul style="list-style-type: none"> • Clusterindeling • Bevoegdheden • Samenvoegen staf	Ingestemd Ingestemd Instemming met voorwaarde
Dynamisch Koersplan 2023-2027	Positief advies
Jaarverslag 2022	Ingestemd
Pilot 'anders belonen'	Positief advies personeelsgeleding
Begroting 2024	Positief advies
Formatieplan 2024	Ingestemd door personeelsgeleding GMR

Vooruitblik

Het jaar 2024 belooft ook een dynamisch jaar te worden. De fusieorganisatie SARO moet zijn beslag krijgen en haar meerwaarde laten zien. De (gezamenlijke) medezeggenschap zal daarop aangepast moeten worden en naar gaan werken. Daarnaast zet de GMR-PO in op het versterken en professionaliseren van medezeggenschap, wordt er gewerkt aan een betere verbinding met de achterban en gaan we ervoor zorgen dat ieder cluster, met een medewerker en een ouder aanwezig is in de GMR.

De GMR-PO ziet de toekomst met vertrouwen en energie tegemoet. De eerste gesprekken met het vernieuwde CvB zijn positief en de GMR-PO hoopt in 2024 onderdeel te zijn van een gezamenlijke medezeggenschap.

H3 AMBITIES, ACTIVITEITEN EN RESULTATEN

Voor het realiseren van de ambities zoals gesteld in de begroting voor 2022, hebben de onderstaande activiteiten plaatsgevonden en zijn de beschreven resultaten behaald.

- 3.1 Samen leren – Onderwijs en ICT
- 3.2 Samen werken – HRM
- 3.3. Samen delen – Financiën
- 3.4. Samen leven – Huisvesting
- 3.5. Samen communiceren - Communicatie

3.1. Samen leren – Onderwijs en ICT

Algemene landelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Het onderwijs wordt geconfronteerd met grote uitdagingen. Het lerarentekort vraagt om antwoorden die we niet vinden in het bestaande systeem van en het denken over het primair onderwijs. We bewandelen nieuwe wegen om de continuïteit en de kwaliteit van het onderwijs in Nederland en binnen de stichting te borgen. Daarbij gaat het om het 'anders organiseren van het onderwijs' op school én om het samenwerken met verschillende partners.

Binnen Kind en Onderwijs Rotterdam krijgt dit vorm via de nieuwe schoolplannen, waarvoor het proces is gestart in augustus 2023. Het bieden van een antwoord op het toenemende personeelstekort vinden scholen daarbij vooral vanuit visie op de (eisen en wensen van de) toekomst en niet als noodzakelijke reactie op organisatorische vraagstukken.

In 2021 heeft het kabinet het (niet-structurele) investeringsprogramma Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingevoerd. Het NPO wordt ingezet om (non)cognitieve achterstanden in de ontwikkeling van leerlingen op te vangen. De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam hebben op basis van de analyses van de uitkomsten van de onderwijsopbrengsten en de sociaal- emotionele ontwikkeling van de leerlingen, een plan van aanpak opgesteld. Daarbij is aangesloten bij de diverse, wetenschappelijk onderbouwde interventies NPO.

De bestedingstermijn van de NPO-subsidie is verlengd tot juli 2025. Veel scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam hebben de beschikbare subsidie inmiddels volledig benut en beraden zich nu op de consequenties van het wegvallen van de subsidie. Daarbij is vooral het wegvallen van de inzet van een (fors) deel van het onderwijsondersteunend personeel (onderwijsassistenten) een belangrijk aandachtspunt.

Ambities 2023 Kind en Onderwijs Rotterdam

Ambitie

Kind en Onderwijs Rotterdam realiseert stabiele scholen, waarbij ieder jaar enkele van onze scholen het inspectieoordeel 'Goed' verkrijgen.

- Door ontwikkelingen bij de Inspectie van het Onderwijs worden geen predicaten 'Goed' meer afgegeven. Daarnaast heeft de inspectie haar toezichtkader aangescherpt op basisvaardigheden. In 2023 mogen de 8 betreffende scholen die nu het predicaat Goed hebben, nog voeren. Dit is namelijk vier jaar geldig. Twee scholen hebben het predicaat excellent. Dit mogen ze uitdragen tot 2025.
- Onze ambitie is nu dat de scholen op de kwaliteitsstandaarden met 'Goed' beoordeeld worden.

- Onze ambitie is dat alle scholen hun kwaliteit ontwikkelen en dat de behaalde resultaten steeds beter worden. In 2023 is daarom gestart met het actief werken aan de ontwikkeling van een verbetercultuur binnen de scholen, op het stafkantoor en binnen het bestuur. Hiervoor gebruiken we de methodiek van stichting LeerKRACHT. Om dit proces te begeleiden en te borgen zijn drie verandercoaches gestart met de training. Twee van de verandercoaches begeleiden twee scholen bij het (her)starten van de verbetercultuur. De derde is gestart met de implementatie op het stafkantoor.
- De PLG Toekomstgericht(bestendig) Onderwijs en Slimmer Organiseren informeert en inspireert scholen rond het proces van toekomstgericht onderwijs. Dit proces voorziet in een oplossing vanuit visie voor het oplopende personeelstekort, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs.
- Mede door de aandacht die de laatste twee jaar is uitgegaan naar het verbeteren van het rekenonderwijs, zijn de resultaten op de CET vooruitgegaan. Op 1F scoren nog 2 scholen onvoldoende. Op 1S zien we een stijging van 8 voldoende naar 13. Rekenen blijft een speerpunt binnen de stichting.
- Om het personeelstekort in het primair onderwijs in Rotterdam tegen te gaan en de continuïteit, kwaliteit en kansgelijkheid in het onderwijs te waarborgen, hebben de schoolbesturen en de gemeente Rotterdam het 'Convenant uitvoering Noodplannen personeelstekort G5' (hierna: Slimmer Organiseren), gesloten. In het convenant zijn maatregelen opgenomen voor het behouden van leraren, verhoging van instroom van leraren en het beter organiseren van het onderwijs. 16 scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam hebben in 2023 subsidie ingezet op 1 van de 12 maatregelen vanuit het convenant.

Basisvaardigheden

De inspectie heeft in 2023 een kwaliteitsstandaard toegevoegd aan het toezichtskader: (OP 0 - Basisvaardigheden). Om ervoor te zorgen dat de scholen daarop geen herstelopdrachten krijgen, is door de PLG Burgerschap gestuurd op het ontwikkelen van beleid en onderwijsaanbod voor de leerlingen. Hierin is Kind en Onderwijs Rotterdam ondersteund door Verus. Vanuit de stichting is gestuurd op het vormgeven van digitale geletterdheid en wetenschap & technologie. Hierin zien we dat de scholen stappen zetten, maar dit blijft aandacht vragen. Twee jaar geleden zijn de PLG rekenen en de PLG Lezen gestart. Zij werken aan gezamenlijke ambities vanuit het dynamisch koersplan.

De resultaten laten een licht stijgende lijn zien op de CET maar nog niet op de tussentoetsen van de scholen. Om betere resultaten te behalen worden de leerkrachten didactisch en pedagogisch goed toegerust. Daar gaan de reken- en taaldeskundigen aan bijdragen. Om de rekendeskundigen te scholen is een aanvraag gedaan en goedgekeurd bij het Innovatiefonds van de stichting. Deze ontwikkeling wordt vanuit de PLG ingezet en gemonitord.

Er is ook in 2023 een impuls gegeven aan het verhogen van de opbrengsten door hier tijdens het directeurenoverleg van januari, april en oktober aandacht aan te besteden. In januari is er een resultatenoverzicht gepresenteerd. Met deze informatie konden de directeuren een kritische analyse van hun leerresultaten in relatie tot de voor hun school relevante normen, landelijk gemiddeldes en de eigen ambities maken. Deze analyse bood vervolgens weer de mogelijkheid voor het formuleren van vervolgstappen om de scores op de basisvakken verder te verhogen.

In april 2023 stonden de behaalde resultaten op M23 centraal. Deze benchmark heeft geleid tot een analyse van de eigen resultaten, ambities en vaardigheidsgroei op de verschillende vakgebieden en voor de verschillende groepen. Daarnaast was het leerzaam om te kijken naar de resultaten van scholen met een vergelijkbare schoolweging en hierover met de betreffende directeuren te spreken.

In oktober 2023 zijn de resultaten van de toetsen op E23 aan bod gekomen. Daarbij is de focus gelegd op de vakken rekenen en begrijpend lezen. Op deze kernvakken blijven de resultaten (in vergelijking met spelling en technisch lezen) nog achter.

De analyses op schoolniveau van de aangereikte data en de concrete acties die de directeuren daaraan verbonden, waren ook in 2023 steeds onderwerp van gesprek tijdens de Zicht-op-Ontwikkelingsgesprekken.

Ambitie:

Wij werken continue aan kwaliteitsverbetering

De stichting werkt doorlopend aan de verdere ontwikkeling van strategisch kwaliteitsmanagement. In 2023 is een beleidsvoorstel geschreven over het ontwikkelen van een verbetercultuur binnen Kind en Onderwijs Rotterdam. Begeleiding wordt verzorgd door Stichting LeerKRACHT. Op stichtingsniveau zijn 3 verandercoaches benoemd. Twee van de coaches helpen scholen met het implementeren of verbeteren van de verbetercultuur. Op het stafkantoor is eveneens een verandercoach benoemd. We bevorderen de deskundigheid van rekendeskundigen, de leesdeskundigen, IB, onderwijs inhoudelijk ICT'ers, kartrekkers W&T en aandachtsfunctionarissen door kennisuitwisseling en scholing. De klankbordgroep IB, kwam in 2023 vier keer bij elkaar voor kennisuitwisseling en professionalisering. Besproken onderwerpen/thema's waren o.a: het voeren van een kwalitatief hoogwaardige schoolbespreking, het werken met de meldcode huiselijk geweld en *Handle with Care* en passende ondersteuning voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS).

Interne audits

De interne audits zijn voortgezet en het proces is geborgd in ons kwaliteitssysteem. In 2023 hebben 6 scholen een interne audit ontvangen. De audits starten met het opstellen van een zelfevaluatie door de school. Dan volgt een feedbackronde door de stafafdeling. Na aanpassing is de zelfevaluatie definitief en vormt de leidraad voor het auditteam gedurende de audit. Het auditteam bestaat uit een team van schooldirecteuren van andere scholen en een staflid O&K. Deze laatste stelt ook de eindrapportage op.

PLG Rekenen en Wiskunde

De PLG Rekenen en Wiskunde heeft in oktober 2023 een studiedag georganiseerd voor de rekendeskundigen. Deze studiedag was gericht op inzicht geven in de behaalde resultaten en vandaaruit kennisdeling en starten met de opzet van een rekenverbeterplan per school. Daarnaast is in oktober 2023 gestart met een pilot rekenverbetergesprekken onder leiding van Bazalt. Deze pilot loopt op 4 scholen en is gericht op het beter toerusten van de rekendeskundigen in het observeren en nabespreken van rekenlessen aan de hand van de drie modellen (hoofd fase model, handelingsmodel, drieslagmodel). Deze pilot loopt door tot juni 2024. De PLG RW heeft vier platformbijeenkomsten georganiseerd waarin met en door de rekendeskundigen kennis is gedeeld rond thema's. De PLG-leden hebben samen met de rekendeskundigen gewerkt aan de taakomschrijving voor rekendeskundigen, de rekenresultaten van alle scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam zijn gedeeld en geanalyseerd met de rekendeskundigen en er is aandacht geweest voor rekenen met kleuters.

Ambitie:

Wij bevorderen kansengelijkheid, herkennen het talent van de kinderen en bieden hun de gelegenheid deze verder te ontplooiën:

Optimale doorstroom PO/VO :

Op basis van intern onderzoek zijn aanbevelingen gedaan over de kwaliteit van de schooladviezen. Deze zijn gedeeld met directieleden op het PO-VO platform waar betrokkenen uit de adviescommissie van basisscholen samen met de VO scholen van LMC-VO bijeenkwamen. In oktober vond ook de jaarlijkse PO-VO conferentie plaats georganiseerd door de boven-bestuurlijke leerwerkgroep (LWG) . Veel van onze scholen waren daar vertegenwoordigd om zich zo te professionaliseren rond de overstap. Deze LWG heeft als doel de overstap van PO-VO te verbeteren en levert daar een bijdrage aan in de vorm van handreikingen, praatplaten en andere producten. Leerlingen uit leerjaar 2023-2024 krijgen in 2024 te maken met de doorstroomtoets die korter op het schooladvies zit. Het definitieve advies volgt dan uiterlijk op 23 maart, waarna de aanmelding voor heel Nederland start. Het grootste verschil met afgelopen jaren is het vroege moment van de toets en de verplichte bijstelling van het advies wanneer de toets een hoger niveau adviseert. Het gezamenlijke aanmeldmoment moet de kans op plaatsing voor alle leerlingen gelijk maken. Kind en Onderwijs Rotterdam volgt de procedure van de 'OverstapRoute' waarin dit is opgenomen.

Rotterdams Goud:

Op twee van onze scholen is het concept 'Rotterdams Goud' ingevoerd. Het uitgangspunt hiervan is: excellent lesgeven om excellente resultaten te behalen. Beide scholen hebben dezelfde organisatorisch leider en hebben elk een eigen onderwijskundig leider. In 2023 is vanuit de stichting een tweede studiereis geweest naar New York om vanuit de praktijk nieuwe inzichten op te halen, op de eigen school toe te passen en kennis te delen in de stichting. De implementatie van het traject staat onder begeleiding van het CED. Het jaar 2023 was het derde jaar van de pilot. De betrokken scholen hebben een Goud-audit vanuit het CED ontvangen wat resulteerde in een rapportage met aanbevelingen hoe 'Goud' verder in de scholen te ontwikkelen is. Vanuit de staf is een medewerker contactpersoon voor het CED en voor de Goudscholen.

Ambitie:

We realiseren digitale geletterdheid door met iedere leerling te werken aan informatievaardigheid, ICT-basisvaardigheid, mediawijsheid en computational thinking

Met het digitaal geletterd maken van leerlingen zijn we dit jaar ook onverminderd doorgegaan. We investeerden in onderwijsinhoudelijk ICT'ers door professionaliserings-bijeenkomsten te organiseren. Daarnaast is de IT Campus die als doel heeft alle Rotterdamse leerlingen 'digi-vaardig' te maken. Zij ondersteunden Kind en Onderwijs Rotterdam afgelopen jaar in het maken van plannen en het organiseren van inspirerende bijeenkomsten voor professionals. Digitale geletterdheid krijgt in de schoolplannen 2024-2028 een vaste plek. In het dynamisch koersplan is Digitale Geletterdheid en W&T onder ambitie 7 opgenomen.

Ambitie

Wetenschap en technologie maakt, net als het ontwikkelen van talenten, deel uit van ons curriculum en wij benutten de principes van onderzoekend en ontwerpend leren als basis hiervan.

De ambitie rond onderzoekend en ontwerpend leren (ambitie 7 uit het dynamisch koersplan 2023-2027), is terug te zien in de investeringen die we doen in W&T professionalisering en de Drone Cup. In deze Drone Cup staat onderzoekend en ontwerpend leren centraal. Het vliegen met drones (hoewel voor de leerlingen heel leuk) is ondergeschikt aan het ontwerpen van obstakels. Deze Cup werd in mei van 2023 afgesloten met een finale waar 6 scholen aan meededen. In 2024 jaar zal de Drone Cup wederom worden georganiseerd. Alle scholen hebben ook een curriculum ontwikkeld op het gebied van Wetenschap en Technologie; voor de nieuwe schoolplanperiode geldt dat W&T hierin wordt opgenomen. Een aantal scholen zal komend jaar zelfs nog meer verdiepen en een *TechTown* school worden. Een Tech Town school besteedt gericht en structureel aandacht aan lessen

wetenschap en techniek. De school wordt hierin ondersteund, waardoor de lessen kwalitatief verbeteren. Doel is vooral om leerlingen te interesseren voor technische opleidingen en beroepen.

Overige aandachtspunten

Anders organiseren

In 2023 hebben 16 scholen subsidie ingezet vanuit het convenant uitvoering noodplannen. Bij 15 scholen betrof dit een (geactualiseerde) voortzetting van eerder ingezet beleid. 1 school gaf aan de subsidie niet langer in te zullen zetten en 1 school heeft de subsidie voor de eerste keer ingezet. De stichting monitort jaarlijks het rendement van de subsidie-inzet en overlegt hierover met de gemeente Rotterdam. Via deelname aan het HR-expertteam bereidt Kind en Onderwijs Rotterdam zich voor op de komst van de zogenaamde 'Onderwijsregio's'. Kind en Onderwijs Rotterdam participeerde in relevante overleggen op dit thema.

Samenwerking Kinderopvang

Kind en Onderwijs Rotterdam onderschrijft het belang van kwalitatief goede voor- en vroegschoolse voorzieningen, kinderopvang en peuterspeelgroepen. Peuters en kleuters met een taalachterstand kunnen dankzij de VVE hun taalachterstand inhalen. Het bieden van een totaalpakket op het gebied van onderwijs, opvang en ontwikkeling, zoals dat wordt nagestreefd binnen IKC's, draagt bij aan scholen met een sterke maatschappelijke verankering in de wijk. Bij deze ontwikkeling gaat het vooral om de aansluiting in pedagogische- en didactische zin; de zogenaamde doorgaande leerlijn. Het belang en de ontwikkeling van het kind staan hierbij voorop. Bij deze ontwikkeling werkt de stichting samen met partners zoals: Hefgroep (KindeRdam en Peuter&Co), Mundo, Kinder Service Hotels en Gro-up.

In 2023 heeft de samenwerking met de Kinderopvang een impuls gekregen vanuit inspiratiesessies die door de PLG-doorgaande leerlijn 0-18 zijn georganiseerd. Ook heeft dit thema een prominente plaats gekregen in het dynamisch koersplan 2023-2027. Tenslotte wordt de samenwerking en professionalisering met partner KindeRdam versterkt via een – door beide bestuurders ondertekende – intentieverklaring.

Schakelklassen

Kinderen van over de hele wereld komen in de Schakelklassen van Kind en Onderwijs Rotterdam om Nederlands te leren. Het is een plek waar kinderen en ouders zich welkom voelen. De school biedt een warme, veilige eerste opvang voor nieuwkomers als voorwaarde voor het doorlopen van een positief sociaal-emotioneel ontwikkeling. De schakelklas biedt een geïntegreerd programma gericht op de eerste woordenschat en mondelinge taalvaardigheid en leert kinderen dit toepassen in andere vakken. De schakelklas is een plek waar kinderen leren *leren*. Kinderen hebben inzicht in wat ze leren en wat ervoor nodig om een volgende stap te maken in hun leerproces. Op deze manier zorgen we voor een goede aansluiting naar de vervolgschool.

Het nieuwkomersonderwijs heeft, mede door de instroom van Oekraïense leerlingen, een extra impuls gekregen in 2023. Vanuit de expertise is in 2023 op twee locaties nieuwkomersonderwijs aangeboden: locatie Benthuizenstraat en locatie Adenstraat (IKC Cornelis Haak). Hier zijn in totaal 9 (negen) groepen actief geweest. Vanwege het structureel hoge aantal leerlingen heeft de school inmiddels een zelfstandig opererende directie. Deze directie is ook actief betrokken bij de voorbereiding op de opvang van nieuwkomers in Hoek van Holland.

Sociale Veiligheid

Jaarlijks meten alle scholen de mate waarin de leerlingen zich sociaal veilig voelen en hoe tevreden zij zijn met school. Deze sociale veiligheid wordt gemeten met de Monitor Sociale Veiligheid.

Hiervoor zijn vragenlijsten beschikbaar via diverse aanbieders. De meeste scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam gebruiken hiervoor de vragenlijst van *Scholen op de Kaart*. De rest maakt gebruik van WMK-vragenlijsten of andere instrumenten.

De afgenomen vragenlijsten worden geleverd aan OCW. Op Vensters worden deze uitkomsten gepubliceerd voor geïnteresseerden. Ook maakt Vensters een managementoverzicht op bestuursniveau van de resultaten op de monitor van Scholen op de Kaart die door de stichting wordt gebruikt om na te gaan hoe onze scholen hierop scoren. Het betreft hier data van een deel van de scholen omdat sommige scholen andere vragenlijsten gebruiken die niet in deze overzichten zijn opgenomen en daarmee niet zijn meegenomen bij deze gemiddelden.

2021-2022	2021-2022 Bestuursgemiddelde	Landelijk gemiddelde	2022-2023 Bestuursgemiddelde	Landelijk gemiddelde
Welbevinden	7,3	7,5	7,3	7,4
Ervaren veiligheid	8,0	8,1	7,9	8,0
Aantasting veiligheid	8,8	8,9	8,7	8,8
% niet gepeste IIn	64%	66%	61%	64%

Op basis van de data-analyse bepalen de scholen welke interventies nodig zijn om de sociale veiligheid te vergroten of te consolideren op school. Deze inzichten komen terug in de Zicht op Ontwikkelingsgesprekken.

Burgerschap

Onze scholen werken actief aan de uitvoering van hun burgerschapsplannen. Negen scholen namen deel aan de pilot 'burgerschap meten' van Rovict, om te onderzoeken of het mogelijk is om burgerschapscompetenties te meten. Deze pilot krijgt een vervolg in 2024. De werkgroep burgerschap heeft de inzet van de gemeentelijke subsidie voor burgerschap gecoördineerd en gemonitord. Succesvolle interventies zijn door de werkgroep gedeeld in het DO.

Alle scholen hebben een burgerschapsplan opgesteld, waarbinnen zij aandacht besteden aan sociale competenties. Hieronder valt ook expliciet de omgang met en kennis over andere culturen, geloofsovertuigingen en seksuele geaardheid. Veel scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam doen daarnaast mee aan de 'week van de lentekriebels'; een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs. Deelnemende scholen geven een week lang les over weerbaarheid, relaties en seksualiteit. Ook besteden de scholen aandacht aan de commotie die rondom dit thema leeft in de media en bij ouders.

Aanmeld- en toelatingsbeleid

Alle leerlingen zijn welkom op de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam. Ieder kind met een eigen religieuze en culturele achtergrond, want wij zien diversiteit als een rijkdom voor onze scholen. Elke school wil een ontmoetingsplek zijn waarin we leven en leren vanuit gezamenlijk gedragen waarden als naastenliefde, rechtvaardigheid en barmhartigheid. De christelijke identiteit is hierbij het uitgangspunt. Dit houdt echter niet in dat de scholen automatisch ook elk kind dat aangemeld wordt, kunnen toelaten c.q. plaatsen op een specifieke school.

Samen met de gemeente heeft Kind en Onderwijs Rotterdam in de werkgroep aanmeldbeleid een bijdrage geleverd aan de aanscherping van de aanmeld- en plaatsingsprocedure. De websites en schoolgidsen van alle scholen zijn geactualiseerd en voldoen aan de huidige wet- en regelgeving.

Klachten

De meeste situaties op onze scholen lossen we in goed overleg op tussen leerlingen, ouders en leerkrachten (en/of overig personeel). Als dat niet mogelijk is, of als de afhandeling van een probleem dat zich op school voordoet niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan een beroep gedaan worden op de klachtenregeling van Kind en Onderwijs Rotterdam. Het aantal klachten ligt al jaren op hetzelfde niveau. De meeste klachten konden ook in 2023 op bestuurlijk niveau opgelost worden. In 2023 zijn twee klachten ingediend bij de geschillencommissie bijzonder onderwijs (GCBO). Beide klachten zijn door de geschillencommissie als ‘ongegrond’ beoordeeld.

Ambitie:

Bij de kernvakken scoren al onze scholen op of boven de signaleringswaarde voor de referentieniveaus behorend bij de schoolweging.

Resultaten CET

Naast de tussenresultaten van de M- en E-toetsen, worden ook de resultaten op de Centrale Eindtoets structureel in beeld gebracht.

Overzicht scores op de Centrale Eindtoets Kind en Onderwijs Rotterdam:	
Jaar	Aantal scholen met voldoende referentieniveau 1F en 1S/2F op CET
2018	20 (incl. 5xO)
2019	20
2020	Geen toets
2021	21
2022	22
2023	22

22 van de 26 scholen die de CET afnemen behalen zowel 1F als 1S2F. Rekenen op 1F, maar vooral op 2F niveau, is hierbij van negatieve invloed op deze aantallen. De PLG rekenen erkent de urgentie en werkt aan zowel een werkende infrastructuur voor ondersteuning van leerkrachten op het gebied van rekenen door de rekendeskundige van de scholen, als aan deskundigheidsbevordering van de rekendeskundige door inzet van de rekenplatforms.

Gemiddelde percentage toetsen op of boven landelijk gemiddelde per vakgebied op stichtingsniveau				
	BL	RW	SP	TL
Tussentoetsen M 22	35%	49%	59%	66%
Tussentoetsen E 22	42%	44%	68%	71%
Tussentoetsen M 23	45%	54%	70%	64%
Tussentoetsen E 23	44%	44%	62%	61%

BL=begrijpen lezen | RW=rekenen/wiskunde | SP=spelling | TL=technisch lezen

Bij de berekening in de bovenstaande tabel zijn wij uitgegaan van alle afgenomen toetsen op het desbetreffende vakgebied. We zien in deze tabel dat op de M 23 de scholen een stijgende lijn laten zien in het % toetsen op of boven het landelijk gemiddelde op de afgenomen toetsen op drie vakgebieden. Technisch lezen laat een terugval zien van 71%. Op de E-toetsen is een terugval te zien t.o.v. de M-toetsen bij met name rekenen en spelling. De PLG rekenen gebruikt deze informatie om een strategie uit te zetten die er toe moet leiden dat de rekenresultaten op alle scholen verbeteren.

- Twee keer per jaar worden de behaalde resultaten gedeeld en besproken op een DO.
- Alle directeuren nemen deel aan een professionele leergemeenschap (PLG) of werkgroep om daarmee vanuit samenwerking en onderzoek, de kwaliteit van het onderwijs binnen de stichting te vergroten. Er zijn PLG's voor rekenen, taal/lezen, anders organiseren en voor de doorgaande lijn 0-18. Daarnaast zijn er werkgroepen voor burgerschap, financiën en HRM. Deze PLG's en werkgroepen presenteren hun activiteiten volgens een vaste planning op het DO.
- De PLG's voor rekenen en lezen hebben samen met de coördinatoren uit de scholen, een taakomschrijving opgesteld voor reken- en leescoördinator. Deze is voorgelegd aan HRM voor de verdere uitwerking en toevoegen aan het functiehuis.
- De rekencoördinatoren/-specialisten zijn in 2023 3x op een platform voor deskundigen bijeen geweest. Daar hebben ze de opbrengsten besproken, kennis gedeeld en elkaar feedback gegeven op de onderwijsplannen voor rekenen. De deskundigen ervaren dat de platforms helpen bij hun professionalisering.
- In oktober 2023 is een studiedag georganiseerd voor de rekendeskundigen o.l.v. Cube Consulting. Hierbij werden de resultaten van een onderzoek gepresenteerd en gekoppeld aan de resultaten van de scholen op de tussentoetsen.

Ambitie:

Wij werken continue aan kwaliteitsverbetering

De stichting werkt doorlopend aan de verdere ontwikkeling van strategisch kwaliteitsmanagement. Dit continue proces wordt geborgd in de beleidsagenda. Onderdelen hiervan zijn:

- De Zicht op Ontwikkelingsgesprekken;
- De scholendoorloop (inclusief inschatting stabiliteit schoolontwikkeling);
- Voortgangsgesprekken op basis van risico-inschatting (n.a.v. de scholendoorloop);
- Interne audits.

Bovenstaande acties dragen niet alleen bij aan de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs op de scholen, maar dragen ook bij aan risicobeheersing bij het behalen van de gestelde ambities. Door het planmatig inzetten van de genoemde acties, kan Kind en Onderwijs Rotterdam tijdig reageren op en adviseren over interne en externe ontwikkelingen. Waar de stichting nog in kan verbeteren is het monitoren van de scholen in de uitvoering van gemaakte afspraken. Hier willen we in 2024 een systematiek voor ontwikkelen.

3.2. Samen werken - HRM

Ambitie:

Kind en Onderwijs Rotterdam is een goede en betrouwbare werkgever voor de huidige en toekomstige werknemers. Het vergroten van de aantrekkingskracht en zichtbaarheid van ons bestuur als werkgever is hierbij een speerpunt binnen de organisatie.

Onderscheidend belonen.

Een wendbare werkgever past zich aan de veranderingen binnen en buiten de organisatie aan. Kind en Onderwijs Rotterdam geeft meer autonomie in keuzes over passende secundaire arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers. In 2022 hebben we aanvullende arbeidsvoorwaarden geïntroduceerd gericht op modern en aantrekkelijk werkgeverschap. De arbeidsvoorwaarden zijn: een leasefiets, mobiel van de zaak, fruit op het werk, vaste telefoonvergoeding, gratis sporten en ontspannen en een aanvullende reiskostenvergoeding. Deze arbeidsvoorwaarden worden door de medewerkers gewaardeerd.

Beleid uitkeringen na ontslag

Het personeelsbeleid is erop gericht om in voorkomende gevallen in goed onderling overleg te komen tot het nemen van afscheid van elkaar. Het gaat hierbij met name om het beëindigen van dienstverbanden na 2 jaar ziek zijn. Bij andere ontslaggronden is het personeelsbeleid gericht op het investeren in het vinden van een passende werkplek binnen of buiten het bestuur. In 2023 zijn er buiten de wettelijke (transitie)vergoedingen geen andere vergoedingen toegekend anders dan bijvoorbeeld ondersteuning bij outplacementtrajecten en/of het faciliteren van opleidingen wanneer het vertrekkende personeelslid buiten het onderwijs wil gaan werken.

Een goede, betrouwbare en aantrekkelijke werkgever zorgt ook voor een ICT-omgeving die functioneert. Zo zijn in het afgelopen jaar bijvoorbeeld switches, *access points* en firewalls vervangen. Dat geldt ook voor werkstations voor medewerkers en leerlingen

Ambitie

Ontwikkelingsgericht coachen van alle medewerkers heeft prioriteit. Menselijk kapitaal en hun inzet op didactisch handelen en de pedagogische relatie, zijn de belangrijkste factoren bij het geven van excellent onderwijs en de ontwikkeling van kinderen.

- Kennisniveau op referentieniveaus betekent personeel bekwaam en structurele ondersteuning op dit onderwerp bieden. Door de inzet van Focus Po en Cruciale leerdoelen, optimaliseren we het onderwijs om nog beter aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften en onderwijsambities van leerlingen. Tijdens het IB-platform is aandacht besteed aan de organisatie van de schoolbespreking (de onderwijsresultaten). Hierbij was sprake van collegiale consultatie.
- Constante professionalisering van IB-ers aan de hand van het IB-platform. We vragen externe deskundigen om hun kennis te delen met het IB-platform. Zo blijft de IB-kennis op stichtingsniveau op peil.
- Alle aandachtsfunctionarissen zijn of worden getraind om zo hun taak volgens de laatste inzichten en ontwikkelingen goed uit te voeren. Training van verschillende functies in de periferie van het onderwijs: aandachtsfunctionaris, preventiemedewerkers, (anti-)pestcoördinatoren, BHV-ers etc. We gaan inventariseren om vast te stellen of aanvullende professionalisering noodzakelijk is.
- Een leven lang leren is van belang om de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers te organiseren. We willen graag dat medewerkers regie krijgen en nemen over hun eigen ontwikkeling. Binnen de Kind en Onderwijs Rotterdam academie bieden we een rijk aanbod qua inhoud en wijze van leren. In verband gemaakte keuzes en koers, heeft de academie het afgelopen jaar onvoldoende aandacht en doorontwikkeling gehad.
- In 2023 heeft de stichting in het kader van de Regeling professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders, zich ingezet voor passende begeleiding van verschillende startende medewerkers. We zorgen door begeleiding dat startende leerkrachten meer ruimte krijgen voor het zich eigen maken van de taken en het klassenmanagement zonder de werkdruk te verhogen. In 2023 is begonnen aan een plan studiebegeleiding studerende medewerkers. Hiermee monitoren we de zij-instromers en studenten bij hun opleiding. Het plan is in de gebruikelijke geleidingen binnen de stichting besproken.

Ambitie

Het duurzaam ontwikkelingsgericht coachen van alle medewerkers staat centraal binnen onze organisatie waarbij de gesprekscyclus een leidende en ondersteunende rol heeft. Wij streven ernaar dat alle medewerkers jaarlijks in gesprek zijn over de inzet van hun talenten en ambities.

- Nieuwe medewerkers krijgen een buddy die hen wegwijs maakt in en rond de school. Ook hebben ze regelmatig een gesprek met hun leidinggevende om de voortgang te bespreken.

- De gesprekscyclus kent een doorloop van twee jaar waarin een ambitie, twee voortgangsgesprekken en een waarderingsgesprek plaatsvindt. De kracht van onze gesprekscyclus is de aansluiting van de ontwikkeling van de medewerker in relatie tot de ontwikkelfase van de school.
- De afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het opleiden van volwassen studenten (zogenaamde carrière switchers), zodat we het tekort aan voltijd studenten compenseren. In 2023 zijn 125 studenten in dienst en studeren er elk half jaar gemiddeld 5 tot 10 studenten af. Dit zorgt ervoor dat een deel van de vacatures vervuld kan worden met intern opgeleide leerkrachten die al een aantal jaren verbonden zijn aan Kind en Onderwijs Rotterdam.
- Voor de reguliere studenten hebben we zowel op mbo als op hbo-niveau een goed lopende samenwerking, waarbij we de praktijk steeds meer integreren in het curriculum: de leerwerkplaats met Albeda en de *learning labs* met Inholland. Zo behouden we voor de lange termijn meer mensen voor het onderwijs.
- Kind en Onderwijs Rotterdam maakt deel uit van het partnerschap Brede Rotterdamse Opleidingsschool (BROS). Dit partnerschap heeft de ambitie om toekomstige en huidige leraren in gezamenlijkheid op te leiden en professionaliseren in een leeromgeving waarin sprake is van intensieve samenwerking tussen scholen en lerarenopleiding.
- In 2023 heeft Kind en Onderwijs Rotterdam een doorontwikkeling van de BROS ingezet om op sommige werkprocessen de structuur te heroverwegen en/of verder te verbeteren. Deze doorontwikkeling is uitgewerkt in een aantal actielijnen.
- Kind en Onderwijs Rotterdam heeft een studiecentrum voor volwassen studenten. Hier kunnen studenten samenwerken aan opdrachten, studeren, elkaar ontmoeten, boeken lenen en in gesprek gaan met een schoolcoach. Er zijn drie bovenschoolse coaches die gespecialiseerd zijn in het begeleiden van volwassen studenten. Ook wordt twee keer per cursusjaar een studiestatusgesprek gevoerd om te kijken wat de student nodig heeft voor de volgende stap in de ontwikkeling. Volwassen studenten zijn een verrijking voor het onderwijs. Ze nemen vanuit hun eerdere carrière-ervaring mee die we graag inzetten in ons onderwijs. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de studenten een grote betrokkenheid bij de organisatie ervaren en na het afronden van de pabo op een van onze scholen willen blijven werken.
- Voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs heeft de stichting veel medewerkers kunnen aannemen die een bijdrage leveren aan het verbeteren van de onderwijsresultaten en het welbevinden van onze leerlingen. Het is belangrijk te onderzoeken hoe we deze extra disciplines een plek kunnen geven in de reguliere bekostigingsstructuur. We zullen de mogelijkheden voor opstroom en inbedding actief opnemen in de begeleiding van deze medewerkers.

Ambitie:

Het verzuim daalt structureel naar 3,5%

Bij het verzuim kijken we vooral naar de mogelijkheden van de medewerkers tijdens hun verzuim. Zo blijven de medewerkers meer betrokken bij de organisatie waardoor er geen drempel ontstaat voor terugkeer. We zetten in op vroegtijdige interventies om het duurzame herstel te bevorderen.

De landelijke verzuimcijfers voor het Primair Onderwijs laten voor ziekteverzuim een stijgende lijn zien van 5,7% in het kalenderjaar 2021 naar 6,4% in het kalenderjaar 2022. De meldingsfrequentie

laat ook een stijgende lijn zien, van 1 in het kalenderjaar 2021 naar 1,5 in het kalenderjaar 2022. De landelijke verzuimcijfers voor het kalenderjaar 2023 zijn nog niet beschikbaar.

Ook Kind en Onderwijs Rotterdam heeft te maken met een oplopend verzuimpercentage; bij de meldingsfrequentie is een daling te zien. Voor 2023 ligt het ziekteverzuimpercentage boven het landelijke gemiddelde van 6,4%. De meldingsfrequentie ligt onder het landelijk gemiddelde.

	Verzuimpercentage	Meldingsfrequentie
2021:	4,99%	1,04
2022:	5,54%	1,39
2023:	6,83%	1,22

In het kalenderjaar 2023 is ingezet op meer ondersteuning vanuit HR met betrekking tot verzuimbegeleiding. Op de korte termijn levert dit nog geen effecten op in de verzuimcijfers. De verwachting is dat dit op langere termijn een positief effect heeft op zowel het verzuimpercentage als op de meldingsfrequentie.

Verzuimbeleid

Medewerkers en directeuren geven samen vorm aan duurzaam herstel, waardoor zij ook meer betrokken zijn bij het proces van herstel. Hierdoor wordt de duur van het verzuim sterk beïnvloed.

In 2024 gaan HRM en de directies in samenwerking met het Vervangingsfonds/Participatiefonds aan de slag met het thema verzuim. Tijdens workshops zullen de directeuren van de PO-scholen uitleg krijgen over de cijfers en het verhaal achter de cijfers met als doel meer inzicht te krijgen in het verzuim binnen de organisatie en per school. Tijdens de workshops zal er ook aandacht zijn voor de rollen, verantwoordelijkheden en de mogelijkheden die er zijn om regie te voeren over een verzuimtraject. Tijdens deze workshop zal ook de gespreksvoering aan de orde komen.

Vervangingsbeleid

Het middellang- en lang verzuim en verlof wordt opgevangen door de vervangingspool met medewerkers in vaste dienst. In 2023 is de omvang van de vervangingspool sterk afgenomen en konden aanvragen niet meer uit de eigen pool worden ingevuld. Scholen organiseren het onderwijs anders door gebruik te maken een combinatie van bevoegde leerkrachten in samenwerking met onderwijsondersteuners.

Overige onderwerpen

• Krapte op de arbeidsmarkt

Het aanbod van onderwijsprofessionals is ook in 2023 afgenomen. Naast dat het lastiger was om alle vacatures voor schooljaar 2023-2024 in te vullen, was het merkbaar bij het vinden van vervangers en leerkrachten tijdens het schooljaar. Leerkrachten die tijdens het schooljaar vertrekken, vormen een steeds groter probleem, omdat het werven tijdens het schooljaar moeizamer verloopt. We staan voor kwaliteit en werken vanuit het standpunt dat niet een willekeurige kandidaat gekozen wordt, maar de best passende voor de vacature. Dat betekent soms dat de vacature wat langer open staat. We stimuleren scholen om inhoud te geven aan het slimmer of anders organiseren van het onderwijs, zodat we minder kwetsbaar worden voor arbeidsmarkt schaarste.

• Inhuur derden

In samenwerking met 29 andere schoolbesturen uit de regio nemen we deel aan de gezamenlijke aanbesteding inhuur derden. Het doel van het gezamenlijk aanbesteden is het normaliseren van de arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten en het krijgen van dezelfde inhuurvoorwaarden ongeacht het inhuurvolumen van een bestuur. Er zijn voor het PO in Rotterdam vier partijen geselecteerd die

voorzien in de inhuurvraag bij Kind en Onderwijs Rotterdam. Het beleid binnen het bestuur is erop gericht de inhuur af te bouwen.

- **Slimmer Organiseren (Lerarentekort).**

Op 15 juli 2020 ondertekenden Rotterdamse schoolbesturen, gemeente Rotterdam, lerarenopleidingen en het rijk het convenant 'Uitvoering Noodplannen personeelstekort G5 Rotterdam, Plan slim organiseren'. Via een samenwerkingsovereenkomst hebben de betrokken partijen vastgelegd hoe besturen, gemeente en opleidingen uitvoering geven aan het Plan Slim organiseren. Binnen Kind en Onderwijs Rotterdam is gekozen voor een werkwijze waarbij alle scholen plannen opstelden om in aanmerking te komen voor de beschikbare subsidie. In deze plannen staan duurzaamheid en effectiviteit op de lange termijn centraal. De scholen bereiden zich hiermee voor op het lerarentekort, waarbij de onderwijskwaliteit gewaarborgd blijft. De stichting monitort de besteding en inzet van de subsidie.

- **Gemeentelijke subsidie voor zij-instroom en lerarentekort**

Binnen het gemeentelijk subsidiebeleid 'Gelijke Kansen voor elk talent', stelt de gemeente Rotterdam naast subsidie op school, ook middelen op bestuursniveau beschikbaar. Hieronder vallen middelen die voorzien in een bijdrage om het leerkrachtentekort te verminderen. Deze thema's dragen bij aan het binden en behouden van personeel binnen de organisatie.

- Zij-instroom en opscholing onderwijsassistenten: Binnen de stichting is een uitgebreid scholings- en begeleidingsprogramma. Hier wordt gebruik gemaakt van de eerder verworven competenties van de kandidaten. De stichting ziet zij-instromers als een verrijking van het onderwijs. We bieden aan 125 volwassen studenten de mogelijkheid een werken- en leren traject te volgen met als doel het behalen van het pabo-diploma.
- Werkdruk, ontzorgen, starters en stagiaires. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft zich ook in 2023 ingezet voor zoveel mogelijk passende begeleiding van verschillende startende leerkrachten. Dit krijgt in 2024 intensievere aandacht.
- Anders organiseren, innoveren en ruimtes directies. De stichting organiseert een Leerwerkplaats. Dit is een innovatieproject in samenwerking met het Albeda. Het doel van de Leerwerkplaats is het scholen van onderwijsassistenten die in staat zijn een bijdrage te leveren in het onderwijs aan alle groepen. Tijdens de opleiding krijgen de studenten naast hun stagedagen, meer lessen in de praktijk met gerichte opdrachten in de scholen. Het is geen doel op zich maar de manier waarop we het onderwijs aanbieden aan deze groep bevordert de doorstroom naar het HBO.
- In de samenwerking met InHolland leiden we nieuwe doelgroepen op door middel van het werken-leren traject en de omscholing van vakleerkrachten tot bevoegde leerkracht. Dit doen we naast bestaande opleidingstrajecten voor zij-instromers, stagiaires en Lio-ers. Er is een grotere en actievere rol weggelegd voor onze scholen als het gaat om het opleiden van toekomstige medewerkers en het (bij)scholen van huidige collega's. We zoeken de samenwerking met onze kinderopvang partners voor de doorontwikkeling naar een integraal aanbod van onderwijs en opvang. Een gezamenlijke visie op en één team van onderwijs & opvang maakt de school wendbaarder; er zijn bredere loopbaanperspectieven en collega's kunnen makkelijker uitgewisseld worden.

3.3. Samen delen - Financiën

Ambitie

Wij werken met doelgerichte begrotingen.

Kind en Onderwijs Rotterdam ontvangt naast de reguliere financiering vanuit OCW, ook separate financieringsstromen vanuit OCW en de Gemeente Rotterdam. In 2023 is er naast de tertiaal rapportages eveneens een 2 maandelijks controle op de uitputting van deze separate subsidies uitgevoerd en maken onderdeel uit van de planning & control cyclus.

In 2023 is een aantal additionele middelen vanuit OCW beschikbaar gesteld die conform de uitvoeringsplannen besteedt dienen te worden. Het gaat hierbij om de subsidies Nationaal Programma Onderwijs (NPO), Slimmer organiseren, Zij-instroom en basisvaardigheden. Daarnaast stelt de gemeente Rotterdam vanuit het programma Gelijke Kansen ook extra geld ter beschikking. De besteding van deze middelen bestaat uit: loonkosten, inhuur van expertise, inhuur extra handen voor de klas, investeringen en leermiddelen. Om de besteding goed te kunnen monitoren zijn in 2023, naast de tertiaal besprekingen, iedere twee maanden de directeuren benaderd over de uitputting en inzet van de onderliggende plannen van deze additionele middelen. Hierdoor is het inzicht sterk verbeterd en hebben wij nog beter in kaart hoe de besteding verloopt.

Ambitie

We richten onze blik naar buiten om tijdig op ontwikkelingen in te spelen.

Rotterdam staat niet stil en zeker niet in de renovatie en nieuwbouw van wijken. Dit heeft tot gevolg dat er de komende jaren een ontwikkeling is in het aantal leerlingen in de basisgeneratie (4-12 jaar) in de wijken van Rotterdam. Dit kan via verplaatsing van leerlingen van de ene wijk naar de andere wijk, maar ook door vermindering van het aantal leerlingen in een wijk of hoger aantal leerlingen in een wijk. Daarnaast kunnen de renovatie en nieuwbouwbewegingen ook zorgen voor een andere maatschappelijke sociale populatie.

De ontwikkeling van het leerlingaantal is in het directieoverleg regelmatig aan de orde geweest. Ook is het onderwerp van gesprek in de tertiaal besprekingen met de directeuren.

Overige onderwerpen

- **Allocatie van middelen**

- Rijkssubsidie

Het ministerie van OCW berekent op basis van een BRIN-nummer de beschikbare subsidie, inclusief onderwijsachterstandssubsidie. De belangrijkste indicatoren zijn: het leerlingaantal per 1 februari en de achterstandsscore. De stichting verdeelt de subsidies conform toekenning aan de scholen. Hier wordt vanaf getrokken: een bijdrage ter dekking van de kosten van het stichtingskantoor, een bijdrage ter dekking van de collectieve lasten en een vermindering voor de daling of een verhoging voor de groei van het aantal leerlingen in de loop van een schooljaar. De bijdragen worden uitgedrukt in een percentage en berekend over subsidie lumpsum personeel en materieel. De vermindering of groei voor het aantal leerlingen is uitgedrukt in een bedrag per leerling.

Allocatie middelen (in % lumpsum)	2023	Allocatie middelen (in % loonsom)	2023
Stichtingskantoor	3,85%	Vervangingspool	6,00
Duurzame inzetbaarheid	0,30%		
Ouderschapsverlof	0,15%		
Arbo/Re-integratiekosten	0,35%		
Scholing	0,25%		
Innovatie	0,25%		
Parkeren	0,20%		
Reiskosten	0,55%		
Integraal personeelsbeleid (IPB)	1,35%		
Contract Onderhoud	0,50%		
Cyclisch onderhoud (binnen en buiten)	2,95%		
Schoonmaakonderhoud	2,30%		
Energie/gas/water	2,75%		
Afvalreiniging/Publieke heffingen	0,45%		
Administratie, beheer en bestuur	1,70%		
	17.90%		6,00%

- Subsidie overige (overheids)instanties

De gemeente Rotterdam stelt subsidie ter beschikking via het Rotterdams onderwijsbeleid. De subsidies worden aangevraagd door de scholen en in z'n geheel toegekend aan de scholen. Voor overige instanties geldt dezelfde methode van toekenning.

- **Financieringsbeleid**

Financiering van de vaste activa gebeurt geheel met het eigen vermogen van de stichting. De meerjaren investeringsplannen geven geen aanleiding voor andere vormen van financiering.

- **Investeringsbeleid**

Hoewel er aanzienlijke huisvestingsrenovatie- en nieuwbouwbesprekingen plaatsvinden, zal Kind en Onderwijs Rotterdam geen economisch eigenaar van de schoolgebouwen worden. Nieuwbouw en ingrijpende verbouw van scholen wordt gefinancierd door de gemeente. De investering van de stichting is vooral om de inrichting goed te faciliteren. Waar mogelijk wordt er geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen. De investeringen in ICT en inventaris zijn gebaseerd op de 'vervangingsmethodiek'. De stichting hanteert hierbij de intern vastgestelde looptijd.

- **Onderwijsachterstandenbeleid**

De middelen voor onderwijsachterstanden worden ingezet om de formaties en groepen op de scholen zodanig te faciliteren dat er voldoende kwaliteit gewaarborgd kan worden. Binnen de stichting heeft iedere school haar eigen beleid op de inzet van middelen. De inzet bestaat uit het verkleinen van de groepen, inzet van meer handen in de klas of begeleiding van leerlingen door onderwijsassistenten. De stichting monitort op basis van resultaten de ontwikkeling van de scholen.

- **Passend Onderwijs**

Kind en Onderwijs Rotterdam maakt grotendeels deel uit van het samenwerkingsverband PPO Rotterdam. IKC De Driemaster in Hoek van Holland maakt deel uit van het samenwerkingsverband SPOW in Naaldwijk. De samenwerkingsverbanden hebben in hun ondersteuningsplannen de bestedingsdoelen en prioriteiten opgenomen. De stichting neemt actief deel aan de beleidscommissies van PPO Rotterdam en de vergaderingen van SPOW. PPO Rotterdam hanteert voornamelijk een expertisemodel waardoor zij aanvullende ondersteuning realiseren bij het realiseren van Passend onderwijs. SPOW hanteert een hybride model van zowel beschikbaar stellen van middelen, als ondersteuning.

De inzet van lumpsum middelen is erop gericht om zo veel mogelijk leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte in het reguliere basisonderwijs naar school te laten gaan: 'dichtbij huis naar school'. De ontvangen middelen (€ 780.000) bestaan uit: een basisbedrag per leerling, maatwerkbudgetten per leerling/groep of deelname aan wijkgeoriënteerde afspraken. De middelen worden ingezet ten behoeve van: uitbreiding ambulante tijd van IB en vakspecialisten, extra handen in de klas, inhuur van specialisten en aanschaf van hulpmiddelen.

De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam voldoen aan de eisen die gelden voor de basisondersteuning; waaronder een dekkend aanbod voor dyslexie en dyscalculie. Ook herijken de scholen jaarlijks hun (gecomprimeerde) school-ondersteuningsprofiel. Op bestuurlijk niveau realiseert de stichting daarnaast nog een passend aanbod voor (zeer) hoogbegaafde leerlingen via het voltijds HB-onderwijs op Quadratum en een passend aanbod voor nieuwkomers. Tenslotte voert Kind en Onderwijs Rotterdam actief beleid om de wet- en regelgeving ten aanzien van aanmelden en toelaten (inclusief zorgplicht) voortdurend te actualiseren en correct toe te passen.

In de interne audits en Zicht op Ontwikkelingsgesprekken wordt de uitvoering van het ondersteuningsaanbod besproken. Zo dragen we zorg voor borging dat het ondersteuningsaanbod in de school op papier aansluit op dat in de praktijk.

- **Nationaal Programma Onderwijs**

De middelen vanuit het NPO voor Kind en Onderwijs Rotterdam bedragen in de schooljaren 2020-2023 in totaal € 14.500.000. De middelen zijn volledig toegekend aan de scholen.

Totstandkoming van de schoolprogramma's in 2023 op de Kind en Onderwijs Rotterdam scholen:

- Alle scholen hebben aan het einde van schooljaar 2021-2022 hun NPO-plannen geëvalueerd.
- Op basis van deze evaluaties en met behulp van de zogenaamde menukaart zijn er voor schooljaar 2022-2023 nieuwe NPO-plannen opgesteld.
- De MR van elke school heeft ingestemd met het plan en dit ondertekend.

Hieronder is zichtbaar gemaakt welke middelen er zijn ingezet voor welke interventie(s). De besteding van de NPO gelden in 2023 is met de scholen iedere twee maanden besproken. Verschillende scholen hebben de keuze gemaakt om het beschikbare bedrag te verdelen over meerdere schooljaren zodat zij tot en met uiterlijk schooljaar 2024-2025 nog gebruik kunnen maken van interventies. Aan het eind van schooljaar 2022-2023 hebben de scholen de lopende plannen geëvalueerd en bepaald hoe de inzet van eventuele resterende beschikbare middelen voor 2024-2025 zal zijn.

Menukaart Interventies

A: Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren;

B: Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren;

C: Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen;

D: Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen;

E: (Extra) inzet van personeel en ondersteuning;

F: Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk/ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie.

Binnen Kind en Onderwijs Rotterdam zijn er vooral interventies geformuleerd op onderdeel E: de (extra) inzet van personeel en ondersteuning. Dit is meestal in de vorm van onderwijsassistenten, leraarondersteuners, extra aanname personeel, uitbreiding van bestaande aanstellingen of inhuur van externen. Deze extra personeelsinzet richt zich voornamelijk op het werken met kleine groepjes kinderen die op één of meerdere vakken een leerachterstand hebben opgelopen en waarbij het doel

is om deze weer weg te werken. Door het werken in de kleine groepjes wordt ook het welbevinden (en zelfvertrouwen) van de kinderen positief beïnvloed zodat zij met meer plezier naar school gaan. Naast de inzet van extra personeel en ondersteuning hebben de meeste scholen ook ingezet op interventie C: Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen, door het aanbieden van speciaal hierop gerichte programma's. Dit is bijvoorbeeld ingevuld met de inzet van een aanbod van vakdocenten dans en bewegingsonderwijs.

Mede door de extra inzet van personeel en de aandacht die de laatste twee jaar is uitgegaan naar het verbeteren van het rekenonderwijs, zijn de resultaten op de CET vooruitgegaan.

In 2023 is voor € 4.338.000 aan subsidie vanuit het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. De uitgaven ten lasten van deze subsidie bedragen € 4.088.000, hiervan heeft 15% betrekking op 'personeel niet in loondienst'.

3.4. Samen leven – Huisvesting

Ambitie

Wij voorzien in gebouwen, die verzorgd, inspirerend, boeiend en uitdagend zijn.

- In 2023 waren er verschillende werkzaamheden in het kader van bovengenoemde thema's. Zo heeft een verbeteringsplan in beleving en kleur plaatsgevonden op IKC Cornelis Haak, Juliana van Stolbergschool, Quadratum en de Prinses Margrietschool. Bij de Benthuizerstraat is de entree verbouwd zodat de Schakelklassen een goede entree hebben gekregen naar de verdieping toe.
- Steeds meer scholen vervangen hun grijze tegelpleinen voor schoolpleinen met meer groen, waar tegelijkertijd meer regenwater kan worden opgevangen. In 2023 zijn de pleinen verbeterd bij: Prinses Julianschool, IKC De Buskes en CBS Onze Wereld.
- Noodzakelijke werkzaamheden worden aanbesteed volgens de aanbestedingsregels die zijn opgesteld door de gemeente Rotterdam in het leidraad bouwprojecten. De afdeling huisvesting adviseert in dit proces en zorgt dat bij de uitvoering van verschillende werkzaamheden betrokkenen zo min mogelijk overlast ervaren.

Ambitie

Wij zorgen voor goed onderhouden schoolgebouwen waar leerlingen en medewerkers zich veilig voelen en prettig kunnen leren en werken.

Frisse uitstraling

Een frisse uitstraling van de scholen is een belangrijk visitekaartje. Op basis van de aspecten gezondheid, hygiëne, esthetica en beleving is een prioritering opgesteld om de noodzaak van renovatie van toiletgroepen op de scholen inzichtelijk te maken. In 2023 zijn de toiletgroepen van KC de Stelberg (locatie Jacques Dutilhweg), IKC de Fontein, een toiletgroep bij IKC Cornelis Haak en twee toiletgroepen bij de NPRS (locatie Hoflaan) gerenoveerd volgens het toiletplan.

Milieu

- Er komen steeds meer duurzame oplossingen voor energiebesparende maatregelen. Kind en Onderwijs Rotterdam houdt in dit kader rekening met toekomstige investeringen, aangezien de wet- en regelgeving op dit terrein voortdurend wordt aangepast. DCMR Milieudienst Rijnmond controleert de scholen, bewaakt de milieukwaliteit en geeft advies. In 2023 is bij KC de Vlinder, IKC Albert Plesman en KC Talma LED verlichting aangebracht. Na-isolatie van de leidingen is aangebracht bij KC Talma, NPRS en IKC Albert Plesman. Bij IKC Albert Plesman en de NPRS is de regeling van de ketels geoptimaliseerd.

- Bij de aanbesteding voor het gebruik van elektra en gas is rekening gehouden met 17,5% vergroenen met Nederlandse wind en CO2-compensatie zodat Kind en Onderwijs Rotterdam voldoet aan de duurzaamheidsambities van de Rijksoverheid. Er wordt gekeken naar een plan om het gasverbruik te reduceren.
- Het ministerie eist dat er in 2030 een gezamenlijke energiebesparing van 49% voor de hele onderwijssector ten opzichte van 2017 is gerealiseerd en in 2050 95%. Een maatregel waar Kind en Onderwijs Rotterdam al sinds 2012 rekening mee houdt en naar handelt.

Integraal huisvestingsplan

Het centrale doel van het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) is om, via de huisvesting van scholen, bij te dragen aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit van scholen in Rotterdam. Het IHP kent twee centrale ambities die doorkijken naar 2035 en waar in de periode 2020-2023 een flinke stap in gezet moest worden. Deze ambities zijn: een evenwichtiger onderwijsaanbod en betere kwaliteit van de huisvesting. De stichting werkt aan plannen hiervoor. Eind 2023 is het IHP 2024-2027 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente committeert zich (financieel) aan de realisatie van projecten die in het IHP benoemd zijn. Daarbij is het streven van de gemeente Rotterdam om structureel en langjarig €60 miljoen per jaar te investeren in onderwijshuisvesting.

- In 2023 is de definitiefase voor de nieuwbouw van KC De Stern fase 3 en IKC NOVA opgestart.
- Voor de nieuwbouw Waalse school-Koningin Wilhelminaschool is opdracht gegeven om een Business Case op te stellen voor een nieuwe school met behoud van het scholen-ensemble 'Stenen Hollander' conform de afgeronde studie.
- Voor het Podium-Regenboog is een overeenstemming bereikt met de gemeente Rotterdam over de gewijzigde ruimtebehoefte. Het plan bevindt zich in de Business Case fase.
- Voor IKC Albert Plesman is een overeenstemming bereikt met de gemeente Rotterdam over de ruimtebehoefte. Het plan bevindt zich in de initiatieffase (startnotitie).

Ambitie

Wij streven naar optimalisering van de vierkante meters om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Door de groei van het aantal leerlingen van KC Talma, ontstaat er ruimtegebrek voor de leerlingenpopulatie van de basisschool en kan de school niet verder groeien. Het schoolgebouw IJclubstraat 7 is als dislocatie toegewezen. In 2024 zal er een renovatie plaatsvinden. Eind 2024 zal het gebouw in gebruik worden genomen.

3.5. Samen communiceren - communicatie

Ambitie

Wij profileren en presenteren scholen en onze stichting met middelen die actueel en inspirerend zijn. Zo zijn en blijven we herkenbaar en aantrekkelijk voor onze doelgroepen.

- Wervingscampagne. Ook in 2023 heeft de doordachte en herkenbare campagne met Kind en Onderwijs Rotterdam als prominent werkgeversmerk geholpen bij het vervullen van openstaande vacatures. We zien wel een kentering dat het minder makkelijk ging dan het voorgaande jaar.
- We zijn actief op sociale media gedurende het hele jaar, zodat we ook buiten de wervingspieken zichtbaar zijn voor potentiële kandidaten.
- De nieuw vastgestelde kernwaarden: Verbinding, Veelzijdigheid, Ambitie en Vakmanschap zijn feestelijk geïntroduceerd in de organisatie en worden geladen met verhalen en gedrag.

- Een externe partij zorgde voor het actueel houden van de technische kant van alle websites binnen de stichting.

Ambitie

Wij zijn betrouwbaar en dat laten we zien door de inhoud en een manier van communiceren die intern en extern eerlijk, eenduidig en duidelijk is.

- Per school is iemand belast met het onderhouden van de website en social media kanalen. Twee keer per jaar worden deze mensen specifiek getraind en geïnspireerd om hun taak goed uit te kunnen voeren.
- We investeren in veiligheid. Een goed beveiligde digitale omgeving wordt steeds belangrijker, want ook scholen zijn steeds vaker doelwit van cybercriminelen. We hebben opnieuw stappen gezet om de veiligheid van leerlingen en medewerkers te vergroten.

Overige onderwerpen:

Na overweging is besloten om voor de organisatie die ontstaat door de fusie per 1 januari 2024, een geheel nieuwe naam en huisstijl te gaan ontwikkelen. Communicatiewerkzaamheden die gepaard gaan met de fusie, vragen een enorme investering in tijd, denkkracht en middelen.

H4 FINANCIEEL VERSLAG

4.1. Financiële analyse balans

De volgende opstelling is voor de analyse van de financiële positie, die gebaseerd is op de gegevens uit de balans.

	31-12-2023	31-12-2022
Op korte termijn beschikbaar		
Liquide middelen	23.134.842	22.050.040
Vorderingen	2.938.905	2.331.998
Effecten	4.542.748	3.909.861
Kortlopende schulden	-10.951.258	-10.201.006
Werkkapitaal	19.665.237	18.090.893
Vastgelegd op lange termijn	8.647.940	8.123.844
Materiële vaste activa	8.344.800	8.243.800
Financiële vaste activa	16.992.740	16.367.644
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	36.657.977	34.458.537
Deze financiering vond plaats met		
Eigen vermogen publiek	13.815.061	13.153.245
Eigen vermogen privaat	8.458.693	8.043.638
Voorzieningen	14.384.223	13.261.654
	36.657.977	34.458.537
Balans	31-12-2023	31-12-2022
Activa		
Materiële vaste activa	8.647.940	8.123.844
Financiële vaste activa	8.344.800	8.243.800
Vorderingen	2.938.905	2.331.998
Effecten	4.542.748	3.909.861
Liquide middelen	23.134.842	22.050.040
	47.609.235	44.659.543
Passiva		
Eigen vermogen publiek	13.815.061	13.153.245
Eigen vermogen privaat	8.458.693	8.043.638
Voorzieningen	14.384.223	13.261.654
Kortlopende schulden	10.951.258	10.201.006
	47.609.235	44.659.543

Toelichting op de balans

Het balanstotaal is ten opzichte van 2022 met € 2.949.000 toegenomen.

Materiële vaste activa

De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris, ICT, gebouwen, overige bedrijfsmiddelen en leermethoden- na aftrek van afschrijvingen) is met € 524.000 toegenomen. De totale investeringen in 2023 bedroegen € 2.125.000. Er was € 2.290.000 begroot. De investeringen zijn € 163.000 lager dan begroot. De lagere investeringen komen met name door de aanschaf van leermethoden. Deze investeringen worden steeds vaker vervangen door het afsluiten van licenties. De investeringen inventaris en ICT waren in 2023 € 1.790.000 tegenover een begroting van € 1.572.000. De hogere investeringen in inventaris en ICT betreffen voornamelijk vervangingsinvesteringen en zijn door inflatie hoger dan begroot (met name inventaris).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen beleggingen in 4 notes, ieder ter nominale waarde van € 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van tien jaar en een 90-100% inleggarantie. De beleggingen worden gewaardeerd tegen de inleggarantie of indien hoger de marktwaarde. De waardering ultimo 2023 van de notes is als volgt :

	Kostprijs €	Koers 31-12-2023	Inleg- garantie	Hogere marktwaarde of inleggarantie
Barclays	2.000.000	114,74%	100%	2.294.800
BNP Paribas	2.000.000	98,97%	100%	2.000.000
Credit Suisse	2.000.000	94,62%	100%	2.000.000
EFG International	2.000.000	89,23%	90%	1.800.000
	8.000.000			8.094.800

Daarnaast neemt de Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam deel in een participatie van € 250.000 WoonVermogen van het Leger des Heils.

Vorderingen

De vorderingen zijn toegenomen met € 606.000. De posten opgenomen onder 'de vorderingen' hebben, met uitzondering van de borg, een looptijd van minder 12 maanden. De vorderingen bestaan uit onder andere uit :

- Kortlopende vordering OCW (2023 € 91.000, 2022 € 151.000)
De vordering op OCW betreft voornamelijk de vordering op de subsidie Nieuwkomers. Deze is in januari 2024 ontvangen.
- Gemeente Rotterdam Onderwijsbeleid (2023 € 418.000 2022 € 402.000)
De vordering in het kader van het Rotterdams onderwijsbeleid is de vaststelling van de subsidie 2022-2023. De vaststelling zal in 2024 worden ontvangen.
- Gemeente Huisvesting (2023 € 615.000, 2022 € 593.000)
In het kader van renovatie/nieuwbouw maakt de stichting voorbereidingskosten die ten laste kunnen worden gebracht van de te ontvangen bijdrage gemeente. Daarnaast is er een aantal huisvesting projecten waarvan de afrekening nog ontvangen moet worden.
- Borg (2023 € 83.000 2022 € 113.000)
Onder borg staan betaalde bedragen die zijn betaald ter bruikleen van de hardware van Snappet. De hardware die wordt gebruikt betreft tablets voor leerlingen op school. Conform de overeenkomst, zal de betaalde borgsom retour worden ontvangen bij inlevering van de geleende hardware.
- Overige vorderingen (2023 € 712.000 2022 € 171.000)
De stijging in 2023 ten opzichte van 2022 is met name het gevolg te ontvangen middelen 2022/2023 voor het programma lekker fit (€ 379.000) en de te ontvangen rente van het schatkistbankieren voor € 262.000.
- Vooruit ontvangen kosten (2023 € 569.000 2022 € 717.000)
Onder de vooruit ontvangen kosten zijn lasten opgenomen van o.a. jaarlicenties ICT, voorschotnota kwartaal reproductie, de jaarbestelling 2023-2024 leermethoden die in het jaar 2024 ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Effecten

2023 was een goed jaar waarin zowel aandelen als obligaties flink in waarde zijn gestegen na een behoorlijke daling in 2022. De rente en de inflatie daalden en de financiële markten herstelden zich. De toename van de effecten in 2023 is € 630.000.

Liquide middelen

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve resultaat van ruim € 90.000, door de toename van de crediteuren, kortlopende schulden en overlopende passiva (€ 370.000), de afname debiteuren en vorderingen OCW, effecten (€ 800.000) en de toename van de voorzieningen (€ 2.050.000).

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen dient ter dekking van de risico's en de financiering van materiele vaste activa. Het eigen vermogen kan, onder voorbehoud van stelselwijzigingen, alleen wijzigen door het resultaat. De toename van het eigen vermogen bedraagt € 1.076.000 en is gelijk aan het behaalde resultaat in 2023. De bestemming van het resultaat is als volgt:

- € 837.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve personeel ter dekking van de verwachte uitkering van voormalig medewerkers die op 31 december 2023 onder de regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA 35%-80%) vallen.
- € 249.000 ten laste van de bestemmingsreserve middelen NPO voor het wegwerken van de achterstanden die zijn ontstaan tijdens de coronapandemie.
- In 2022 is € 1.615.000 ontvangen vanuit het fonds St. Jurrewitz. Dit fonds is geliquideerd en Kind en Onderwijs Rotterdam heeft dit bedrag uit de nalatenschap ontvangen. In 2023 is € 81.000 ten laste van de nalatenschap verwerkt.
- Er is € 600.000 ten gunste van de bestemmingsreserve privaat gebracht vanwege de positieve resultaten op de effecten van het Steunfonds.
- € 74.000 is ten gunste gebracht van de reserve publiek.
- € 104.000 is ten laste gebracht van de reserve privaat.

Voorzieningen

De stand van de voorzieningen is ten opzichte van 2022 toegenomen met € 1.122.000. De voorziening onderhoud gebouwen is toegenomen met € 764.000. In 2023 was de onttrekking aan de voorziening € 208.000. De uitgaven aan het meerjaren onderhoudsplan zijn in overleg met de afdeling huisvesting gedaan en passen binnen de afspraken van het risico gestuurd onderhouds-systeem van de stichting.

De personeelsvoorzieningen zijn met € 357.000 toegenomen. De toename wordt veroorzaakt door de voorziening langdurig zieken; deze is bestemd voor arbeidsongeschikte medewerkers die niet meer voor de stichting werkzaam kunnen zijn. Deze voorziening is ten opzichte van 2022 gestegen met € 335.000.

Kortlopende schulden

De posten opgenomen onder de kortlopende schulden hebben allen een looptijd van minder 12 maanden, met uitzondering van de post OCW. De schuld aan OCW betreft de correctie op de gewichtenregeling. Dit is het gevolg van de controle op de toepassing van de gewichten toebedeling van leerlingen. De correctie op de gewichtenregeling zal in 120 maandelijkse termijnen verrekend worden. Kortlopend in 2024 is € 124.824. De kortlopende schulden bestaan onder andere uit :

- De belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen Deze zijn hoger ten opzichte van 2022 door de indexering lonen in 2023.
- De reservering voor het te betalen vakantiegeld en de bindingstoelage in 2024.
- De nog te besteden subsidies OCW geoormerkt is verwerkt de in het kader van penvoerderschap ontvangen subsidie Zij-instroom G5 (€ 490.000). Deze middelen worden in 2024 verdeeld over de deelnemende besturen. Daarnaast is in 2023 de subsidie Basisvaardigheden voor € 1.800.000 ontvangen. Deze zal in 2024 en verder worden uitgegeven.

- De nog te besteden subsidie Gemeente huisvesting bestaan uit ontvangen voorbereidingskredieten voor renovatie nieuwbouwprojecten.

4.2. Financiële analyse staat van baten en lasten

	2023	2023	Vershil	2022	Vershil
Baten	Begroting				
Rijksbijdragen	68.056.322	65.978.884	2.077.438	64.178.809	3.877.513
Overige overheidsbijdragen	3.822.793	2.921.022	901.771	2.978.079	844.714
Overige baten	1.323.435	1.007.605	315.830	3.137.894	-1.814.459
Totaal baten	73.202.550	69.907.511	3.295.039	70.294.782	2.907.768
Lasten					
Personele lasten	57.514.897	55.014.988	2.499.909	51.840.436	5.674.461
Afschrijvingen	1.602.178	1.525.316	76.862	1.572.544	29.634
Huisvestingslasten	6.711.673	6.246.500	465.173	6.230.265	481.408
Overige instellingslasten	7.803.447	8.340.104	-536.657	7.091.386	712.061
Totaal lasten	73.632.195	71.126.908	2.505.287	66.734.631	6.897.564
Saldo baten en lasten	-429.645	-1.219.397	789.752	3.560.151	-3.989.796
Financiële baten en lasten	1.506.516	-20.000	1.526.516	-789.458	2.295.974
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.076.871	-1.239.397	2.316.268	2.770.693	-1.693.822

Analyse verslagjaar ten opzichte van de begroting

Algemeen

De begroting 2023 is vastgesteld met een negatief resultaat van € 1.239.000. Het werkelijke resultaat van het boekjaar 2023 is € 1.076.000 positief, een verschil van € 2.316.000 ten opzichte van de begroting. De verdeling van het resultaat is:

Publiek	Stichting Kind en		
	Geconsolideerd	Onderwijs Rotterdam	Steunfonds
Bestemmingsreserves algemeen publiek	73.951	73.951	0
Bestemmingsreserves personeel	837.740	837.740	0
Bestemmingsreserves NPO	-249.875	-249.875	0
	661.816	661.816	0
Privaat			
Bestemmingsreserves algemeen privaat	600.861	0	600.861
Bestemmingsreserves Jurrewitz	-81.919	-81.919	0
Bestemmingsreserves Schoolfonds	-103.887	-103.887	0
	415.055	-185.806	600.861
Totaal	1.076.871	476.010	600.861

Hierna volgt een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en de werkelijkheid.

Baten

De rijksbijdragen zijn in 2023 € 2.077.000 hoger dan begroot. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- (Normatieve) Rijksbijdrage OCW (€ +1.414.000)

De rijksbijdragen OCW lumpsum zijn toegenomen met € 1.414.000. De stijging wordt positief veroorzaakt door de indexering van de regeling bekostiging voor 2023 in verband met het CAO-onderhandelaarsakkoord afgesloten in september 2023.

Regeling bekostiging 2023

In de definitieve regeling bekostiging primair onderwijs 2023 is het loongevoelig deel van de bekostiging (89,15% van de bekostigingsbedragen in de regeling bekostiging) geïndexeerd. De indexatie was 5,72%, waardoor de bedragen ten opzichte van 2022 zijn opgehoogd met 5,1% (89,15* 5,72%). De indexatie is gebruikt voor het bepalen van de loonruimte in de cao primair onderwijs 2023/2024.

Groei-regeling (- € 345.000)

De in de loop van het schooljaar verwachte groei van leerlingen op de scholen is lager dan begroot en hierdoor is niet voldaan aan de verwachte groei op bevoegd gezag niveau.

Onderwijsachterstandsmiddelen (€ -62.000)

De subsidie onderwijsachterstanden is gebaseerd op de achterstandsscore van de scholen. Deze wordt beschikbaar gesteld door het CBS. Hoewel het bedrag per achterstandsscore in 2023 (€ 747) is gestegen ten opzichte van de begroting (€ 711) is daarentegen de achterstandsscore gedaald van 7.783 begroot naar 7.321. Per saldo is er een daling van € 62.000

- Overige rijkssubsidies (+ € 715.000)

Incidentele subsidie nieuwkomers bewegingsonderwijs, opleiden in de school, G5 slimmer organiseren, subsidie effectieve leerkrachten en studieverlof zijn per saldo hoger dan begroot. Daarnaast is de subsidie Arbeidsmarkttoelage (+ € 699.000) met ingang van het schooljaar 2023-2024 gecontinueerd. In de begroting 2023 is, conform de destijds bekende regeling, de subsidie opgenomen tot en met juli 2023.

- Subsidie NPO en Basisvaardigheden (€ -184.000)

In 2023 is het laatste deel van de subsidie NPO ontvangen en heeft een aantal scholen de nieuwe subsidie basisvaardigheden aangevraagd. De subsidie basisvaardigheden zal voornamelijk in 2024 en 2025 worden uitgegeven. Het niet ingezette deel van de subsidie is verwerkt in de balans als een nog te besteden subsidie.

De *gemeentelijke subsidies* zijn € 901.000 hoger dan begroot door met name de wijziging in de bekostiging van de subsidie Lekker Fit. In voorgaande jaren was er een inhuurconstructie met de gemeente Rotterdam. Vanaf augustus 2023 is de school zelf verantwoordelijk voor het Lekker Fit programma. Vooruitlopende op augustus 2023 hebben veel scholen in 2023 personeel in loondienst genomen. Hierdoor hebben de scholen de subsidie Lekker Fit ook voor augustus ontvangen. Over heel 2023 is er € 715.000 ontvangen.

De gemeentelijke subsidies betreffen daarnaast projecten in het kader van het project. 'Gelijke Kansen' zoals schoolontwikkelbudget, Schakelklassen, middelen voor ontwikkeling leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

De *overige baten* zijn ten opzichte van de begroting gestegen met € 315.000. Dit komt met name door de indexering van het medegebruikstarief (+ € 87.000), inkomsten doorbelast personeel (+ € 41.000) en de hogere ontvangen ouderbijdragen dan begroot + € 150.000)

Lasten

De totale *personele lasten* zijn € 2.499.000 hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Indexering van de CAO-lonen met 10% vanaf juli 2023.

- De overige personele lasten zijn € 1.894.000 hoger dan begroot door voornamelijk hogere kosten voor inhuur van uitzendbureaus. Zij zijn betrokken om de vraag naar vervanging van personeel en tussentijdse vacatures op te lossen en inzet voor vermindering van de werkdruk (€ 1.669.000). Daarnaast zijn de kosten hoger door stijging van de voorzieningen langdurig zieken (€ 337.000).

Hogere *afschrijvingen* (€ 76.000) door hogere investeringen in 2023. Hier is in de begroting 2023 geen rekening mee gehouden.

De *huisvestingslasten* zijn € 465.000 hoger uitgevallen dan voor 2023 was begroot. Met name de uitgaven onderhoud huisvesting in combinatie met de onderhoudsvoorziening vallen voor 2023 hoger uit (€ 676.000). Energie en water zijn € 210.000 lager dan begroot doordat in de begroting rekening is gehouden met een stijging van 40% van de kosten door te verwachten stijging van de marktprijzen en het bericht dat DVEP-contract voortijdig zou stoppen. Uiteindelijk is deze verwachting te hoog geweest. Het contract is op een prijsgunstige manier overgenomen door ENGIE en daardoor valt de stijging mee.

De *overige instellingslasten* zijn € 536.000 lager dan begroot vanwege:

- In de begroting 2023 is voor € 2.144.000 aan besteding opgenomen ten laste van de ontvangen subsidies in verband met NPO en basisvaardigheden. De besteding van deze middelen was in 2023 € 1.736.000, dat is € 408.000 lager dan begroot. De besteding van deze middelen zal een vervolg hebben in 2024.
- De uitgaven ten laste van het Fonds Jurrewitz waren begroot op € 500.000 en zijn in werkelijkheid € 82.000. Dit is € 418.000 lager dan begroot.
- Naast de lagere lasten zijn de lasten voor Rotterdams Onderwijs Beleid € 50.000 hoger, de inhuur van begeleiding arrangementen van subsidie van het samenwerkingsverband € 171.000 hoger en inhuur schoolmaatschappelijke werk is € 66.000 hoger.

Financiële baten en lasten

2023 was een goed jaar waarin zowel aandelen als obligaties flink in waarde zijn gestegen, na een behoorlijke daling in 2022. De inflatie daalde en de financiële markten herstelden zich. De waardeverhoging van de koers is in 2023 is € 685.000.

De stichting neemt deel aan Schatkistbankieren van het Ministerie van Financiën. De rente op de rekening courant wordt bepaald door de daggeldrente (EuroSTR). Deze is eind 2022 en geheel 2023 gestegen, waardoor de ontvangen rente sterk is toegenomen. De ontvangen rente in 2023 is € 850.000

4.3. Financiële kerncijfers

Op grond van de kengetallen is er, net als voorgaande jaren, sprake van een sterke financiële positie. De financiële positie is volgens de maatstaf van het ministerie voldoende om eventuele tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen is toereikend.

Financieel	2023	2022	2021	2020	2019
Balans					
Activa					
Materiële vaste activa	8.647.940	8.123.844	7.777.398	6.493.822	7.060.475
Financiële vaste activa	8.344.800	8.243.800	8.250.000	8.250.000	8.000.000
Vorderingen	2.938.905	2.331.998	4.115.114	4.412.486	3.989.418
Effecten	4.542.748	3.909.861	4.766.224	4.216.515	3.496.179
Liquide middelen	23.134.842	22.050.040	13.861.178	14.343.972	10.012.832
	47.609.235	44.659.543	38.769.914	37.716.795	32.558.904
Passiva					
Eigen vermogen publiek	13.815.061	13.153.245	11.088.161	7.953.775	10.259.138
Eigen vermogen privaat	8.458.693	8.043.638	7.338.029	6.860.572	5.799.113
Voorzieningen	14.384.223	13.261.654	12.029.538	11.147.032	10.356.922
Kortlopende schulden	10.951.258	10.201.006	8.314.186	11.755.416	6.143.731
	47.609.235	44.659.543	38.769.914	37.716.795	32.558.904
Baten					
Rijksbijdragen	68.056.322	64.178.809	56.104.358	47.502.495	45.499.842
Overige overheidsbijdragen	3.822.793	2.978.079	2.935.755	3.025.583	3.324.263
Overige baten	1.323.435	3.137.894	1.278.039	1.482.083	1.587.254
Totaal baten	73.202.550	70.294.782	60.318.152	52.010.161	50.411.359
Lasten					
Personele lasten	57.514.897	51.840.436	43.289.510	41.323.136	38.281.885
Afschrijvingen	1.602.178	1.572.544	1.375.458	1.669.654	1.331.317
Huisvestingslasten	6.711.673	6.230.265	6.039.186	5.392.355	4.574.368
Overige instellingslasten	7.803.447	7.091.386	6.518.978	5.058.336	5.189.421
Totaal lasten	73.632.195	66.734.631	57.223.132	53.443.481	49.376.991
Saldo baten en lasten	-429.645	3.560.151	3.509.502	-1.339.700	1.034.368
Financiële baten en lasten	1.506.516	-789.458	516.823	189.416	587.691
Resultaat	1.076.871	2.770.693	3.611.843	-1.243.904	1.622.059

	2023	2022	2021	2020	2019
Kengetallen					
Liquiditeit	2,80	2,77	2,74	1,95	2,85
Solvabiliteit	77,00%	77,16%	78,56%	68,83%	81,13%
Absolute omvang liquide middelen	23.134.842	22.050.040	13.861.178	14.343.972	10.012.832
Ratio bovenmatig eigen vermogen	1,06	1,08	0,98	0,83	1,05

Toelichting kengetallen

Elk jaar wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen kritisch bekeken. Het beleid van het bestuur is erop gericht om de vermogenspositie in balans te brengen met de noodzaak om tegenvallers en risico's op te kunnen vangen en daarmee de toekomst van de stichting blijvend te garanderen. Bovenstaande kengetallen van de stichting zijn boven de norm: de stichting is financieel gezond!

Liquiditeit

De liquiditeit van een organisatie wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Hierbij worden de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden. Dit cijfer geeft aan in welke mate op korte termijn aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar wordt gebracht. In het algemeen wordt een norm van 0,75 voldoende geacht.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate een organisatie op langere termijn in staat moet worden geacht haar verplichtingen aan derden te kunnen voldoen. Als het eigen vermogen inclusief voorzieningen tegenover de totale passiva wordt gesteld, is de norm >30%.

Bovenmatig publiek eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2020 een formule ontwikkeld voor het berekenen van een signaleringswaarde voor de bovengrens van de reservepositie van de besturen in alle onderwijssectoren. De inspectie benadrukt daarbij dat deze signaleringswaarde voor het eigen vermogen geen norm is, maar een startpunt voor een gesprek. Een bestuur kan immers goede redenen hebben om tijdelijk meer eigen vermogen aan te houden dan de signaleringswaarde voorschrijft. De signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen is dan: $(0,5 \times \text{aanschafwaarde gebouwen } 1,27) + (\text{boekwaarde resterende materiële vaste activa}) + (\text{omvangafhankelijke rekenfactor} \times \text{totale baten})$. Een ratio boven 1,00 is bovenmatig. Voor 2023 is de ratio 1,06.

Komende 2 jaren worden, met name vanwege de inzet van de bestemmingsreserve NPO, negatieve resultaten begroot waarmee het bovenmatig vermogen wordt afgebouwd. Door de voorgenomen stelselwijziging groot onderhoud, en de wijze waarop de stelselwijziging verslaggevingstechnisch mag worden verwerkt (retrospectief vanaf huidig boekjaar), wordt het kengetal in 2024 echter substantieel positief beïnvloed. Omdat een wijziging in het stelsel effectief niet tot meer beschikbare middelen leidt is dit op zichzelf geen reden om het vermogen extra af te bouwen. Wel zal binnen de fusieorganisatie SARO verder worden nagedacht over het gezamenlijke strategische beleid en de wijze waarop het vermogen kan worden ingezet om strategische ambities te realiseren. Ook zal het normatief eigen vermogen jaarlijks gaan stijgen door het activeren van uitgaven voor groot onderhoud, waardoor het bovenmatig eigen vermogen jaarlijks zal dalen.

Financieel continuïteitstoezicht van de inspectie

Het financieel toezicht van de inspectie heeft twee toezichtsarrangementen:

- Basistoezicht waarbij het toezicht zich beperkt tot de jaarlijkse risicoanalyse aan de hand van de jaarcijfers.
- Aangepast financieel continuïteitstoezicht: hierbij is de financiële continuïteit van het onderwijs binnen afzienbare termijn in het geding. De inspectie vraagt het bestuur om een verbeterplan op te stellen en volgt de uitvoering daarvan met een intensiteit die past bij de ernst van de situatie.

Kind en Onderwijs Rotterdam valt op basis van de jaarrekening 2023 en haar kengetallen, alsmede door de toekomstige ontwikkelingen onder het basistoezicht.

4.4. Treasuryverslag Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer binnen de stichting wordt gevoerd door het CvB. De Treasury Commissie (TC), bestaat uit het CvB, de controller en vertegenwoordigers van de RvT en heeft een adviserende rol. De

TC van de stichting wordt bijgestaan door de vermogensbeheerder Verwer & Janssen. In het Treasurystatuut is vastgelegd wat de voorwaarden zijn voor beleggingen. In het statuut verwijzen we naar de regeling 'Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

Financieel verslag

De stichting Kind en Onderwijs Rotterdam heeft eind 2019 belegd in 4 *notes* ieder ter waarde van € 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van 10 jaar. 3 *notes* hebben een 100% inleggarantie en 1 *note* 90% inleggarantie. De *note* van 90% is voor 10% van de nominale waarde (€ 200.000) gefinancierd met privaat vermogen. De garantiewaarde (90%) is evenals de andere 3 *notes* gefinancierd met publiek vermogen.

De effectenportefeuille laat het volgende verloop zien:

	Kostprijs €	Koers 31-12-2023	Inleg- garantie	Hogere marktwaarde of inleggarantie
Barclays	2.000.000	114,74%	100%	2.294.800
BNP Paribas	2.000.000	98,97%	100%	2.000.000
Credit Suisse	2.000.000	94,62%	100%	2.000.000
EFG International	2.000.000	89,23%	90%	1.800.000
	8.000.000			8.094.800

De stichting belegt niet in derivaten en/of afgeleide financiële instrumenten.

Ontwikkelingen en rentebeleid

Algemeen

Kind en Onderwijs Rotterdam belegt in effecten met een 90-100% kapitaalgarantie. Hierdoor hebben eventuele negatieve economische effecten als gevolg van bijvoorbeeld inflatie, nagenoeg geen invloed op het vermogen. De stichting neemt (ook na de fusie) deel aan schatkistbankieren. De rente op de rekening courant wordt bepaald door de daggeldrente (EuroSTR). De verwachting is niet dat de rente in 2024 zal stijgen ten opzichte van eind 2023.

Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam

Doelstelling

Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam (hierna: Steunfonds) wil het Christelijk primair onderwijs in Rotterdam in stand houden, bevorderen en uitbreiden. Het Steunfonds stimuleert en initieert projecten die leerlingen en medewerkers in staat stellen het onderwijs te volgen en te geven, waardoor de kwaliteit van het onderwijs verbetert.

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer van het Steunfonds is uitbesteed aan de vermogensbeheerder IBS Capital Allies.

Verslag van de vermogensbeheerder 2023

2023 was een jaar waarin zowel aandelen als obligaties flink in waarde stegen. Dat na een behoorlijke daling in 2022. De rente en de inflatie daalden en de financiële markten herstelden zich. De centrale banken van o.a. Europa en Amerika hebben geprobeerd om de sterke inflatie tegen te gaan door de rente stapsgewijs te verhogen. Aan het eind van 2023 zijn ze hiermee gestopt. De inflatie is inmiddels weer gedaald, maar nog altijd boven de doelstelling van 2%. De centrale banken willen voorkomen dat ze de economische groei teveel afremmen door verdere renteverhogingen. Ze

nemen een afwachtende houding aan. De markt verwacht dat er in 2024 weer renteverlagingen aankomen.

De conflicten die het afgelopen jaar speelden in onder andere Oekraïne en de Gazastrook hebben grote humanitaire gevolgen. Ze hebben niet gezorgd voor een grote impact op de financiële markten. Obligaties en aandelen hebben het goed gedaan omdat de kapitaalmarktrente voor het eerst in drie jaar weer is gedaald. Bij aandelen viel op dat met name de technologiesector het goed deed. De verwachtingen rondom met name kunstmatige intelligentie (AI) zijn hoog. Regionaal gezien presteerde Amerikaanse aandelen het best. Gevolgd door Europa en Japan. Voor opkomende markten was het een minder goed jaar. Voornamelijk veroorzaakt door een achterblijvende economie in China.

Het rendement van de effectenportefeuille kwam in 2023 uit op 13,8%. Het rendement is in absolute en relatieve termen goed te noemen. Het rendement op de categorie aandelen kwam uit op 24,5%. De vergelijkingsmaatstaf, de MSCI ACWI Index, liet een rendement zien van 18,1%. De obligatiebeleggingen stegen met 8,4%. De vergelijkingsmaatstaf de FTSE Euro Broad IG Bond Index liet een rendement zien van 7,3%. Zowel de aandelen als de obligaties in de portefeuille lieten in 2023 dus een mooie outperformance zien.

Naast de effectenportefeuille, die bij IBS Capital is ondergebracht, participeert het Steunfonds in WoonVermogen. WoonVermogen is een initiatief van het Leger der Heils. Het betreft een impactinvestering van €250.000 in een hypothecaire lening met een looptijd van 10 jaar. De jaarlijkse rentevergoeding is 1,9%. Met het geld dat is opgehaald, worden tussenwoonvormen ontwikkeld voor mensen afkomstig uit de maatschappelijke opvang. De investering in WoonVermogen sluit goed aan bij de ambitie van het Steunfonds om met het vermogen maatschappelijk verschil te maken.

Financieel verslag

Het Steunfonds heeft in 2023 schenkingen ontvangen voor het project Hoogbegaafdheid. Ze heeft besloten deze schenkingen beschikbaar te stellen aan Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam, specifiek aan de school Quadratum, school voor voltijds hoogbegaafden onderwijs.

In 2023 zijn de effecten en verstrekte hypothecaire lening als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Obligaties	1.015.128	904.251
Aandelen	3.527.620	3.005.610
Woonvermogen Leger Des Heils*	250.000	250.000
Totaal	4.792.748	4.159.861

*WoonVermogen is geen financieel effect, maar een hypothecaire lening.

4.5.Continuiteitsparagraaf

Het is belangrijk dat schoolbesturen vooruitkijken en tijdig anticiperen op ontwikkelingen zoals leerling daling of -stijging, uitstroom van personeel vanwege leeftijd of omvangrijke investering in ICT, infrastructuur en huisvesting. Deze ontwikkelingen kunnen financiële consequenties hebben en daarom is van belang dat het bestuur de direct betrokkenen informeert over deze ontwikkelingen en vooral over de maatregelen die genomen worden om deze in goede banen te leiden.

Stichting voor Interconfessioneel en Algemeen Bijzonder Onderwijs (LMC-VO) en Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam zijn op 1 januari 2024 gefuseerd tot Stichting Samen Ambitueus Rotterdams

Onderwijs (kort: SARO). Het Steunfonds, als afzonderlijke entiteit, maakt vanaf 1 januari 2024 onderdeel uit van de gefuseerde organisatie.

In deze toekomstparagraaf zijn de verwachte cijfers van SARO PO (voorheen Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam) weergegeven. De financiële cijfers van het Steunfonds en SARO VO (voorheen LMC-VO) zijn hierin niet opgenomen.

Stelselwijziging onderhoud

Vanaf 1-1-2024 treed er een wijziging in werking in de verslaggevingsregels voor groot onderhoud. Schoolorganisaties hebben twee keuzes voor de verwerking van groot onderhoud:

- Activeren op de balans en jaarlijks afschrijven en indien noodzakelijk voorziening herstel onderhoud.
- Voorziening groot onderhoud en belangrijke kwaliteitsverbeteringen activeren (op basis van componentenmethode).

Activeren

De gefuseerde stichting per 1-1-2024 heeft gekozen voor de methode activeren. Bij het activeren van groot onderhoud worden de werkelijke uitgaven (componenten) als bezit (activa) op de balans geplaatst en hier vinden vervolgens afschrijvingen op plaats. De afschrijvingstermijn van de uitgaven is gebaseerd op de levensduur conform het meerjareninvesteringsplan onderhoud (MJIPO voorheen MJOP).

Impact van de keuze activeren op de cijfers en balans

Het overgaan op al het groot onderhoud activeren, heeft behoorlijke impact op de financiële kengetallen. In de eerste plaats vervalt de voorziening groot onderhoud en zal deze toegevoegd worden aan het eigen vermogen. Dit betekent een verhoging van het eigen vermogen wat kan leiden tot mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Het publiek vermogen SARO PO stijgt hierdoor met 13 miljoen euro. In de tweede plaats vervalt de dotatie aan de onderhoudsvoorziening en worden de uitgaven voor het groot onderhoud vanaf 1-1-2024 geactiveerd en ontstaan er afschrijvingen. Deze afschrijvingen zullen lager zijn dan de dotatielast waardoor er een hoger resultaat is. Hierdoor lijkt het dat door de stelwijziging het bestuur rijker wordt. Dit is echter visueel. Er verandert immers niets in feitelijke uitvoering.

De stelselwijziging is in de begroting 2024 verwerkt.

Feiten en Cijfers 2024

	<p>Aantal scholen BAO 25 SBO 3</p> <p>Brinnummers BAO 23 SBO 3</p>		<p>Leerlingen 1-2-2023 7.395</p> <p>Ambitie 2027 7.969</p>
	<p>Excellente en goede scholen 7</p>		<p>Basisarrangement 100%</p>
	<p>Aantal medewerkers 2024 877</p>		<p>FTE's 1-2-2024 637</p>
	<p>Ziekteverzuim 6,1% Ambitie 2024 5,5%</p>		<p>Resultaat 2024 : € -/ - 3.394.000</p>
	<p>Investerings schoolgebouwen 2024 € 1.501.000</p>		<p>Investerings ICT, inventaris en leermethoden 2024 € 2.444.000</p>

Leerling ontwikkeling

		Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
Basisonderwijs	7.109	7.206	7.418	7.552	7.660
Speciaal Basis onderwijs	286	303	309	309	309
Aantal leerlingen	7.395	7.509	7.727	7.861	7.969
<i>Jaarlijkse groei</i>		114	218	134	108

De komende jaren verwachten we een stijging van het leerlingenaantal door groei in de wijken Park16Hoven (KC De Stern), Crooswijk (KC Talma) en Kralingen (nieuwe locatie Nieuwe Park Rozenburg School- Assendelftstraat). De stijging van het leerlingenaantal brengt ook een stijging van de rijksbijdragen met zich mee.

Formatieontwikkeling

De personeelsformatie daalt de komende jaren doordat de NPO-subsidie wordt besteed en ook de subsidie basisvaardigheden is ingezet. De Stichting zal met ingang van het formatieplan 2024-2025 de uitstroom van met name NPO en Basisvaardigheden-personeel goed monitoren. In de monitoring wordt rekening gehouden met het lerarentekort op korte- en lange termijn door het anders organiseren van het onderwijs en doorstroom van onderwijs ondersteunend personeel (OOP) naar onderwijzende personeel (OP).

Personeelsformatie	1-1-2024	1-8-2024	1-8-2025	1-8-2026	1-8-2027
DIR	35,76	35,76	34,76	34,66	34,66
OP	412,61	415,01	410,11	401,97	402,97
OOP	189,41	165,81	142,00	119,88	119,83
Totaal	637,78	616,58	586,87	556,51	557,46
Waarvan NPO	49,65	40,85	31,55	1,64	0,64

In de formatie wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de situatie bij aanvang van het schooljaar. Dit betekent dat er formatie wordt toebedeeld op grond van wat een school nodig heeft (T) en niet waarop de bekostiging is gebaseerd (T-1).

Balansontwikkeling

	2023	2024	2025	2026	2027
Activa	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Materiële vaste activa	8.647.940	10.848.615	11.268.466	13.010.290	13.708.282
Financiële vaste activa	8.094.800	8.094.800	8.094.800	8.094.800	8.094.800
Vorderingen	2.999.322	2.999.322	2.999.322	2.999.322	2.999.322
Liquide middelen	22.930.824	17.359.034	14.552.014	12.873.443	13.189.341
	42.672.886	39.301.771	36.914.602	36.977.856	37.991.746
Passiva					
Eigen vermogen publiek	13.815.061	24.064.684	22.155.515	22.696.769	23.688.659
Eigen vermogen privaat	3.525.974	3.025.974	2.525.974	2.025.974	2.025.974
Voorzieningen	14.384.223	1.263.485	1.285.485	1.307.485	1.329.485
Kortlopende schulden	10.947.628	10.947.628	10.947.628	10.947.628	10.947.628
	42.672.886	39.301.771	36.914.602	36.977.856	37.991.746

Bij het maken van de meerjarenbegroting 2024-2028 in de maand oktober 2023, zijn wij uitgegaan van de op dat moment geprognostiseerde balanspositie. In het jaarverslag 2023 is dit geactualiseerd met de cijfers van de jaarrekening 2023..

Toelichting op de balans

ACTIVA

Algemeen

In 2024 zal de liquiditeit met € 5.572.000 afnemen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het negatieve resultaat € -3.393.000 en de investeringen die hoger zijn dan de afschrijvingen, € 3.946.000 om € 1.745.000.

Materiële vaste activa

De investeringen zijn uitgaven voor groot onderhoud en vervanging van inventaris, ICT en methoden. De investeringen zijn hoog door de invoering per 1-1-2024 van het activeren van groot onderhoud

€ 1.500.000. Anderzijds zijn investeringen nodig om onze concurrentiepositie te verbeteren (inventaris) en de scholen uit te rusten met faciliteiten voor 21-eeuwse vaardigheden (ICT en lesmethoden) .

Financiële vaste activa

Kind en Onderwijs Rotterdam belegt in 4 *notes* met een 90-100% kapitaalsgarantie en een looptijd tot 2029. De vermogensbeheerder Verwer & Janssen ziet mede toe op deze beleggingen.

Vorderingen

De post vorderingen is moeilijk te voorspellen, toch is er in de begroting rekening mee gehouden dat deze post nagenoeg gelijk blijft.

Liquide middelen

Bij de berekening van de liquide middelen is de stand per 31 december 2023 als uitgangspunt genomen en hier zijn de volgende mutaties bij opgeteld:

- De mutaties van materiële vaste activa (investeringen gaan ten koste van het banksaldo);
- De mutatie van financiële vaste activa (expirerende obligaties worden bijgeschreven op de bank);
- Het resultaat (winst zorgt voor extra liquide middelen, verlies voor een afname).

PASSIVA

Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen kan, onder voorbehoud van stelselwijzigingen, alleen muteren door middel van het behaalde resultaat. Aan het private vermogen wordt een deel van het resultaat toegekend dat wordt behaald met de financiële baten en lasten. Het publieke vermogen is de sluitpost binnen de vermogensopstelling.

In de post vermogen publiek is per 1-1-2024 de stelselwijziging groot onderhoud verwerkt. De post voorziening is met eenzelfde bedrag verlaagd.

In 2024 wordt een negatief resultaat verwacht van € 3.393.000. Het negatieve resultaat 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Negatieve resultaat ten laste van de algemene reserve € -1.572.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door het volgende :
Een aantal scholen doet een beroep op de positieve resultaten uit het verleden om de formatie in stand te houden en zo voldoende onderwijskansen aan de kinderen te bieden en daarnaast in leerlingaantallen te groeien. Met de scholen is een meerjarenplan gemaakt om het toekomstige resultaat weer break-even te krijgen (Resultaat 2024 € -470.000).
De scholen De Stern en De Lis zijn groeischolen waardoor de lasten vooruitlopen op de baten als gevolg van de t-1 systematiek. (€ -150.000)
Extra lasten in verband met de fusie € -700.000 (zie toelichting 2.3)
Resultaat stelselwijziging groot onderhoud € 1.400.000 (zie toelichting 2.7)
- De kosten van de inzet van een deel van de in 2022 ontvangen schenking Jurrewitz zal in 2024 € -550.000 bedragen.
- Covid'19 middelen (IOP/EHK/NPO) die in 2021-2023 zijn beschikt, maar waarvan de uitgaven in de jaren 2024 en verder verricht zullen worden (€ -2.671.000).

Voorzieningen

Deze balanspost wordt vooral gevormd door personele voorzieningen zoals jubileum, langdurig zieken, eigen risicodrager WGA en WW participatiefonds.

Kortlopende schulden

De post vorderingen is moeilijk te voorspellen, toch is er in de begroting rekening mee gehouden dat deze post nagenoeg gelijk blijft.

Resultaatontwikkeling

	2023	2024	2025	2026	2027
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Baten					
Rijksbijdragen	68.056.322	65.952.667	64.617.849	64.278.778	65.665.711
Overige overheidsbijdragen	3.822.793	3.439.183	2.941.963	2.942.129	2.942.129
Overige baten	1.323.435	1.118.995	1.118.995	1.118.995	1.113.550
	73.202.550	70.510.845	68.678.807	68.339.902	69.721.390
Lasten					
Personele lasten	57.514.897	59.802.841	57.967.435	56.077.326	56.822.945
Afschrijvingen	1.602.178	1.744.525	1.692.649	1.803.275	1.925.508
Huisvestingslasten	6.711.673	4.813.057	4.725.718	4.803.553	4.860.553
Overige instellingslasten	7.803.447	8.023.537	7.182.174	6.094.494	5.600.494
	73.632.195	74.383.960	71.567.976	68.778.648	69.209.500
Saldo baten en lasten	-429.645	-3.873.115	-2.889.169	-438.746	511.890
Financiële baten en lasten	1.506.516	480.000	480.000	480.000	480.000
Resultaat	1.076.871	-3.393.115	-2.409.169	41.254	991.890

Bij het maken van de meerjarenbegroting 2024-2027 in de maand oktober 2023 zijn wij uitgegaan van het op dat moment geprognostiseerde resultaat. In het jaarverslag 2023 is dit geactualiseerd met de cijfers van de jaarrekening 2023.

Toelichting op de begroting

In 2024 wordt een negatief resultaat verwacht van € -3.393.000. Het negatieve resultaat 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Negatieve resultaat ten laste van de algemene reserve € -1.572.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door :
  - Een aantal scholen doet een beroep op de positieve resultaten uit het verleden om de formatie in stand te houden en zo voldoende onderwijskansen aan de kinderen te bieden en daarnaast in leerlingaantallen te groeien. Met de scholen is een meerjarenplan gemaakt om het toekomstige resultaat weer break-even te krijgen (Resultaat 2024 € -470.000).
  - De scholen De Stern en De Lis zijn groeischolen waardoor de lasten vooruitlopen op de baten als gevolg van de t-1 systematiek. (€ -150.000)
  - Extra lasten in verband met de fusie € -700.000
- Resultaat stelselwijziging groot onderhoud € 1.400.000
- De kosten van de inzet van een deel van de in 2022 ontvangen schenking Jurrewitz zal in 2024 € -550.000 bedragen.
- Covid'19 middelen (IOP/EHK/NPO) die in 2021-2023 zijn beschikt, maar waarvan de uitgaven in de jaren 2024 en verder verricht zullen worden (€ -2.671.000).

Toelichting op de meerjarenraming van de staat van baten en lasten

Baten

- **Rijksbijdragen**

De rijksbijdragen OCW in 2024 stijgen ten opzichte van 2023 door de indexatie van zowel de prijsgevoelige als loongevoelige bekostiging. Met name de loongevoelige bekostiging is met +/- 10% toegenomen vanwege de afspraken gemaakt in het onderhandelaarsakkoord CAO PO 2023-2024. Daarnaast zullen de rijksbijdragen stijgen door het toenemen van het leerlingaantal. Deze stijging wordt verwacht door groei in de wijken Park16Hoven (KC De Stern), het Liskwartier (IKC De Lis), Crooswijk (KC Talma) en Kralingen (Nieuwe Park Rozenburgschool locatie Assendelftstraat). NB. De begroting en prognose 2023 zijn exclusief de nieuwe bekostigingsbedragen voor 2023. Ook de lonen en salarissen zijn exclusief de verhogingen. De prognose is dat zowel de verhoging van de lonen en salarissen als de verhoging van de bekostigingsbedragen aan elkaar gelijk is.

Covid'19 Nationaal Programma Onderwijs

De middelen vanuit het Nationaal Onderwijs Programma zijn in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 € 14.500.000. De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam hebben de interventies geïnventariseerd en uitgewerkt in plannen die mede zijn afgestemd met de MR'en van de scholen. Van de NPO-gelden zien we dat de verwerking van de baten voor lopen op de besteding van de kosten en uitvoering van de plannen.

Arbeidsmarkttoelage

In 2023 is in het onderhandelaarsakkoord CAO PO 2023-2024 besloten dat de arbeidsmarkttoelage structureel onderdeel uitmaakt van de bekostiging.

Overige subsidies

De overige subsidies dalen in 2024 en de jaren daarna door het aflopen van projectsubsidies vanuit het Ministerie van OCW voor :

- Subsidie G5 Slimmer Organiseren voor de periode 2020-2024, € 740.000 per jaar tot 31-12-2024.
- Subsidie G5 Zij-instroom voor de periode 2020-2024, € 260.000 per jaar tot 31-12-2024.
- Subsidie Masterplan Basisvaardigheden € 2.500.000 per jaar tot eind 2025.

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV

De bijdragen van het samenwerkingsverband PPO zullen de komende jaren dalen, doordat er onzekerheid is over de voortgang van een aantal projecten. Zekerheidshalve zijn alleen de verwachte aanvragen opgenomen.

- **Gemeente**

In de begroting 2024 zijn de subsidies verwerkt van het Rotterdams Onderwijsbeleid Gelijke Kansen januari tot en met juli 2024. Vanaf augustus 2024 geldt het NROB (zie toelichting 2.5).

Als gevolg van de her-allocatie van de NROB middelen, is berekend dat de Scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam de komende jaren € 400.000 minder ontvangen. Daarnaast is in het NROB geen rekening gehouden met de gestegen lonen, waardoor het financieringseffect groter is dan € 400.000

- **Overige baten**

Onder de overige baten vallen: verhuur onroerende zaken, personeel uitgeleend aan derden, ouderbijdragen en schoolgelden, kindgebondenfinanciering van de Auris groep en ontvangen medegebruik vergoeding van bso's en schenkingen.

Lasten

- **Personele lasten**

De lonen en salarissen zijn geschat met de volgende uitgangspunten:

- De personeelsformatie van september 2023, zoals vastgelegd in de personeels- en salarisadministratie;
- De loonkosten zijn gebaseerd op de rapportage van de formatie per september 2023, waarin rekening gehouden is met, voor zover mogelijk, de indexering van de lonen en de werkgeverslasten voor 2024.

De salarissen en loonkosten stijgen in 2024 ten opzichte van de rapportage 2023 door de loonkostenstijging van 10.1% in juli 2023. De loonkosten dalen in 2025 en 2026 als gevolg de uitputting van het Nationaal Programma Onderwijs en dus vermindering FTE. De overige personeelslasten dalen door afname personeel niet in loondienst. Dit komt doordat er in overleg met de scholen op dit moment voldoende FTE is om vervangingen grotendeels op te vangen. In de begroting 2024 is rekening gehouden met incidentele fusiekosten € 300.000 (alleen voor het jaar 2024) en herinrichtingskosten voor stafafdelingen en clusterstructuur van € 400.00.

Professionalisering

Professionalisering is zowel een van de speerpunten van het landelijk onderwijsbeleid als binnen de gemeentelijke subsidie 'Gelijke kansen voor elk talent'. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft ook voor de komende jaren ruim € 1.000 per fte per jaar opgenomen voor kwaliteitsverbetering van de leerkrachten.

- **Afschrijvingslasten**

De afschrijvingslasten zijn afgeleid van de reeds aanwezige materiële vaste activa en van de nieuwe investeringsplannen. De investeringen laten het volgende beeld zien:

	Begroting 2024 (€)
Gebouwen	1.501.000
Investeringen Inventaris en ICT	1.830.000
Investeringen Methodes	615.000
	3.946.000

- **Huisvestingslasten**

De huisvestingslasten worden grotendeels bovenschools beheerd. Op schoolniveau blijft: klein onderhoud, tuinonderhoud, vervangen van afgekeurde speeltoestellen in gymzalen en bewegingslokalen en aanschaf schoonmaakartikelen.

Door de stelselwijziging dalen de huisvestingslasten visueel als gevolg van het vervallen van de dotatie onderhoudsvoorziening. De kosten voor de komende jaren zijn licht geïndexeerd.

- **Overige instellingslasten**

De lasten leermiddelen en ICT zullen in 2024 stijgen door hogere uitgaven ICT (licenties en beheer ICT-infrastructuur).

De lasten Nieuw Rotterdams Onderwijs Beleid (NROB) betreffen lasten voor de uitvoering van de programma's schoolontwikkelingsbudget, zij-instroom, werkdrukvermindering en Anders Organiseren. Deze post betreft alleen de externe kosten. De kosten personeel ten laste van de subsidie NROB zijn verwerkt in de personele lasten. Deze dalen de komende jaren door het lager beschikbaar stellen van subsidie door de gemeente.

Lasten OCW subsidies

Nationaal Programma Onderwijs(NPO)

Onder de rijksbijdragen zijn de middelen voor uitvoering van het NPO ter voorkoming van leerachterstanden Covid-19. Een deel van de kosten bestaat uit lonen en salarissen. De overige kosten betreffen inhuur van derden, uitgaven voor lesmethoden en overige materiële uitgaven.

Subsidie Masterplan Basisvaardigheden

De lasten voor de subsidie Masterplan Basisvaardigheden zijn opgenomen onder de lasten project OCW. Een deel van de kosten bestaat uit lonen en salarissen. De overige kosten betreffen inhuur van derden, uitgaven voor lesmethoden en overige materiele uitgaven. De lasten OCW subsidies dalen de komende jaren door besteding van de subsidies.

Toelichting NPO

De huidige generatie leerlingen verdient, ook na Covid-19, alle kansen op volwaardig onderwijs en een goede toekomst. Dat vraagt veel van onze scholen. Het kabinet heeft in 2021 middelen beschikbaar gesteld om de leerlingen deze kansen te bieden: het meerjarige Nationaal Programma Onderwijs. De middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs voor onze stichting bedroegen in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 € 14.500.000.

In 2021 hebben de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam een 'schoolscan' uitgevoerd om de corona gerelateerde onderwijsvertragingen aan te pakken. De schoolscan is een probleem- en behoefteanalyse op leerling- en schoolniveau. Op basis daarvan maakt de school vervolgens een beredeneerde en onderbouwde keuze voor passende interventies. De analyse richt zich op de leerontwikkeling, sociale ontwikkeling en welbevinden van leerlingen. Dit gebeurt door bijvoorbeeld te kijken naar de thuissituatie en ondersteuning die leerlingen daar krijgen. Het betreft niet alleen taal en rekenen, maar alle leergebieden zoals ook Mens en Maatschappij of Kunst en Cultuur. De interventies zijn uitgewerkt in plannen die mede zijn afgestemd met het CvB en de MR'en van de school.

Voor de NPO-gelden zien we dat de verwerking van de baten voor lopen op de besteding van de kosten. Dit komt doordat plannen nog niet volledig uitgezet zijn. Ook kunnen plannen die uitgevoerd moeten worden door extra formatie, niet worden opgepakt omdat er onvoldoende mensen te vinden zijn. In de begroting gaan we ervan uit dat eind 2025 de middelen vanuit de Corona-subsidies grotendeels zijn besteed.

Ontwikkeling liquiditeit

Op basis van een kasstroomoverzicht wordt in onderstaand overzicht de verwachte ontwikkeling van de liquiditeit per kalenderjaar weergegeven.

Kasstroomoverzicht

<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>	2023	2024	2025	2026	2027
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Saldo baten en lasten	1.076.871	-3.393.115	-2.409.169	41.254	991.890
Overige mutaties EV	0	0	0	0	0
	1.076.871	-3.393.115	-2.409.169	41.254	991.890
Afschrijvingen	1.602.178	1.744.525	1.692.649	1.803.275	1.925.508
<u>Mutaties werkkapitaal</u>					
• Vorderingen	-606.907	0	0	0	0
• Effecten	-632.887	0	0	0	0
• Kortlopende schulden	750.252	0	0	0	0
	-489.542	0	0	0	0
Mutaties voorzieningen	1.122.569	22.000	22.000	22.000	22.000
	3.312.076	-1.626.590	-694.520	1.866.529	2.939.398
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>					
(Des)investeringen Gebouwen	-151.327	-1.501.000	-1.300.000	-2.532.000	-1.700.000
(Des)investeringen Inventaris en ICT	-1.797.234	-1.829.700	-747.500	-948.500	-898.500
(Des)investeringen Methodes	-177.713	-614.500	-65.000	-64.600	-25.000
Financiële vaste activa	-101.000	0	0	0	0
	-2.227.274	-3.945.200	-2.112.500	-3.545.100	-2.623.500
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>					
Mutatie financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Mutatie overige langlopende schulden	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>	1.084.802	-5.571.790	-2.807.020	-1.678.571	315.898

In 2024 zal de liquiditeit met € 5.572.000 afnemen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het negatieve resultaat € -3.393.000 en de investeringen die hoger zijn dan de afschrijvingen, € 3.946.000 om € 1.745.000.

De investeringen zijn uitgaven voor groot onderhoud en vervanging van inventaris, ICT en methoden. De investeringen zijn hoog door de invoering per 1-1-2024 van het activeren van groot onderhoud € 1.500.000 en anderzijds zijn investeringen nodig om onze concurrentiepositie te verbeteren (inventaris) en de scholen uit te rusten met faciliteiten voor 21-eeuwse vaardigheden (ICT en lesmethoden) .

Treasury beleid 2024

Voor het treasury-beleid gelden de volgende algemene doelstellingen: Voldoende liquiditeit, Lage financieringskosten, Risicomijdende uitzettingen, Kosteneffectief betalingsverkeer en Beheersen en bewaken financiële risico's.

De Stichting maakt gebruik van de regeling voor Schatkistbankieren. Hierdoor wordt rente ontvangen over het publiek vermogen en wordt over het privaat vermogen geen rente ontvangen. De situatie in 2024 ook in de gefuseerde stichting worden gecontinueerd.

Kengetallen bij het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen

De Onderwijsinspectie hanteert indicatoren om de financiële gezondheid van schoolbesturen in het Primair Onderwijs te toetsen.

Indicatoren inspectie	2023	2024	2025	2026	2027
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Liquiditeit	2,37	1,86	1,60	1,45	1,48
Solvabiliteit	74,3%	72,1%	70,3%	70,4%	71,2%
Absolute omvang liquide middelen	22.930.824	17.359.034	14.552.014	12.873.443	13.189.341
Ratio bovenmatig eigen vermogen	1,07	1,64	1,49	1,41	1,41

Indicatoren primair onderwijs

Liquiditeit (current ratio) vlottende activa/kortlopende schulden
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen
Absolute omvang liquide middelen
Signaleringswaarde bovenmatig eigen vermogen

Signaleringswaarden

<0,75
<30%
€ 100.000
<1

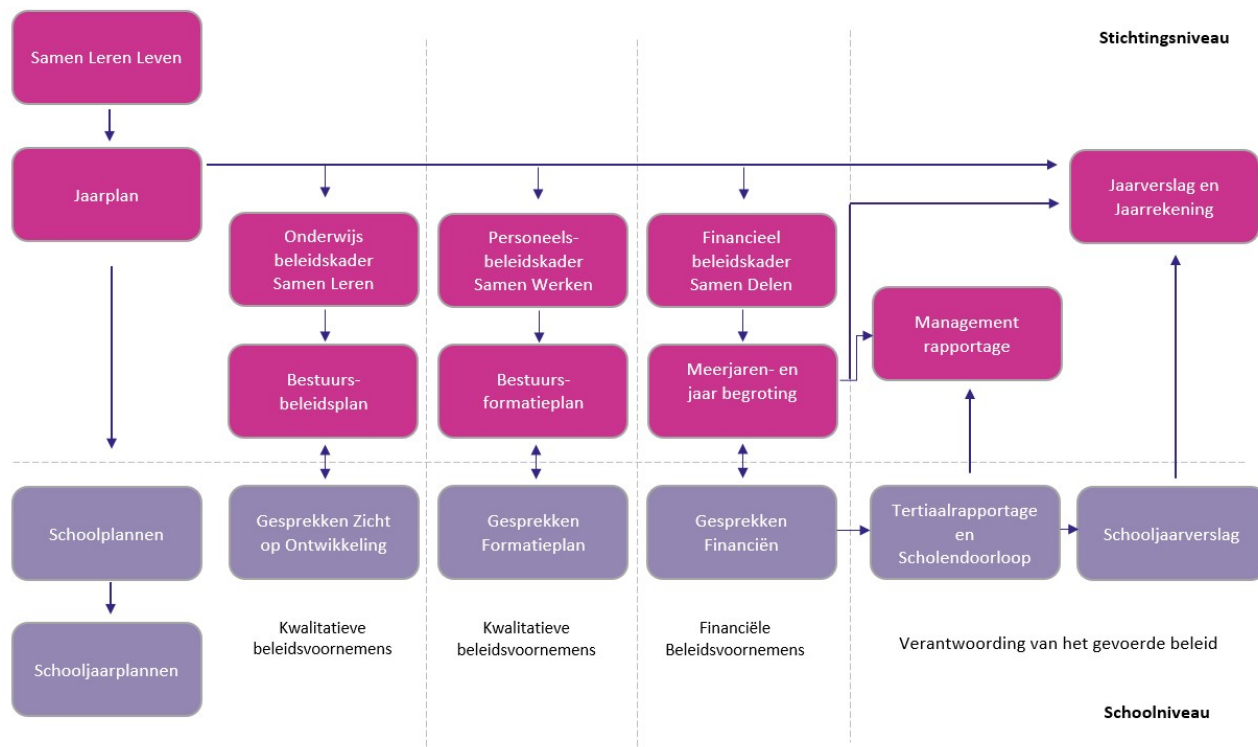
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de kengetallen van de stichting de komende jaren boven de gehanteerde waarden blijven. De ratio bovenmatig eigen vermogen is hoger dan als gevolg toegepaste stelselwijziging "groot onderhoud". Omdat de wijziging in het stelsel effectief niet tot meer beschikbare middelen leidt is dit op zichzelf geen reden om het vermogen extra af te bouwen. Wel zal binnen de fusieorganisatie SARO verder worden nagedacht over het gezamenlijke strategische beleid en de wijze waarop het vermogen kan worden ingezet om strategische ambities te realiseren

4.6. Risicobeheersing

De planningscyclus ziet er schematisch als volgt uit:

De basis van deze cyclus wordt gevormd door het strategisch beleidsplan *Samen Leren Leven*. In dit beleidsplan zijn de richting en de doelen beschreven die de stichting wil realiseren. De kwalitatieve doelen worden vertaald naar beleidsvoornemens die verwerkt worden in de meerjarenbegroting. Er zijn diverse instrumenten waarmee data wordt verkregen. Dit wordt besproken met de directeuren. De gesprekken leiden tot inzicht over kwaliteit, ontwikkeling en risico's op de scholen en ook tot adviezen voor directeuren. Tijdens de gesprekken wordt voortgegaan op het eerdere gesprek om de ontwikkeling zichtbaar te maken. Gesprekken met directeuren leiden altijd tot afspraken voor het vervolg. Wanneer er zorg is over de ontwikkeling van de school wordt dit besproken op de staf of in de Scholendoorloop.

In onderstaande alinea's en tabellen staat een overzicht van de risico's met de meeste impact per beleidsterrein:

Risico-analyse Onderwijs en Kwaliteit

Risico's

Resultaten blijven onder druk staan door onvoldoende kwaliteit van didactisch- en pedagogisch handelen. Oplossing: focus binnen het bestuur en in de scholen op het aanleren van goed didactisch en pedagogisch handelen met een scholingsplan.

Scholen voldoen niet aan wetgeving door geen/te weinig structureel aandacht voor digitale geletterdheid -Oplossing: samen met de scholen een strategie bedenken hoe scholen hierbij te helpen

Scholen voldoen niet aan wetgeving door geen/te weinig structureel aandacht voor wetenschap en technologi. Oplossing: samen met de scholen een strategie bedenken hoe scholen hierbij te helpen.

Om de kwaliteitsontwikkeling te volgen, te verbeteren en met elkaar in verband te brengen, zet het bestuur op het gebied van Onderwijs en Kwaliteit verschillende instrumenten in:

- Zicht op ontwikkelingsgesprekken 2 keer per jaar;
- Scholendoorloop in de staf twee keer per jaar;
- Interne Audits 1 keer per twee of vier jaar;
- Deskundigheidsbevordering;
  - Focus PO en de cruciale leerdoelen;
  - Leerwinst berekend door het CED;
  - Deskundigheidsbevordering van IB-ers;
  - Ondersteuning bij subsidieaanvragen en -verantwoording voor kwaliteitsverbetering;

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Risico begroting	Actie om dit risico te verkleinen of weg te nemen
Ontwikkeling van de leerlingen op tussen- toetsen vertoont onvoldoende vooruitgang Niet behalen van centrale eindtoets.	<ul style="list-style-type: none"> • Na 3 jaar onvoldoende inspectiebezoek met mogelijk zwak • In Venster zijn de onvoldoende toetsen zichtbaar • Imagoschade • Leerkrachtenwerving • Onvoldoende leerlingaantallen is lager bedrag financieel risico 	Hoog	ZoO gesprekken en analyse van data Audit intern aan de hand van de inspectienormen. Inzet externen voor risicogroepen met interventieplan
Arbeidsmarkt krapte levert onvoldoende kundig personeel op	<ul style="list-style-type: none"> • Geen goede leerkrachten • Onvoldoende instroom schoolleiders • Werkdruk • Verlies kwaliteit van school • Resultaten van de scholen dalen • Ontevreden ouders • Daling leerlingaantal 	Hoog	Scholendoorloop: alle beleidsterreinen vertellen hoe de scholen zich ontwikkelen en waar zorgen zijn. Daarna wordt voor instabiele scholen een intensiever traject gestart. Meer begeleiding van onvoldoende functionerende en startende leerkrachten Didactisch coaches
Ontwikkelingen van 'passend onderwijs' arrangementen	Door stijging van het aantal SO-leerlingen zal PPO haar budgetten moeten wijzigen. Hierdoor zal het budget vanuit het SWV vermoedelijk verminderen.	Middel	Directeuren goed informeren over de financiële mogelijkheden vanuit het ondersteuningsplan
Onzorgvuldige behandeling leerlinggegevens (AVG)	<ul style="list-style-type: none"> • Imagoschade • Daling leerlingaantal 	Middel	Opstellen en updaten van AVG protocol en personeel regelmatig updaten

Risico-analyse HRM

We binden en boeien medewerkers zodat we zo veel mogelijk goede leerkrachten kunnen behouden en aantrekken. Onze scholen zijn autonoom binnen de kaders van het strategisch beleidsplan, schoolplan, de financiële kaders en de afgesproken mandaatregelingen. Verantwoordelijkheden worden zo laag mogelijk in de organisatie gelegd, zonder het belang van de totale organisatie uit het

oog te verliezen. We werken continu aan deskundigheidsbevordering van alle directeuren en medewerkers.

- Gesprekkencyclus: Gedurende het gehele schooljaar zijn we in gesprek met de medewerker over ambities en de voortgang hiervan voor zowel de medewerker als de school. Elke medewerker heeft twee gesprekken per jaar als individu. Daarnaast zijn er teamgesprekken over de verdeling van het werk waarbij de ambities van de school en de medewerkers samen komen.
- Formatieplan gesprekken: jaarlijks;
- Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek: 1 keer per twee jaar;

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Risico begroting	Actie om dit risico te verkleinen of weg te nemen
Arbeidsmarktcrapte	Onvoldoende gekwalificeerd personeel	Hoog	Professionalisering van Arbeidsmarktcommunicatie en recruitment. Doelgroep benadering (boeien en binden toekomstige leerkrachten) Leerwerkplekken van zij-instromers Taskforce lerarentekort
Vervangingsproblematiek	Door ziekte, zwangerschap, ouderschapsverlof etc. onvoldoende ruimte op de arbeidsmarkt om de vervanging adequaat op te lossen.	Hoog	Opzetten van een flexibele schil eventueel in samenwerking met andere besturen en gemeente. Nieuwe methoden voor vervanging ontwikkelen.
Modernisering participatiefonds.	Een groter deel van de uitkeringslast voor gewezen medewerkers komt bij het bevoegd gezag te liggen. Deze uitkeringslasten hebben daarmee een negatieve invloed op de exploitatie.	Middel	Voorkomen van uitstroom personeel door medewerkers te binden, boeien en goed te begeleiden. Ook eventueel van werk naar werk.
Verouderd personeelsbeleid/ Functiehuis t.o.v. wat de arbeidsmarkt verlangt	Onvoldoende personeel in FTE	Middel	Er is een gedragen personeelsbeleid aanwezig op de stichting. Wordt jaarlijks geëvalueerd en indien van toepassing bijgesteld of aangepast

Risico-analyse Financiën en Huisvesting - financiële planning en control cyclus

De jaarbegroting van het volgend kalenderjaar is een samenvoeging van alle schoolbegrotingen, de collectieve begroting en de begroting van het stafbureau. De begrotingen dienen als instrument om te meten en te sturen op de voorgenomen doelen. Om zicht te houden en te sturen op de uitvoering van de gemaakte afspraken in de begroting, worden er elke vier maanden gesprekken gevoerd met directeuren en rapportages gemaakt. De rapportages worden na overleg met de directies besproken met CvB en de financiële auditcommissie van de RvT. Er wordt financieel verslag gedaan door heldere rapportages zoals het jaarverslag. Twee keer per jaar tijdens de begroting en de jaarrekening wordt de risicoanalyse geactualiseerd.

We streven naar financieel gezonde scholen van voldoende omvang en kwaliteit of met andere woorden: ‘in elke buurt een gezonde goede school dichtbij huis’. Leerlingaantallen zijn bepalend voor te ontvangen subsidies, recht op vierkante meters, aantal personeelsleden, reputatie in de wijk en ook voor het voortbestaan van de school. De afgelopen jaren heeft Kind en Onderwijs Rotterdam in samenspraak met andere besturen diverse ‘kleine’ scholen ‘opgelost’ door fusie en/of overdracht. Ook steunen wij ouderinitiatieven op onze scholen en denken wij mee met de gemeente bij vraagstukken rondom segregatie en kansengelijkheid. Daarbij doen we ook recht aan de verdere invulling van onze identiteit en de afspiegeling van de gemeente Rotterdam, de Rotterdamse wijken.

Wij zijn direct betrokken bij het strategisch huisvestingsplan van de gemeente. Samen met de schoolbesturen bouwt Rotterdam aan toekomstbestendige huisvesting van scholen, aansluitend op de behoefte in de stad. Van scholen met structureel een leerlingenaantal onder de opheffingsnorm, wordt nauwgezet overwogen of groei, samenvoeging, fusie of sluiting mogelijk of wenselijk is. We streven uiteraard naar financieel gezonde scholen van voldoende omvang en kwaliteit.

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Risico begroting	Actie om dit risico te verkleinen of weg te nemen
Kosten groot onderhoud huisvesting	Verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij schoolbesturen Bedrag van OCW dekt de kosten niet.	Hoog	Duidelijke afspraken nodig voor huisvesting en meerjarenonderhoudsplan. Afstemmen op ontvangsten voor onderhoud van Ministerie van OCW. Leegstandreductieplan opstellen en realiseren.
Onrendabele bezetting schoolgebouwen. Het leegstandbeleid.	Leegstaande lokalen kosten geld: vergoeding is gebaseerd de leerlingaantallen (normatieve m2)	Hoog	In overleg met stafbureau en schooldirecteur afspraken maken over stijging leerlingaantallen. Leegstandreductieplan opstellen en realiseren.
Stijging leerlingaantallen komt niet overeen met wat is opgenomen in de begroting.	Baten vallen lager uit	Middel	Tussentijdse rapportage van ontwikkeling leerlingaantal. Indien nodig minder geld uitgeven of minder fte inzetten.
Gemeentelijke subsidie Rotterdam	De gemeentelijke subsidies vanuit het beleidsplan maken een substantieel deel uit van de exploitatie van de stichting. 60% van de subsidie is ingezet in formatie.	Laag	Het beleid vanuit de gemeente Rotterdam is tot 2027 vastgelegd. Het meedoen in bestuurlijk overleg over de toebedeling van subsidie geeft tijdig duidelijkheid over de te nemen acties.
Politieke besluiten op subsidiering van het PO	Incidentele baten is ook incidentele inzet in FTE	Laag	Goede financiële planning en tijdig inspelen op de verandering in combinatie met regels over WW/participatiefonds.

B Jaarrekening

B1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

1	Activa	31-12-2023 €	31-12-2022 €
	Vaste activa		
1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	1.713.519	1.739.457
1.2.2	Inventaris en apparatuur en ICT	6.107.605	5.520.759
1.2.3	Leermiddelen	<u>826.816</u>	<u>863.628</u>
		8.647.940	8.123.844
1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.3.5	Effecten	8.094.800	7.993.800
1.3.6	Langlopende vordering u/g	<u>250.000</u>	<u>250.000</u>
		8.344.800	8.243.800
	Totaal vaste activa	<u>16.992.740</u>	<u>16.367.644</u>
	Vlottende activa		
1.5	<u>Vorderingen</u>		
1.5.1	Debiteuren	167.742	38.985
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW	91.040	151.388
1.5.7	Overige vorderingen	<u>2.680.123</u>	<u>2.141.625</u>
		2.938.905	2.331.998
1.6	<u>Effecten</u>		
1.6.1	Effecten	<u>4.542.748</u>	<u>3.909.861</u>
		4.542.748	3.909.861
1.7	<u>Liquide middelen</u>	23.134.842	22.050.040
	Totaal vlottende activa	<u>30.616.495</u>	<u>28.291.899</u>
	Totaal activa	<u>47.609.235</u>	<u>44.659.543</u>

2	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
		€	€
		_____	_____
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Stichtingskapitaal privaat	3.333.588	3.333.588
2.1.2	Algemene reserve publiek	9.725.362	3.892.337
2.1.3	Bestemmingsreserves publiek	4.089.699	9.260.908
2.1.4	Bestemmingsreserves privaat	<u>5.125.105</u>	<u>4.710.050</u>
	Totaal groepsvermogen	22.273.754	21.196.883
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	1.241.485	883.636
2.2.3	Onderhoudsvoorziening	<u>13.142.738</u>	<u>12.378.018</u>
		14.384.223	13.261.654
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	1.917.354	1.425.439
2.4.4	Kortlopende schulden aan OCW	572.123	696.949
2.4.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.518.977	2.288.726
2.4.7	Schulden terzake van pensioenen	676.039	621.752
2.4.9	Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>5.266.765</u>	<u>5.168.140</u>
		10.951.258	10.201.006
		_____	_____
	Totaal passiva	<u><u>47.609.235</u></u>	<u><u>44.659.543</u></u>

B2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2023

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	68.056.322	65.978.884	64.178.809
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	3.822.793	2.921.022	2.978.079
3.5 Overige baten	<u>1.323.435</u>	<u>1.007.605</u>	<u>3.137.894</u>
Totaal baten	73.202.550	69.907.511	70.294.782
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	57.514.897	55.014.988	51.840.436
4.2 Afschrijvingen	1.602.178	1.525.316	1.572.544
4.3 Huisvestingslasten	6.711.673	6.246.500	6.230.265
4.4 Overige lasten	<u>7.803.447</u>	<u>8.340.104</u>	<u>7.091.386</u>
Totaal lasten	73.632.195	71.126.908	66.734.631
Saldo baten en lasten	-429.645	-1.219.397	3.560.151
5 Financiële baten en lasten	1.506.516	-20.000	-789.458
Totaal resultaat	<u>1.076.871</u>	<u>-1.239.397</u>	<u>2.770.693</u>

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het primair onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling.

De bestemming van het resultaat 2023 is als volgt :

Publiek			
Algemene reserve	5.833.025	-809.846	0
Bestemmingsreserves algemeen publiek	-5.759.074	0	-115.883
Bestemmingsreserve personeel	837.740	0	0
Bestemmingsreserves NPO	<u>-249.875</u>	<u>70.449</u>	<u>2.180.637</u>
	661.816	-739.397	2.064.754
Privaat			
Bestemmingsreserves algemeen privaat	600.861	0	-860.142
Bestemmingsreserves Jurrewitz	-81.919	-500.000	1.615.800
Bestemmingsreserves Schoolfonds	<u>-103.887</u>	<u>0</u>	<u>-50.049</u>
	415.055	-500.000	705.609
Totaal	<u>1.076.871</u>	<u>-1.239.397</u>	<u>2.770.363</u>

B3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2023

	2023 €	2022 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	-429.645	3.560.151
Aanpassing voor :		
Afschrijvingen	1.602.178	1.572.544
Mutaties voorzieningen	<u>1.122.569</u>	<u>1.232.116</u>
	2.724.747	2.804.660
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Debiteuren	-128.757	415.620
- Vorderingen	-478.150	1.367.496
- Effecten	-632.887	856.363
- Crediteuren	491.915	764.347
- Kortlopende schulden	<u>258.337</u>	<u>1.122.473</u>
	-489.542	4.526.299
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.805.560	10.891.110
Ontvangen interest	849.909	116.660
Betaalde interest/financiële lasten	-29.105	-31.852
(On) gerealiseerde koersresultaten	<u>685.712</u>	<u>-874.266</u>
	1.506.516	-789.458
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.312.076	10.101.652
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa (investering)	-2.126.274	-1.918.990
Financiële vaste activa	<u>-101.000</u>	<u>6.200</u>
	-2.227.274	-1.912.790
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
	<u>1.084.802</u>	<u>8.188.862</u>
Beginstand liquide middelen	22.050.040	13.861.178
Mutatie liquide middelen	<u>1.084.802</u>	<u>8.188.862</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>23.134.842</u>	<u>22.050.040</u>

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. De stijging wordt met name veroorzaakt door het positieve resultaat en een afname van de kortlopende vorderingen op OCW.

B4 Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2023

Algemeen

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam, gevestigd te Rotterdam Linker Rottekade 292, is een stichting en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41125532. Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de stichting als de Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam, eveneens gevestigd te Rotterdam Linker Rottekade 292 en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41128832

De activiteiten van de stichtingen vinden plaats in Nederland en bestaat uit onderwijzen van het primair onderwijs.

Stichting voor Interconfessioneel en Algemeen Bijzonder Onderwijs (LMC-VO) en Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam zijn op 1 januari 2024 gefuseerd tot Samen Ambitieuw Rotterdams Onderwijs (SARO). In 2024 zijn de statuten van het Steunfonds zodanig aangepast dat de fusieorganisatie SARO overheersende zeggenschap heeft over het steunfonds.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO). Op basis hiervan wordt de jaarrekening zoveel mogelijk overeenkomstig Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek opgesteld. In het kader hiervan worden de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) met in het bijzonder hoofdstuk 660 Onderwijsinstellingen (RJ 660) toegepast en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022. Tevens worden de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT) toegepast.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Staat van Baten en Lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/ zijn bepaald.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Voorzieningen.

Financiële instrumenten

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), schulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen en schulden, geldmiddelen en investeringen in aandelen en obligaties

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Risico's financiële instrumenten

Wij maken in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Deze financiële instrumenten stellen de organisatie bloot aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Kind en Onderwijs een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de organisatie te beperken.

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen. Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Kredietrisico

De vorderingen bestaan merendeel uit vordering op overheden of uitvoerende instanties, hierbij loopt Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam geen kredietrisico. De overige vorderingen zijn slechts 1% van het totaal.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt aangezien Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam geen gebruik maakt van leningen.

Liquiditeitsrisico

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam loopt geen significante liquiditeitsrisico's.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de stichting en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd.

In de geconsolideerde jaarrekening is opgenomen:

* Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de organisatie omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringssubsidies en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

	Afschrijvings- percentage in maanden	Afschrijvings- percentage per jaar	Activerings- grens in €
• Gebouwen en verbouwingen	428-120	2,8%-10%	€ 500
• Inventaris en apparatuur	480-96	2,5%-12,5%	€ 500
• Ict	120-24	10%-50%	€ 500
• Leermethoden	285-96	4,2%-12,5%	€ 500

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten:

Note's (samengestelde beleggingsproducten)

Uitgegeven geldleningen

De note's worden aangehouden tot einde looptijd. De note's worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Omdat de note's op basis van RJ290.504 niet behoren tot de categorie 'gekochte leningen en obligaties' is de vervolgwaardering, in overeenstemming met RJ290.504, reële waarde danwel hogere inleggarantie.

De uitgegeven geldleningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De vervolgwaardering is geamortiseerde kostprijs.

Transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Voor materiële en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Effecten

De ter beurze genoteerde effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. De overige effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De lagere marktwaarde wordt per ultimo jaar vastgesteld.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de contante waarde niet significant afwijkt. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel. Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd en wordt gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend tot uitdiensttreding niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening Participatiefonds WW

De voorziening Participatiefonds WW wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen voor voormalig medewerkers die negatief getoetst zijn door het Participatiefonds of of die na 1-8-2022 (datum modernisering Participatiefonds) zijn ingestroomd in de WW en waarbij de uitkeringslast voor 50% of 10% voor rekening van de instelling komt. Indien de contante waarde niet materieel afwijkt van de nominale waarde wordt de nominale waarde gehanteerd.

Voorziening groot onderhoud

Een voorziening wordt gevormd voor verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan panden, installaties e.d. op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud. De uitgaven van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening voor zover deze is gevormd door de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

In 2023 zijn voor het berekenen van de voorziening de volgende aannames gedaan.

- Advieskosten inzake werkzaamheden zoals genoemd in het meerjaren onderhoudsplan (MOP) worden niet meegenomen in de berekening van de voorziening onderhoud;
- Onderhoudskosten met een cyclus van een of twee jaar worden gezien als dagelijksonderhoud;
- Locaties, welke binnen tien jaar worden gerenoveerd of nieuwbouw plaatsvind, worden niet opgenomen in de voorziening onderhoud;
- Het MOP is opgesteld tot en met 2041.
- Alle kosten lager dan € 25.000 exclusief BTW zoals genoemd in de MOP worden gezien als dagelijksonderhoud;

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Rijksbijdrage

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel zoals verhuur, ouderbijdragen en overige baten, dan worden deze eveneens in het jaar verwerkt waarop het bedrag betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Huuropbrengsten en uitleenvergoedingen voor personeel worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomst). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door Stichting ABP of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande dekkingsgraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van de Stichting komen wordt hiervoor een voorziening gevormd.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'.

De beleidsdekkingsgraad komt eind 2023 uit op 110,5%. Om de pensioenen (gedeeltelijk) te kunnen indexeren, moet de beleidsdekkingsgraad minimaal 90% zijn.

De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Ontslagvergoedingen

Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de Stichting zich aantoonbaar heeft verbonden tot beëindiging van het dienstverband van een of meer personeelsleden vóór de gebruikelijke pensioendatum of tot een uitkering ter stimulering van vrijwillig ontslag. De Stichting heeft zich aantoonbaar verbonden tot het doen van ontslaguitkeringen als formeel een gedetailleerd plan (of regeling) is opgesteld en intrekking daarvan door de Stichting redelijkerwijs niet meer kan plaatsvinden. In het plan / de regeling zijn de betrokken locaties, alsmede de functie en het geschatte aantal van de werknemers die zullen worden ontslagen, de ontslaguitkering voor iedere functie(groep) en de periode die gemeoid is met de uitvoering van het plan benoemd. Ten aanzien van de ontslaguitkeringen bij vrijwillig ontslag worden de verplichtingen en de last berekend op basis van het aantal personeelsleden dat naar verwachting op het aanbod zal ingaan.

De ontslaguitkeringen die over meer dan 12 maanden na balansdatum betaalbaar worden gesteld worden tegen contante waarde gewaardeerd. De disconteringsvoet betreft de marktrente (effectief rendement) van hoogwaardige ondernemingsobligaties op balansdatum.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

De Stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van een beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa		1.2.1	1.2.2a	1.2.2 b	1.2.3	1.2
		Gebouwen en terreinen	Inventaris en Apparatuur	ICT	Leermethoden	Materiële vaste activa
Verrijingsprijs	31-12-2022	3.572.164	6.091.853	4.841.309	2.460.953	16.966.279
Afschrijvingen t/m	31-12-2022	-1.832.707	-2.290.250	-3.122.153	-1.597.325	-8.842.435
Boekwaarde	31-12-2022	1.739.457	3.801.603	1.719.156	863.628	8.123.844
Investeringen	2023	151.327	874.528	922.706	177.713	2.126.274
Afschrijvingen	2023	-177.265	-324.117	-886.271	-214.525	-1.602.178
Desinvesteringen	2023	0	0	0	0	0
Desinvestering afschrijvingen	2023	0	0	0	0	0
Mutatie boekwaarde		-25.938	550.411	36.435	-36.812	524.096
Verrijingsprijs	31-12-2023	3.723.491	6.966.381	5.764.015	2.638.666	19.092.553
Afschrijvingen t/m	31-12-2023	-2.009.972	-2.614.367	-4.008.424	-1.811.850	-10.444.613
Boekwaarde	31-12-2023	1.713.519	4.352.014	1.755.591	826.816	8.647.940

In de post gebouwen zijn ook begrepen de uitbreidingen en verbouwingen aan bestaande schoolgebouwen. De volgende panden en lokalen zijn gefinancierd met privaat vermogen van de stichting:

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
• De Stelberg (50 m2)	49.766	0
• Talmaschool (250 m2)	0	51.663
• Albert Plesmanschool (100 m2)	63.568	0
• J Buskesschool (60 m2)	25.240	63.132
	• Mozaiek (100 m2)	
	• Cornelis Haakschool (75 m2)	
	• De Ark (100 m2)	
	• Waalsche school (150 m2)	

De mogelijke opbrengsten bij eventuele afstoting van deze panden/lokalen komen ten gunste van het privaat vermogen van de stichting. De jaarlijkse bedragen voor medegebruik worden mede gebruikt ter dekking van de investeringen.

De investeringen in inventaris en apparatuur en ICT bestaan uit tafels, kasten, stoelen, speeltoestellen, gymzaalattributen, touchscreens, laptops, pc's etc.

1.3 Financiële vaste activa

1.3.5 Effecten	Boekwaarde	Investeringen en verstrekingen	verkoop	Koersresultaat	Boekwaarde
	31-12-2022			2023	31-12-2023
	€	€	€		€
1.3.5.1 Overige	7.993.800	0	0	101.000	8.094.800
Totaal Effecten	7.993.800	0	0	101.000	8.094.800

De Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam heeft eind 2019 belegd in 4 notes ieder ter waarde van 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van 10 jaar. 3 notes hebben een 100% inleggarantie en 1 note 90% inleggarantie. De note van 90% is voor 10% van de nominale waarde (€ 200.000) gefinancierd met privaat vermogen. De garantiewaarde (90%) is evenals de andere 3 notes gefinancierd met publiek vermogen. De effecten portefeuille per 31-12-2023 is als volgt :

		Kostprijs	Koers	Inleggarantie	Hogere marktwaarde of inleggarantie
			31-12-2023		
BARCLAYS 100% KG SXXP Note 2019 - 2029	Barclays	2.000.000	114,74%	100%	2.294.800
BNP 100%KG MCXP Note 2019 - 2029	BNP Paribas	2.000.000	98,97%	100%	2.000.000
CS 100% KG SDGP Note 2019 - 2029	Credit Suisse	2.000.000	94,62%	100%	2.000.000
EFG 90% KG Biotech Note 2020-2027	EFG International	2.000.000	89,23%	90%	1.800.000
		8.000.000			8.094.800

1.3.6 Langlopende vordering u/g

1.3.6.1 Leger des Heils	Boekwaarde	Uitgegeven gelden	Aflossingen	Boekwaarde	Rente percentage
	31-12-2022			31-12-2023	
	€	€	€	€	
	250.000	0	0	250.000	1,90%
Totaal langlopende vordering u/g	250.000	0	0	250.000	

Structuur en zekerheid van de lening

In Stichting Leger des Heils Woonvermogen komt de impactlening en het hypotheekrecht samen. Het Leger des Heils biedt het hypotheekrecht over de vastgoedportefeuille bestaande uit drie panden met een totale taxatiewaarde van 27,3 miljoen euro en kredietgevers (waaronder Stichting Steunfonds) verschaffen de lening.

1.5	Vorderingen	31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
1.5.1	Overige vorderingen		167.742		38.985
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW		91.040		151.388
1.5.5	Overige vorderingen				
1.5.5.1	Gemeente Rotterdams Onderwijsbeleid	418.230		402.388	
1.5.5.4	Borg	83.950		113.650	
1.5.5.5	Gemeente huisvesting	615.019		593.029	
1.5.5.6	Overig nog te ontvangen bedragen	281.658		144.170	
1.5.5.7	Overige vorderingen	711.785		171.227	
1.5.5.8	Vooruitontvangen kosten	569.481		717.161	
			<u>2.680.123</u>		<u>2.141.625</u>
	Totaal vorderingen		<u>2.938.905</u>		<u>2.331.998</u>

De posten opgenomen onder de vorderingen hebben, met uitzondering van de borg, een looptijd van minder 12 maanden.

Kortlopende vordering OCW

De vordering op OCW betreft voornamelijk de vordering op de subsidie Nieuwkomers. Deze is in januari 2024 ontvangen.

Gemeente Rotterdam Onderwijsbeleid

De vordering in het kader van het Rotterdams onderwijsbeleid is de vaststelling van de subsidie 2022/2023. De vaststelling zal in 2024 worden ontvangen.

Gemeente Huisvesting

In het kader van renovatie/nieuwbouw maakt de stichting voorbereidingskosten die ten laste kunnen worden gebracht van de te ontvangen bijdrage gemeente. Daarnaast zijn er een aantal huisvesting projecten waarvan de afrekening nog ontvangen moet worden.

Borg

Onder borg staan betaalde bedragen aan borg, die zijn betaald ter bruikleen van de hardware van Snappet. De hardware die wordt gebruikt betreft tablets die gebruikt worden door de kinderen op school. Conform de overeenkomst zal de betaalde borgsom retour worden ontvangen bij inlevering van de geleende hardware.

Vooruitontvangen kosten

Onder de vooruitontvangen kosten zijn lasten opgenomen van o.a. jaarlicenties ICT, voorschotnota kwartaal reproductie, de jaarbestelling 2023/2024 leermethoden die in het jaar 2024 ten laste van de exploitatie worden gebracht.

1.6	Effecten	Boekwaarde	Aankopen	Verkopen	Koersresultaat	Boekwaarde	Nominale
		31-12-2022	2023	2023	2023	31-12-2023	waarde of
		€	€	€	€	€	garantiewaarde
1.6.1	Effecten						
1.6.1.1	Obligaties	904.251	505.739	-437.136	42.274	1.015.128	1.073.000
1.6.1.2	Aandelen	3.005.610	399.437	-419.865	542.438	3.527.620	Niet van toepassing
	Totaal effecten	<u>3.909.861</u>	<u>905.176</u>	<u>-857.001</u>	<u>584.712</u>	<u>4.542.748</u>	

Obligatie

De looptijd van de obligaties loopt uiteen van 2024 tot en met 2045. De nominale waarde is de waarde die bij uitloting of einde van de looptijd van de obligatie wordt uitgekeerd.

De obligaties en aandelen zijn beursgenoteerd en gefinancierd vanuit het privaat vermogen van Stichting Steunfonds.

Effecten Portefeuille

	Koerswaarde	
	31-12-2022	31-12-2023
Obligaties	904.251	1.015.128
Aandelen	3.005.610	3.527.620
Totaal	<u>3.909.861</u>	<u>4.542.748</u>

1.7	Liquide middelen	31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
1.7.2	Banken en kassen		23.134.842		22.050.040
	Totaal liquide middelen		<u>23.134.842</u>		<u>22.050.040</u>

De liquide middelen zijn allen direct opvraagbaar.

Voor een toelichting op de mutatie in de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

2 Passiva

2.1 Eigen Vermogen

	Saldo		Bestemming Resultaat	Mutaties	Saldo
	31-12-2022				
	€	€		€	€
2.1.1 Stichtingskapitaal privaat	3.333.588	0		0	3.333.588
2.1.2 Algemene reserve publiek	3.892.337	5.833.025		0	9.725.362
	7.225.925	5.833.025		0	13.058.950
2.1.3 Bestemmingsreserves publiek					
2.1.3.1 Bestemmingsreserves algemeen publiek	5.759.074	-5.759.074		0	0
2.1.3.1 Bestemmingsreserves personeel	0	837.740		0	837.740
2.1.3.1 Bestemmingsreserves NPO	3.501.834	-249.875		0	3.251.959
	9.260.908	-5.171.209		0	4.089.699
2.1.4 Bestemmingsreserves privaat					
2.1.4.1 Bestemmingsreserves algemeen privaat	2.466.909	600.861		0	3.067.770
2.1.4.2 Bestemmingsreserves Jurrewitz	1.615.800	-81.919		0	1.533.881
2.1.4.3 Bestemmingsreserves Schoolfonds	627.341	-103.887		0	523.454
	4.710.050	415.055		0	5.125.105
Totaal eigen vermogen	21.196.883	1.076.871		0	22.273.754

Stichtingskapitaal privaat

Het stichtingskapitaal privaat is een buffer ter waarborging van de continuïteit van het steunfonds en is gevormd door het inleg kapitaal van de start van het steunfonds.

Bestemmingsreserves personeel

Per 31 december 2023 is een bestemmingsreserve personeel gevormd voor de verwachte uitkeringen voor voormalig medewerkers die op 31 december 2023 onder de regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA 35%-80%) vallen.

Bestemmingsreserves NPO

Per 31 december 2021 is een bestemmingsreserve gevormd vanuit de ontvangen middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de bestrijding van de achterstanden opgelopen als gevolg van het Corona virus. In 2023 is er een overbesteding op deze middelen. De overbesteding is onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserves Jurrewitz

Fonds Jurrewitz is in het leven geroepen door de heer J. Jurrewitz (28 mei 1850 - 12 december 1908) en ondersteund Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam sinds 1928 met een jaarlijkse donatie bestemd voor de kinderen van onze scholen. In 2022 heeft Jurrewitz haar vermogen verdeeld en heeft de Stichting de gelden ontvangen. In navolging van de gedachten van de heer Jurrewitz zal Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam de ontvangen middelen ter beschikking stellen aan de kinderen van de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam.

Bestemmingsreserves Schoolfonds

De "bestemmingsreserve schoolfonds" wordt gevormd door vrijwillige ouderbijdragen, donaties en inkomsten uit overige baten uit leerling acties minus de lasten. De scholen hebben hiervoor een eigen bankrekening waarop de baten en lasten vallen. Het verschil tussen begin en eindsaldo van deze bankrekeningen is het resultaat van de bestemmingsreserve schoolfonds.

Bestemmingsreserves algemeen privaat

De bestemmingsreserve algemeen privaat wordt opgebouwd uit de resultaten van het steunfonds en dient ter uitvoering van de doelen van het steunfonds.

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het primair onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling.

De bestemming van het resultaat 2023 is als volgt :

Publiek		
Algemene reserve	5.833.025	
Bestemmingsreserves algemeen publiek	-5.759.074	
Bestemming personeel	837.740	
Bestemmingsreserves NPO	<u>-249.875</u>	661.816
Privaat		
Bestemmingsreserves algemeen privaat	600.861	
Bestemmingsreserves Jurrewitz	-81.919	
Bestemmingsreserves Schoolfonds	<u>-103.887</u>	415.055
Totaal	<u>1.076.871</u>	

2.2 Voorzieningen

	Saldo	Vrijval	Dotaties	Ontrekkingen	Saldo	<1 jr	2-5 jr	>5 jr
	31-12-2022	2023	2023	2023	31-12-2023			
	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personeelsvoorzieningen								
2.2.1.2 Jubileum	328.162	0	112.153	-84.852	355.463	44.927	105.361	205.175
2.2.1.4 Langdurig zieken	485.916	-51.949	796.086	-407.824	822.229	82.932	155.639	0
2.2.1.5 Participatiefonds WW	69.558	0	14.891	-20.656	63.793	45.862	17.931	0
	883.636	-51.949	923.130	-513.332	1.241.485	173.721	278.931	205.175
2.2.3 Overige voorzieningen								
2.2.3.1 Onderhoud gebouwen	12.378.018	0	972.657	-207.937	13.142.738	2.224.555	7.039.055	3.879.128
	12.378.018	0	972.657	-207.937	13.142.738	2.224.555	7.039.055	3.879.128
Totaal voorzieningen	13.261.654	-51.949	1.895.787	-721.269	14.384.223	2.398.276	7.317.986	4.084.303

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijden.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is licht gestegen doordat het aantal langdurig zieken (in WTF) dat naar verwachting gebruikt gaat maken van de WIA toeneemt.

Voorziening Participatiefonds WW

De voorziening Participatiefonds WW wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen voor voormalig medewerkers die negatief getoetst zijn door het Participatiefonds of zijn ontslagen en waarvan de deelname van de Stichting 50% of 10% bedraagt. Indien de nominale waarde niet materieel afwijkt van de contante waarde wordt de nominale waarde gehanteerd.

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
2.4.3 Crediteuren	1.917.354	1.425.439
2.4.4 Kortlopende schulden aan OCW	572.123	696.949
2.4.6 Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.518.977	2.288.726
2.4.7 Schulden terzake van pensioenen	676.039	621.752
2.4.9 Overige kortlopende schulden en overlopende passiva		
2.4.9.1 Vakantiegeld/Bindingstoelage	1.881.740	1.723.203
2.4.9.2 Nog te besteden subsidies OCW geoormerkt	2.429.406	2.440.216
2.4.9.4 Nog te besteden subsidies Gemeente huisvesting	597.868	628.993
2.4.9.9 Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	357.751	375.728
	5.266.765	5.168.140
Totaal kortlopende schulden	10.951.258	10.201.006

De posten opgenomen onder de kortlopende schulden hebben allen een looptijd van minder 12 maanden, met uitzondering van de post OCW. De schuld aan OCW betreft de correctie op de gewichtenregeling als gevolg van de controle op de toepassing van de gewichten toebedeling van leerlingen. De correctie op de gewichtenregeling zal in 120 maandelijkse termijnen verrekend worden. Kortlopend in 2024 is € 124.824.

De belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen zijn hoger ten opzichte van 2022 door de indexering lonen in 2023.

Onder de post nog te besteden subsidies OCW geoormerkt is verwerkt de in het kader van penvoerderschap ontvangen subsidie Zij-instroom G5 (€ 490.000). Deze middelen worden in 2024 verdeeld over de deelnemende besturen. Daarnaast is in 2023 de subsidie Basisvaardigheden voor € 1.800.000 ontvangen. Deze zal in 2024 en verder worden uitgegeven.

De nog te besteden subsidie Gemeente huisvesting bestaan uit ontvangen voorbereidingskredieten voor renovatie nieuwbouwprojecten.

De overige overlopende passiva bestaat uit nog te ontvangen kosten van de controle van de accountant.

De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten.

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art.13. lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing	datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Subsidieregeling zij-instream PO G5	Kenmerk G5 - Rotterdam	01-07-2020	Onderhanden
Subsidieregeling Onderwijsassistenten naar Opleiding tot Leraar	560065306	31-07-2021	Onderhanden
Studieverlof	1165289	01-08-2021	nee
Studieverlof	1165577	01-08-2021	nee
Studieverlof	1278765	01-08-2022	Ja
Studieverlof	1278881	01-08-2022	Ja
Studieverlof	1278853	01-08-2022	Ja
Studieverlof	1278854	01-08-2022	Ja
Studieverlof	1279153	01-08-2022	Ja
Studieverlof	1277594	01-08-2022	Ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	1284249 OS-2009-A-004	01-08-2022	Ja
Subsidie zij-instream	942159-826839981	01-12-2018	Nee
Subsidie zij-instream	942159-826839982	01-12-2018	Nee
Subsidie zij-instream	942159-826839984	01-12-2018	Nee
Subsidie zij-instream	942159-827739998	01-12-2018	Nee
Subsidie zij-instream	1083297-100039998	01-06-2020	Ja
Subsidie zij-instream	1152169-103439999	01-04-2021	Ja
Impuls en innovatie bewegingsonderwijs	560123928	30-11-2021	Ja
Verbeteren basisvaardigheden	560145176	30-11-2022	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560145177	30-11-2022	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560145210	30-11-2022	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560145211	30-11-2022	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560145212	30-11-2022	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160491	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159802	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159793	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160081	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160320	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160192	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159851	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160193	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159807	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160321	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159820	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160080	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159336	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560160054	31-05-2023	Onderhanden
Verbeteren basisvaardigheden	560159373	31-05-2023	Onderhanden
Expertise Nieuwkomers	560145891	30-11-2022	Ja
Studieverlof	143983	22-08-2023	Nee
Studieverlof	142017	22-08-2023	Onderhanden
Studieverlof	142301	22-08-2023	Onderhanden
Studieverlof	142583	22-08-2023	Onderhanden
Studieverlof	138501	22-08-2023	Onderhanden
Studieverlof	138428	22-08-2023	Onderhanden
Studieverlof	142865	22-08-2023	Nee
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	30-11-2023	Onderhanden

Regeling school en omgeving	560168022	30-11-2023	Onderhanden
Regeling school en omgeving	560168023	30-11-2023	Onderhanden
Regeling school en omgeving	560168024	30-11-2023	Onderhanden
Regeling school en omgeving	560168025	30-11-2023	Onderhanden
Regeling school en omgeving	560168025	30-11-2023	Onderhanden

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art.13. lid 2 sub b)

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de Ontvangen t/m		totale kosten	te verrekenen
		€	€		
--	--	--	0	0	0
	Totaal		0	0	0

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de saldo 01-01-		ontvangen in	lasten in	totale kosten	saldo nog te
		€	€				
--	--	0	0	0	0	0	0
	Totaal	0	0	0	0	0	0

Att.: deze subsidies worden afgerekend op basis van de werkelijke kosten. Er kan bovendien prestatieverklaring of een andere verantwoording over de prestaties worden verlangd. Zie tekst subsidiebeschikking.

B6 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van :

Dienst	<1 jaar	1-5 jaar
ARBO	200.000	
Onderhoudscontracten huisvesting	255.000	
Netwerk onderhoud	115.000	
Licenties netwerk en leermethoden	600.000	
Leerlingvolgsysteem	75.000	
Reproductie	275.000	550.000
Schoonmaak	1.295.000	
Inhuur startende leerkrachten	900.000	900.000
	3.715.000	1.450.000

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde staat van baten en lasten

3 Baten

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW	57.517.059	56.102.545	54.307.962
3.1.1.2 Vereenvoudiging bekostiging	0	0	-2.756.656
	<u>57.517.059</u>	<u>56.102.545</u>	<u>51.551.306</u>
3.1.2 Overige subsidies OCW			
3.1.2.1 Opleiden in de school	140.460	100.000	195.093
3.1.2.4 Bijzondere bekostiging nieuwkomers	604.712	616.215	1.038.778
3.1.2.6 Overige geoordeelde en niet geoordeelde subsidies	3.216.803	2.346.890	3.274.149
3.1.2.7 NPO en basisvaardigheden	5.794.125	5.978.234	7.198.651
	<u>9.756.100</u>	<u>9.041.339</u>	<u>11.706.671</u>
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV			
3.1.4.1 Bijdrage SWV	783.163	835.000	920.832
	<u>783.163</u>	<u>835.000</u>	<u>920.832</u>
Totaal rijksbijdragen OCW	<u>68.056.322</u>	<u>65.978.884</u>	<u>64.178.809</u>

De rijksbijdragen zijn in 2023 € 2.077.000 hoger dan begroot.

De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- (Normatieve) Rijksbijdrage OCW (€ +1.414.000)

De rijksbijdragen OCW lumpsum zijn toegenomen met € 1.414.000. De stijging wordt positief veroorzaakt door de indexering van de regeling bekostiging voor 2023 in verband met het CAO-onderhandelaarsakkoord afgesloten in september 2023.

Regeling bekostiging 2023

In de definitieve regeling bekostiging primair onderwijs 2023 is het loongevoelig deel van de bekostiging (89,15% van de bekostigingsbedragen in de regeling bekostiging) geïndexeerd. De indexatie was 5,72%, waardoor de bedragen ten opzichte van 2022 zijn opgehoogd met 5,1% (89,15* 5,72%). De indexatie is gebruikt voor het bepalen van de loonruimte in de cao primair onderwijs 2023/2024.

Groeiregeling (- € 345.000)

De in de loop van het schooljaar verwachte groei van leerlingen op de scholen is lager dan begroot en hierdoor is niet voldaan aan de verwachte groei op bevoegd gezag niveau.

Onderwijsachterstandsmiddelen (€ -62.000)

De subsidie onderwijsachterstanden is gebaseerd op de achterstandsscore van de scholen. Deze wordt beschikbaar gesteld door het CBS. Hoewel het bedrag per achterstandscore in 2023 (€ 747) is gestegen ten opzichte van de begroting (€ 711) is daarentegen de achterstandsscore gedaald van 7.783 begroot naar 7.321. Per saldo is er een daling van € 62.000

- Overige rijkssubsidies (+ € 715.000)

Incidentele subsidie nieuwkomers bewegingsonderwijs, opleiden in de school, G5 slimmer organiseren, subsidie effectieve leerkrachten, studieverlof zijn per saldo hoger dan begroot. Daarnaast is de subsidie Arbeidsmarkttoelage (+ € 699.000) met ingang van het schooljaar 2023/2024 gecontinueerd. In de begroting 2023 is, conform de destijds bekende regeling, de subsidie opgenomen tot en met juli 2023.

- Subsidie NPO en Basisvaardigheden (€ -184.000)

In 2023 is het laatste deel van de subsidie NPO ontvangen en hebben een aantal scholen de nieuwe subsidie basisvaardigheden aangevraagd. De subsidie basisvaardigheden zal voornamelijk in 2024 en 2025 worden uitgegeven. Het niet ingezette deel van de subsidie is verwerkt in de balans als een nog te besteden subsidie.

- Bijdrage SWV (- € 51.000)

Er is in 2023 minder een beroep gedaan op arrangementsgelden van het samenwerkingsverband.

3.2 Overige overheidsbijdragen

3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies			
3.2.1.1 Schoolontwikkelingsbudget	1.666.829	1.641.715	1.638.172
3.2.1.2 Schakelklas	356.667	320.000	320.000
3.2.1.3 Leraren, zijinstroom en talent	231.840	214.917	224.774
3.2.1.4 Educatief partnerschap	460.313	376.250	376.250
3.2.1.9 Overige gemeentelijke bijdragen	1.107.144	368.140	418.883
	<u>3.822.793</u>	<u>2.921.022</u>	<u>2.978.079</u>
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>3.822.793</u>	<u>2.921.022</u>	<u>2.978.079</u>

De gemeentelijke subsidies zijn € 901.000 hoger dan begroot door met name de wijziging in de bekostiging van de subsidie Lekker Fit. In voorgaande jaren was er een inhuur constructie met de gemeente Rotterdam. Vanaf augustus 2023 is de school zelf verantwoordelijk voor het lekker fit programma. Vooruitlopend op augustus 2023 hebben veel scholen in 2023 personeel in loondienst genomen. Hierdoor hebben de scholen de subsidie lekker fit ook voor augustus ontvangen. Over heel 2023 is er € 715.000 ontvangen.

De gemeentelijke subsidie betreffen daarnaast projecten in het kader van het project "Gelijke Kansen" zoals schoolontwikkelbudget, schakelklassen, middelen voor ontwikkeling leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

3.5 Overige baten

3.5.1	Medegebruik/verhuur onroerende zaken	859.874		714.360		846.528
3.5.2	Inkomsten personeel	41.298		0		51.293
3.5.5	Ouderbijdragen en schoolgelden	386.986		237.300		400.398
3.5.6	Overige					
3.5.6.1	Arrangement niet SWV PPO	12.917		5.500		12.333
3.5.6.3	Schenkeningen	30.495		0		1.657.765
3.5.6.9	Overige	<u>-8.135</u>		<u>50.445</u>		<u>169.577</u>
		35.277		55.945		1.839.675
	Totaal overige baten	<u>1.323.435</u>		<u>1.007.605</u>		<u>3.137.894</u>

De overige baten zijn ten opzichte van de begroting gestegen met € 315.000. Dit komt met name door de indexering van het medegebruikstarief (+ € 87.000) en de hogere ontvangen ouderbijdragen dan begroot (+ € 150.000)

4 Lasten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	39.750.292	51.119.288	36.954.828
4.1.1.2 Sociale lasten	6.556.706	0	5.835.455
4.1.1.3 Pensioenpremies	<u>5.859.252</u>	<u>0</u>	<u>5.350.494</u>
	52.166.250	51.119.288	48.140.777
4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.1 Dotatie/vrijval overige personele	357.849	22.000	327.783
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	3.397.219	1.727.900	2.193.249
4.1.2.3 ARBO	273.668	195.000	174.549
4.1.2.4 Scholing, IPB	903.220	1.070.500	872.172
4.1.2.5 Overige	<u>1.208.065</u>	<u>1.230.300</u>	<u>821.693</u>
	6.140.021	4.245.700	4.389.446
4.1.3 Uitkeringen (-/-)	-791.374	-350.000	-689.787
	<u>57.514.897</u>	<u>55.014.988</u>	<u>51.840.436</u>

De totale personele lasten zijn € 2.499.000 hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

Indexering van de CAO-lonen met 10% vanaf juli 2023.

De overige personele lasten zijn € 1.894.000 hoger dan begroot door voornamelijk hogere kosten voor inhuur van uitzendbureaus. Zij zijn betrokken om de vraag naar vervanging van personeel en tussentijdse vacatures op te lossen en inzet voor vermindering van de werkdruk (€ 1.669.000) en de verhoging van de voorziening langdurig zieken (€ 337.000).

Personeelsbestand

Per het einde van het boekjaar 2023 bedroeg het aantal werknemers ultimo december 2023 bij de organisatie, omgerekend naar FTE's 626.

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Materiële vaste activa			
4.2.2.1 Gebouwen	177.265	153.233	169.086
4.2.2.2 Inventaris, apparatuur en ICT	1.424.913	1.372.083	1.403.458
Totaal afschrijvingen	1.602.178	1.525.316	1.572.544
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	91.544	125.000	93.890
4.3.3 Onderhoud	2.567.678	1.223.500	2.095.375
4.3.4 Energie en water	1.369.080	1.580.000	1.023.477
4.3.5 Schoonmaakkosten	1.459.140	1.374.000	1.309.542
4.3.6 Heffingen	179.452	250.000	194.831
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	972.657	1.640.000	1.452.657
4.3.8 Overige huisvestingslasten	72.122	54.000	60.493
Totaal huisvestingslasten	6.711.673	6.246.500	6.230.265

De huisvestingslasten zijn € 465.000 hoger uitgevallen dan voor 2023 was begroot.

Met name de uitgaven onderhoud huisvesting in combinatie met de onderhoudsvoorziening vallen voor 2023 hoger uit (€ 676.000).

Energie en water zijn € 210.000 lager dan begroot doordat in de begroting rekening is gehouden met een stijging van 40% van de kosten door te verwachten stijging van de marktprijzen en het bericht dat DVEP-contract voortijdig zou stoppen. Uiteindelijk is deze verwachting te hoog geweest. Het contract is op een prijsgunstige manier overgenomen door ENGIE en daardoor valt de stijging mee.

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
4.4.1.1 Administratie en beheer	472.561	520.000	417.612
4.4.1.2 Accountantskosten	65.875	85.000	62.256
4.4.1.3 Overige	111.684	155.000	160.850
	650.120	760.000	640.718
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
4.4.2.2 Onderhoud inventaris	35.067	47.325	14.987
4.4.2.3 Leermiddelen en ICT	2.729.501	2.702.250	2.631.466
	2.764.568	2.749.575	2.646.453
4.4.4 Overige instellingslasten			
4.4.4.1 Rotterdams Onderwijsbeleid	978.806	928.779	1.014.408
4.4.4.2 Projecten OCW	1.736.321	2.144.000	1.413.187
4.4.4.3 Telefoon	29.431	55.200	32.844
4.4.4.4 Inhuur arrangementen	331.029	160.000	322.722
4.4.4.5 TSO/BSO	47.155	22.000	55.152
4.4.4.6 Jurrewitz	81.919	500.000	0
4.4.4.8 Lasten ouderbijdragen	490.873	237.300	495.771
4.4.4.9 Schoolmaatschappelijk werk	266.759	200.000	170.994
4.4.4.10 Overige	426.466	583.250	299.137
	4.388.759	4.830.529	3.804.215
Totaal instellingslasten	7.803.447	8.340.104	7.091.386

Onder de post lasten rotterdams beleid en projecten vallen de uitgaven voor met name additionele middelen zoals (NPO, achterstandsmiddelen, arrangementen SWV etc) bestaande uit expertise inhuur en leermiddelen.

5	Financiële baten en lasten	2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
5.1	Rentebaten			
5.1.1	Rentebaten	849.909	0	116.660
		849.909	0	116.660
	De stichting neemt deel aan schatkistbankieren van het Ministerie van Financiën. De rente op de rekening courant wordt bepaald door de daggeldrente (EuroSTR). Deze is eind 2022 en geheel 2023 gestegen, waardoor de ontvangen rente sterk is toegenomen.			
5.3	Waardeverandering financiële vaste			
5.3.1	(On)gerealiseerd resultaat waardering koers effecten	685.712	0	-874.266
		685.712	0	-874.266
	Het resultaat op de waardering van de effecten ultimo 2023 is hoog , door met name het wereldwijde economische herstel.			
5.4	Overige opbrengsten financiële			
5.4.1	Overige financiële baten	0	0	0
		0	0	0
5.5	Rentelasten			
5.5.1	Rente en overige financiële lasten	-29.105	-20.000	-31.852
		-29.105	-20.000	-31.852
	Saldo financiële baten en lasten	1.506.516	-20.000	-789.458

B8 Enkelvoudige balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

1	Activa	31-12-2023	31-12-2022
		€	€
	Vaste activa		
1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	1.713.519	1.739.457
1.2.2	Inventaris en apparatuur en ICT	6.107.605	5.520.759
1.2.3	Leermiddelen	<u>826.816</u>	<u>863.628</u>
		8.647.940	8.123.844
1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.3.5	Effecten	<u>8.094.800</u>	<u>7.993.800</u>
		8.094.800	7.993.800
	Totaal vaste activa	<u>16.742.740</u>	<u>16.117.644</u>
	Vlottende activa		
1.5	<u>Vorderingen</u>		
1.5.1	Debiteuren	167.742	38.985
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW	91.040	151.388
1.5.3	Rekening Courant Steunfonds	77.918	43.793
1.5.7	Overige vorderingen	<u>2.662.622</u>	<u>2.127.007</u>
		2.999.322	2.361.173
1.7	<u>Liquide middelen</u>	22.930.824	21.846.968
	Totaal vlottende activa	<u>25.930.146</u>	<u>24.208.141</u>
	Totaal activa	<u>42.672.886</u>	<u>40.325.785</u>

2	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.2	Algemene reserve publiek	9.725.362	3.892.337
2.1.3	Bestemmingsreserves publiek	4.089.699	9.260.908
2.1.4	Bestemmingsreserves privaat	<u>3.525.974</u>	<u>3.711.780</u>
	Totaal eigen vermogen	17.341.035	16.865.025
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Voorzieningen personeel	1.241.485	883.636
2.2.3	Onderhoudsvoorziening	<u>13.142.738</u>	<u>12.378.018</u>
		14.384.223	13.261.654
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	1.917.354	1.425.439
2.4.4	Kortlopende schulden aan OCW	572.123	696.949
2.4.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.518.977	2.288.726
2.4.7	Schulden terzake van pensioenen	676.039	621.752
2.4.9	Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>5.263.135</u>	<u>5.166.240</u>
		10.947.628	10.199.106
	Totaal passiva	<u><u>42.672.886</u></u>	<u><u>40.325.785</u></u>

B9 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2023

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	68.056.322	65.978.884	64.178.809
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidie	3.822.793	2.921.022	2.978.079
3.5 Overige baten	<u>1.323.435</u>	<u>1.007.605</u>	<u>3.137.894</u>
Totaal baten	73.202.550	69.907.511	70.294.782
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	57.514.897	55.014.988	51.840.436
4.2 Afschrijvingen	1.602.178	1.525.316	1.572.544
4.3 Huisvestingslasten	6.711.673	6.246.500	6.230.265
4.4 Overige lasten	<u>7.773.507</u>	<u>8.340.104</u>	<u>7.060.346</u>
Totaal lasten	<u>73.602.255</u>	<u>71.126.908</u>	<u>66.703.591</u>
Saldo baten en lasten	-399.705	-1.219.397	3.591.191
5 Financiële baten en lasten	875.715	-20.000	39.644
Totaal resultaat	<u><u>476.010</u></u>	<u><u>-1.239.397</u></u>	<u><u>3.630.835</u></u>
De bestemming van het resultaat 2023 is als volgt			
Publiek			
Algemene reserve	5.833.025	-809.846	0
Bestemmingsreserves algemeen publiek	-5.759.074	0	-115.553
Bestemming personeel	837.740	0	0
Bestemmingsreserves NPO	<u>-249.875</u>	<u>70.449</u>	<u>2.180.637</u>
	661.816	-739.397	2.065.084
Privaat			
Bestemmingsreserves algemeen privaat	0	0	0
Bestemmingsreserves Jurrewitz	-81.919	-500.000	1.615.800
Reserve schoolfonds privaat	<u>-103.887</u>	<u>0</u>	<u>-50.049</u>
	<u>-185.806</u>	<u>-500.000</u>	<u>1.565.751</u>
Totaal	<u><u>476.010</u></u>	<u><u>-1.239.397</u></u>	<u><u>3.630.835</u></u>

B10 Enkelvoudige kasstroomoverzicht 2023

	2023 €	2022 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	-399.705	3.591.191
Aanpassing voor :		
Afschrijvingen	1.602.178	1.572.544
Mutaties voorzieningen	1.122.569	1.232.116
	<u>2.724.747</u>	<u>2.804.660</u>
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Debiteuren	-128.757	415.620
- Vorderingen	-509.392	1.455.482
- Crediteuren	491.915	764.347
- Kortlopende schulden	256.607	1.120.573
	<u>110.373</u>	<u>3.756.022</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.435.415	10.151.873
Ontvangen interest	803.381	76.982
Betaalde interest	0	0
Overige financiële baten en lasten	-28.666	-31.138
(On) gerealiseerde koersresultaten	101.000	-6.200
	<u>875.715</u>	<u>39.644</u>
	3.311.130	10.191.517
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa	-2.126.274	-1.918.990
Financiële vaste activa	-101.000	6.200
	<u>-2.227.274</u>	<u>-1.912.790</u>
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Mutatie kredietinstellingen	0	0
Mutatie overige langlopende schulden	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
	<u>1.083.856</u>	<u>8.278.727</u>
Beginstand liquide middelen	21.846.968	13.568.241
Mutatie liquide middelen	<u>1.083.856</u>	<u>8.278.727</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u><u>22.930.824</u></u>	<u><u>21.846.968</u></u>

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. De stijging wordt met name veroorzaakt door het positieve resultaat en een afname van de kortlopende vorderingen op OCW.

B11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2023

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2022 van de Stichting. De financiële gegevens van de Stichting zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting verwerkt. Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de organisatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de organisatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

B12 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans 2023

1 Activa						
1.2 Materiële vaste activa		1.2.1	1.2.2a	1.2.2 b	1.2.3	1.2
		Gebouwen en terreinen	Inventaris en Apparatuur	ICT	Leermethoden	Materiële vaste activa
Verkrijgingsprijs	31-12-2022	3.572.164	6.091.853	4.841.309	2.460.953	16.966.279
Afschrijvingen t/m	31-12-2022	-1.832.707	-2.290.250	-3.122.153	-1.597.325	-8.842.435
Boekwaarde	31-12-2022	1.739.457	3.801.603	1.719.156	863.628	8.123.844
Investeringen	2023	151.327	874.528	922.706	177.713	2.126.274
Afschrijvingen	2023	-177.265	-324.117	-886.271	-214.525	-1.602.178
Desinvesteringen	2023	0	0	0	0	0
Desinvestering afschrijvingen	2023	0	0	0	0	0
Mutatie boekwaarde		-25.938	550.411	36.435	-36.812	524.096
Verkrijgingsprijs	31-12-2023	3.723.491	6.966.381	5.764.015	2.638.666	19.092.553
Afschrijvingen t/m	31-12-2023	-2.009.972	-2.614.367	-4.008.424	-1.811.850	-10.444.613
Boekwaarde	31-12-2023	1.713.519	4.352.014	1.755.591	826.816	8.647.940

In de post gebouwen zijn ook begrepen de uitbreidingen en verbouwingen aan bestaande schoolgebouwen. De volgende panden en lokalen zijn gefinancierd met privaat vermogen van de stichting:

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
• De Stelberg (50 m2)	49.766 • Mozaiek (100 m2)	0
• Talmaschool (250 m2)	0 • Cornelis Haakschool (75 m2)	51.663
• Albert Plesmanschool	63.568 • De Ark (100 m2)	0
• J Buskesschool (60 m2)	25.240 • Waalsche school (150 m2)	63.132

De mogelijke opbrengsten bij eventuele afstoting van deze panden/lokalen komen ten gunste van het privaat vermogen van de stichting. De jaarlijkse bedragen voor medegebruik worden mede gebruikt ter dekking van de investeringen.

De investeringen in inventaris en apparatuur en ICT bestaan uit tafels, kasten, stoelen, speeltoestellen, gymzaaltributen, touchscreens, laptops, pc's etc.

1.3 Financiële vaste activa		Boekwaarde	Investeringen en verstrekkingen	verkoop	Koersresultaat	Boekwaarde
		31-12-2022	2023	2023	2023	31-12-2023
1.3.5 Effecten		€	€	€	€	€
1.3.5.1	Overige	7.993.800	0	0	101.000	8.094.800
Totaal effecten		7.993.800	0	0	101.000	8.094.800

De Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam heeft eind 2019 belegd in 4 notes ieder ter waarde van 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van 10 jaar. 3 notes hebben een 100% inleggarantie en 1 note 90% inleggarantie. De note van 90% is voor 10% van de nominale waarde (€ 200.000) gefinancierd met privaat vermogen. De garantiewaarde (90%) is evenals de andere 3 notes gefinancierd met publiek vermogen. De effecten portefeuille per 31-12-2023 is als volgt :

		Kostprijs	Koers 31-12-2023	Inleggarantie Hogere marktwaarde of inleggarantie
BARCLAYS 100% KG SXXP Note 2019 - 2029	Barclays	2.000.000	114,74%	100% 2.294.800
BNP 100%KG MCXP Note 2019 - 2029	BNP Paribas	2.000.000	98,97%	100% 2.000.000
CS 100% KG SDGP Note 2019 - 2029	Credit Suisse	2.000.000	94,62%	100% 2.000.000
EFG 90% KG Biotech Note 2020-2027	EFG International	2.000.000	89,23%	90% 1.800.000
		8.000.000		8.094.800

1.5	Vorderingen	31-12-2023		31-12-2022	
		€		€	
1.5.1	Debiteuren		167.742		38.985
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW		91.040		151.388
1.5.5	Rekening Courant Steunfonds		77.918		43.793
1.5.5.1	Overige vorderingen				
1.5.5.2	Gemeente Rotterdams Onderwijsbeleid	418.230		402.388	
1.5.5.4	Borg	83.950		113.650	
1.5.5.5	Gemeente huisvesting	615.019		593.029	
1.5.5.6	In rekening te brengen derden	281.658		144.170	
1.5.5.7	Overige vorderingen	694.284		156.609	
1.5.5.8	Vooruitontvangen kosten	569.481		717.161	
			<u>2.662.622</u>		<u>2.127.007</u>
	Totaal vorderingen		<u>2.999.322</u>		<u>2.361.173</u>

De posten opgenomen onder de vorderingen hebben, met uitzondering van de borg, een looptijd van minder 12 maanden.

Kortlopende vordering OCW

De vordering op OCW betreft voornamelijk de vordering op de subsidie Nieuwkomers. Deze is in januari 2024 ontvangen.

Gemeente Rotterdam Onderwijsbeleid

De vordering in het kader van het Rotterdams onderwijsbeleid is de vaststelling van de subsidie 2022/2023. De vaststelling zal in 2024 worden ontvangen.

Gemeente Huisvesting

In het kader van renovatie/nieuwbouw maakt de stichting voorbereidingskosten die ten laste kunnen worden gebracht van de te ontvangen bijdrage gemeente. Daarnaast zijn er een aantal huisvesting projecten waarvan de afrekening nog ontvangen moet worden.

Borg

Onder borg staan betaalde bedragen aan borg, die zijn betaald ter bruikleen van de hardware van Snappet. De hardware die wordt gebruikt betreft tablets die gebruikt worden door de kinderen op school. Conform de overeenkomst zal de betaalde borgsom retour worden ontvangen bij inlevering van de geleende hardware.

Vooruitontvangen kosten

Onder de vooruitontvangen kosten zijn lasten opgenomen van o.a. jaarlicenties ICT, voorschotnota kwartaal reproductie, de jaarbestelling 2023/2024 leermethoden die in het jaar 2024 ten laste van de exploitatie worden gebracht.

1.7	Liquide middelen	31-12-2023		31-12-2022	
		€		€	
1.7.2	Banken en kassen		22.930.824		21.846.968
	Totaal liquide middelen		<u>22.930.824</u>		<u>21.846.968</u>

De liquide middelen zijn allen direct opvraagbaar.

Voor een toelichting op de mutatie in de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

2 Passiva

2.1 Eigen Vermogen

		Saldo	Bestemming	Mutaties	Saldo	
			Resultaat			
		31-12-2022			2023	31-12-2023
		€	€		€	
2.1.2	Algemene reserve publiek	3.892.337	5.833.025	0	9.725.362	
		<u>3.892.337</u>	<u>5.833.025</u>	<u>0</u>	<u>9.725.362</u>	
2.1.3	Bestemmingsreserves publiek					
2.1.3.1	Bestemmingsreserves algemeen publiek	5.759.074	-5.759.074	0	0	
2.1.3.1	Bestemmingsreserves personeel	0	837.740	0	837.740	
2.1.3.1	Bestemmingsreserves NPO	3.501.834	-249.875	0	3.251.959	
		<u>9.260.908</u>	<u>-5.171.209</u>	<u>0</u>	<u>4.089.699</u>	
2.1.4	Bestemmingsreserves privaat					
2.1.4.1	Bestemmingsreserves algemeen privaat	1.468.639	0	0	1.468.639	
2.1.4.2	Bestemmingsreserves Jurrewitz	1.615.800	-81.919	0	1.533.881	
2.1.4.3	Bestemmingsreserves Schoolfonds	627.341	-103.887	0	523.454	
		<u>3.711.780</u>	<u>-185.806</u>	<u>0</u>	<u>3.525.974</u>	
	Totaal eigen vermogen	<u>16.865.025</u>	<u>476.010</u>	<u>0</u>	<u>17.341.035</u>	

Bestemmingsreserves personeel

Per 31 december 2023 is een bestemmingsreserve personeel gevormd voor de verwachte uitkeringen voor voormalig medewerkers die op 31 december 2023 onder de regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA 35%-80%) vallen.

Bestemmingsreserves NPO

Per 31 december 2021 is een bestemmingsreserve gevormd vanuit de ontvangen middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de bestrijding van de achterstanden opgelopen als gevolg van het Corona virus. In 2023 is er een overbesteding op deze middelen. De overbesteding is onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserves Jurrewitz

Fonds Jurrewitz is in het leven geroepen door de heer J. Jurrewitz (28 mei 1850 - 12 december 1908) en ondersteund Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam sinds 1928 met een jaarlijkse donatie bestemd voor de kinderen van onze scholen. In 2022 heeft Jurrewitz haar vermogen verdeeld en heeft de Stichting de gelden ontvangen. In navolging van de gedachten van de heer Jurrewitz zal Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam de ontvangen middelen ter beschikking stellen aan de kinderen van de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam.

Bestemmingsreserves Schoolfonds

De "bestemmingsreserve schoolfonds" wordt gevormd door vrijwillige ouderbijdragen, donaties en inkomsten uit overige baten uit leerling acties minus de lasten. De scholen hebben hiervoor een eigen bankrekening waarop de baten en lasten vallen. Het verschil tussen begin en eindsaldo van deze bankrekeningen is het resultaat van de bestemmingsreserve schoolfonds.

2.2	Voorzieningen	Saldo	Vrijval	Dotaties	Ontrekkingen	Saldo	<1 jr	2-5 jr	>5 jr
		31-12-2022	2023	2023	2023	31-12-2023			
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personeelsvoorzieningen								
2.2.1.2	Jubileum	328.162	0	112.153	-84.852	355.463	44.927	105.361	205.175
2.2.1.4	Langdurig zieken	485.916	-51.949	796.086	-407.824	822.229	666.590	155.639	0
2.2.1.5	Participatiefonds WW	69.558	0	14.891	-20.656	63.793	45.862	17.931	0
		883.636	-51.949	923.130	-513.332	1.241.485	757.379	278.931	205.175
2.2.3	Overige voorzieningen								
2.2.3.1	Onderhoud gebouwen	12.378.018	0	972.657	-207.937	13.142.738	2.224.555	7.039.055	3.879.128
		12.378.018	0	972.657	-207.937	13.142.738	2.224.555	7.039.055	3.879.128
	Totaal voorzieningen	13.261.654	-51.949	1.895.787	-721.269	14.384.223	2.981.934	7.317.986	4.084.303

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijden.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is licht gestegen doordat het aantal langdurig zieken (in WTF) dat naar verwachting gebruikt gaat maken van de WIA toeneemt.

Voorziening Participatiefonds WW

De voorziening Participatiefonds WW wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen voor voormalig medewerkers die negatief getoetst zijn door het Participatiefonds of zijn ontslagen en waarvan de deelname van de Stichting 50% of 10% bedraagt. Indien de nominale waarde niet materieel afwijkt van de contante waarde wordt de nominale waarde gehanteerd.

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2023	31-12-2022
		€	€
2.4.3	Crediteuren	1.917.354	1.425.439
2.4.4	Kortlopende schulden aan OCW	572.123	696.949
2.4.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.518.977	2.288.726
2.4.7	Schulden terzake van pensioenen	676.039	621.752
2.4.9	Overige kortlopende schulden en overlopende passiva		
2.4.9.1	Vakantiegeld/Bindingstoelage	1.881.740	1.723.203
2.4.9.2	Nog te besteden subsidies OCW geoormerkt	2.429.406	2.440.216
2.4.9.4	Nog te besteden subsidies Gemeente huisvesting	597.868	628.993
2.4.9.9	Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	354.121	373.828
		5.263.135	5.166.240
	Totaal kortlopende schulden	10.947.628	10.199.106

De posten opgenomen onder de kortlopende schulden hebben allen een looptijd van minder 12 maanden, met uitzondering van de post OCW. De schuld aan OCW betreft de correctie op de gewichtenregeling als gevolg van de controle op de toepassing van de gewichten toebedeling van leerlingen. De correctie op de gewichtenregeling zal in 120 maandelijkse termijnen verrekend worden. Kortlopend in 2024 is € 124.824.

De belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen zijn hoger ten opzichte van 2022 door de indexering lonen in 2023.

Onder de post nog te besteden subsidies OCW geoormerkt is verwerkt de in het kader van penvoerderschap ontvangen subsidie Zij-instroom G5 (€ 490.000). Deze middelen worden in 2024 verdeeld over de deelnemende besturen. Daarnaast is in 2023 de subsidie Basisvaardigheden voor € 1.800.000 ontvangen. Deze zal in 2024 en verder worden uitgegeven.

De nog te besteden subsidie Gemeente huisvesting bestaan uit ontvangen voorbereidingskredieten voor renovatie nieuwbouwprojecten.

De overige overlopende passiva bestaat uit nog te ontvangen kosten van de controle van de accountant.

De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten.

B13 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten 2023

3

Baten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW	57.517.059	56.102.545	54.307.962
3.1.1.2 Vereenvoudiging bekostiging	0	0	-2.756.656
	<u>57.517.059</u>	<u>56.102.545</u>	<u>51.551.306</u>
3.1.2 Overige subsidies OCW			
3.1.2.1 Opleiden in de school	140.460	100.000	195.093
3.1.2.4 Bijzondere bekostiging nieuwkomers	604.712	616.215	1.038.778
3.1.2.6 Overige geormerkte en niet geormerkte subsidies	3.216.803	2.346.890	3.274.149
3.1.2.7 NPO en basisvaardigheden	<u>5.794.125</u>	<u>5.978.234</u>	<u>7.198.651</u>
	9.756.100	9.041.339	11.706.671
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV			
3.1.4.1 Bijdrage SWV	<u>783.163</u>	<u>835.000</u>	<u>920.832</u>
	<u>783.163</u>	<u>835.000</u>	<u>920.832</u>
Totaal rijksbijdragen OCW	<u>68.056.322</u>	<u>65.978.884</u>	<u>64.178.809</u>

De rijksbijdragen zijn in 2023 € 2.077.000 hoger dan begroot.

De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- (Normatieve) Rijksbijdrage OCW (€ +1.414.000)

De rijksbijdragen OCW lumpsum zijn toegenomen met € 1.414.000. De stijging wordt positief veroorzaakt door de indexering van de regeling bekostiging voor 2023 in verband met het CAO-onderhandelaarsakkoord afgesloten in september 2023.

Regeling bekostiging 2023

In de definitieve regeling bekostiging primair onderwijs 2023 is het loongevoelig deel van de bekostiging (89,15% van de bekostigingsbedragen in de regeling bekostiging) geïndexeerd. De indexatie was 5,72%, waardoor de bedragen ten opzichte van 2022 zijn opgehoogd met 5,1% (89,15* 5,72%). De indexatie is gebruikt voor het bepalen van de loonruimte in de cao primair onderwijs 2023/2024.

Groeieregeling (- € 345.000)

De in de loop van het schooljaar verwachte groei van leerlingen op[de scholen is lager dan begroot en hierdoor is niet voldaan aan de verwachte groei op bevoegd gezag niveau.

Onderwijsachterstandsmiddelen (€ -62.000)

De subsidie onderwijsachterstanden is gebaseerd op de achterstandsscore van de scholen. Deze wordt beschikbaar gesteld door het CBS. Hoewel het bedrag per achterstandscore in 2023 (€ 747) is gestegen ten opzichte van de begroting (€ 711) is daarentegen de achterstandsscore gedaald van 7.783 begroot naar 7.321. Per saldo is er een daling van € 62.000

- Overige rijkssubsidies (+ € 715.000)

Incidentele subsidie nieuwkomers bewegingsonderwijs, opleiden in de school, G5 slimmer organiseren, subsidie effectieve leerkrachten, studieverlof zijn per saldo hoger dan begroot. Daarnaast is de subsidie Arbeidsmarkttoelage (+ € 699.000) met ingang van het schooljaar 2023/2024 gecontinueerd. In de begroting 2023 is, conform de destijds bekende regeling, de subsidie opgenomen tot en met juli 2023.

- Subsidie NPO en Basisvaardigheden (€ -184.000)

In 2023 is het laatste deel van de subsidie NPO ontvangen en hebben een aantal scholen de nieuwe subsidie basisvaardigheden aangevraagd. De subsidie basisvaardigheden zal voornamelijk in 2024 en 2025 worden uitgegeven. Het niet ingezette deel van de subsidie is verwerkt in de balans als een nog te besteden subsidie.

3.2 Overige overheidsbijdragen

3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies			
3.2.1.1 Schoolontwikkelingsbudget	1.666.829	1.641.715	1.638.172
3.2.1.2 Schakelklas	356.667	320.000	320.000
3.2.1.3 Nulgroep	231.840	214.917	224.774
3.2.1.4 Ouderbetrokkenheid	460.313	376.250	376.250
3.2.1.9 Overige gemeentelijke bijdragen	<u>1.107.144</u>	<u>368.140</u>	<u>418.883</u>
	<u>3.822.793</u>	<u>2.921.022</u>	<u>2.978.079</u>
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>3.822.793</u>	<u>2.921.022</u>	<u>2.978.079</u>

De gemeentelijke subsidies zijn € 901.000 hoger dan begroot door met name de wijziging in de bekostiging van de subsidie Lekker Fit. In voorgaande jaren was er een inhuur constructie met de gemeente Rotterdam. Vanaf augustus 2023 is de school zelf verantwoordelijk voor het lekker fit programma. Vooruitlopende op augustus 2023 hebben veel scholen in 2023 personeel in loondienst genomen. Hierdoor hebben de scholen de subsidie lekker fit ook voor augustus ontvangen. Over heel 2023 is er € 715.000 ontvangen.

De gemeentelijke subsidie betreffen daarnaast projecten in het kader van het project "Gelijke Kansen" zoals schoolontwikkelbudget, schakelklassen, middelen voor ontwikkeling leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

3.5	Overige baten					
3.5.1	Medegebruik/verhuur onroerende zaken	859.874		714.360		846.528
3.5.2	Inkomsten personeel	41.298		0		51.293
3.5.5	Ouderbijdragen en schoolgelden	386.986		237.300		400.398
3.5.6	Overige					
3.5.6.1	Arrangement niet SWV PPO	12.917		5.500		12.333
3.5.6.3	Schenkeningen	30.495		0		1.657.765
3.5.6.9	Overige	<u>-8.135</u>		<u>50.445</u>		<u>169.577</u>
		35.277		55.945		1.839.675
	Totaal overige baten	<u>1.323.435</u>		<u>1.007.605</u>		<u>3.137.894</u>

De overige baten zijn ten opzichte van de begroting gestegen met € 315.000. Dit komt met name door de indexering van het medegebruikstarief (+ € 87.000) en de hogere ontvangsten ouderbijdragen dan begroot + € 150.000)

4	Lasten					
		2023		Begroting 2023		2022
		€		€		€
4.1	Pesoneelslasten					
4.1.1	Lonen en salarissen					
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	39.750.292		51.119.288		36.954.828
4.1.1.2	Sociale lasten	6.556.706		0		5.835.455
4.1.1.3	Pensioenpremies	<u>5.859.252</u>		<u>0</u>		<u>5.350.494</u>
		52.166.250		51.119.288		48.140.777
4.1.2	Overige personele lasten					
4.1.2.1	Dotatie/vrijval overige personele voorzieningen	357.849		22.000		327.783
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	3.397.219		1.727.900		2.193.249
4.1.2.3	ARBO	273.668		195.000		174.549
4.1.2.4	Scholing, IPB	903.220		1.070.500		872.172
4.1.2.5	Overige	<u>1.208.065</u>		<u>1.230.300</u>		<u>821.693</u>
		6.140.021		4.245.700		4.389.446
4.1.3	Uitkeringen (-/-)	-791.374		-350.000		-689.787
	Totaal personele lasten	<u>57.514.897</u>		<u>55.014.988</u>		<u>51.840.436</u>

De totale personele lasten zijn € 2.499.000 hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

Indexering van de CAO-lonen met 10% vanaf juli 2023.

De overige personele lasten zijn € 1.894.000 hoger dan begroot door voornamelijk hogere kosten voor inhuur van uitzendbureaus. Zij zijn betrokken om de vraag naar vervanging van personeel en tussentijdse vacatures op te lossen en inzet voor vermindering van de werkdruk (€ 1.669.000) en de verhoging van de voorziening langdurig zieken (€ 337.000).

4.2	Afschrijvingen					
4.2.2	Materiele vaste activa					
4.2.2.1	Gebouwen	177.265		153.233		169.086
4.2.2.2	Inventaris, apparatuur en ICT	<u>1.424.913</u>		<u>1.372.083</u>		<u>1.403.458</u>
		1.602.178		1.525.316		1.572.544
	Totaal afschrijvingen	<u>1.602.178</u>		<u>1.525.316</u>		<u>1.572.544</u>
4.3	Huisvestingslasten					
4.3.1	Huur/medegebruik	91.544		125.000		93.890
4.3.3	Onderhoud	2.567.678		1.223.500		2.095.375
4.3.4	Energie en water	1.369.080		1.580.000		1.023.477
4.3.5	Schoonmaakkosten	1.459.140		1.374.000		1.309.542
4.3.6	Heffingen	179.452		250.000		194.831
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	972.657		1.640.000		1.452.657
4.3.8	Overige huisvestingslasten	<u>72.122</u>		<u>54.000</u>		<u>60.493</u>
	Totaal huisvestingslasten	<u>6.711.673</u>		<u>6.246.500</u>		<u>6.230.265</u>

De huisvestingslasten zijn € 465.000 hoger uitgevallen dan voor 2023 was begroot.

Met name de uitgaven onderhoud huisvesting in combinatie met de onderhoudsvoorziening vallen voor 2023 hoger uit (€ 676.000).

Energie en water zijn € 210.000 lager dan begroot doordat in de begroting rekening is gehouden met een stijging van 40% van de kosten door te verwachten stijging van de marktprijzen en het bericht dat DVEP-contract voortijdig zou stoppen. Uiteindelijk is deze verwachting te hoog geweest. Het contract is op een prijsgunstige manier overgenomen door ENGIE en daardoor valt de stijging mee.

	2023		Begroting 2023		2022
	€		€		€
4.4 Overige lasten					
4.4.1 Administratie- en beheerslasten					
4.4.1.1 Administratie en beheer	472.561		520.000		417.612
4.4.1.2 Accountantskosten	65.875		85.000		62.256
4.4.1.3 Overige	111.684		155.000		160.850
		650.120		760.000	
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen					
4.4.2.2 Onderhoudinventaris	35.067		47.325		14.987
4.4.2.3 Leermiddelen en ICT	2.729.501		2.702.250		2.631.466
		2.764.568		2.749.575	
4.4.4 Overige instellingslasten					
4.4.4.1 Rotterdams Onderwijsbeleid	978.806		928.779		1.014.408
4.4.4.2 Projecten OCW	1.736.321		2.144.000		1.413.187
4.4.4.3 Telefoon	29.431		55.200		32.844
4.4.4.4 Inhuur arrangementen	331.029		160.000		322.722
4.4.4.5 TSO/BSO	47.155		22.000		55.152
4.4.4.8 Lasten ouderbijdragen	490.873		237.300		495.771
4.4.4.9 Schoolmaatschappelijk werk	266.759		200.000		170.994
4.4.4.10 Overige	396.526		583.250		268.097
		4.358.819		4.830.529	
Totaal instellingslasten	7.773.507		8.340.104		7.060.346

Onder de post lasten rotterdams beleid en projecten vallen de uitgaven voor met name additionele middelen zoals (NPO, achterstandsmiddelen, arrangementen SWV etc) bestaande uit expertise inhuur en leermiddelen.

	2023		Begroting 2023		2022
	€		€		€
5 Financiële baten en lasten					
5.1 Rentebaten					
5.1.1 Rentebaten	803.381	803.381	0	0	76.982
					76.982
5.3 Waardeverandering financiële vaste activa en beleggingen					
5.3.1 (On)gerealiseerd resultaat waardering koers effecten	101.000	101.000	0	0	-6.200
					-6.200
5.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa en beleggingen					
5.4.1 Overige financiële baten	0	0	0	0	0
5.5 Rentelasten					
5.5.1 Rente en overige financiële lasten	-28.666	-28.666	-20.000	-20.000	-31.138
					-31.138
Saldo financiële baten en lasten	875.715		-20.000		39.644

B14 Overige toelichting

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van accountants zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	Van Ree 2023	Van Ree 2022	KPMG 2022
Onderzoek van de jaarrekening incl. btw	€ 46.207	€ 51.038	€ 8.914
Andere controleopdrachten incl btw	€ 19.668	€ 9.543	€ 11.848
Adviesdiensten op fiscaal terrein incl btw	€ 0	€ 0	€ 0
Andere niet controle diensten incl btw	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 65.875	€ 60.581	€ 20.762

* De kosten KPMG in 2022 zijn afrekeningen van de controle op jaarrekening en controle projecten van 2021

WNT-verantwoording 2023 Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

De WNT is van toepassing op Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam. Het voor de Stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 173.000, bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse D.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>11</u>

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de Stichting is € 173.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het algemeen bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2018 voor de eerste 12 maanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	J. Kester
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.444
Beloningen betaalbaar op termijn	22.688
<i>Subtotaal</i>	<u>162.132</u>
Individueel bezoldigingsmaximum	173.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totaal bezoldiging 2023	<u>162.132</u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1

Functiegegevens	Lid
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 30/06
	Voorzitter College van Bestuur
	1/7-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.786
Beloningen betaalbaar op termijn	22.205
<i>Subtotaal</i>	<u>148.991</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.000
Totale bezoldiging	<u>148.991</u>

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	E. Boom	
Funcctiegegevens	Lid CvB ad interim	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/1- 27/06	1/12- 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	1
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	542	61
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 169.900	€ 28.600
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 114.904	€ 12.566
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 127.470	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	€ 74.525	€ 8.387
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 74.525	€ 8.387
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 82.912	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 82.912	

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	M.B. de Haas	J.A. de Groen	E.H. Hulst	E.C. Lafeber	S.J. de Leeuw	W.M.H. Aendekerker
Funcctiegegevens	Voorzitter raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	9.860	6.574	6.574	6.574	6.574	6.574
Individueel toepasselijke bezoldigingsmax.	25.950	17.300	17.300	17.300	17.300	17.300
-/- onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2023	9.860	6.574	6.574	6.574	6.574	6.574
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022						
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	3.500	3.000	3.000	3.000	3.000	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmax.	21.035	16.800	16.800	16.800	16.800	16.800
Totale bezoldiging	3.500	3.000	3.000	3.000	3.000	0

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B15 Overzicht verbonden partijen

<i>Beslissende zeggenschap</i>	<i>Juridisch</i>	<i>Statutair</i>	<i>Code</i>	<i>Eigen Vermogen</i>	<i>Exploitatie</i>	<i>Omzet</i>	<i>Consolidatie</i>
Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam		Rotterdam	4	€ 4.932.719	€ 600.861	€ 30.495	Ja

<i>Geen beslissende zeggenschap</i>	<i>Juridisch</i>	<i>Statutair</i>	<i>Code</i>	<i>Consolidatie</i>
PPO Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4	nee
SPOW	Stichting	Naaldwijk	4	nee

Code activiteiten: 4. overige

B16 Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting voor Interconfessioneel en Algemeen Bijzonder Onderwijs (LMC-VO) en Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam zijn op 1 januari 2024 gefuseerd tot Samen Ambitieuus Rotterdams Onderwijs (SARO). Het Steunfonds, als afzonderlijke entiteit, maakt vanaf 1 januari 2024 onderdeel uit van de gefuseerde organisatie.

LMC-VO is eigen risicodragers voor de WGA en ZW en heeft dit risico herverzekerd. Kind en Onderwijs is tot en met 31 december 2023 aangesloten geweest bij het publieke stelsel (UWV). Als gevolg van de fusie per 1 januari 2024, waarbij Kind en Onderwijs de verdwijnende rechtspersoon is en is opgegaan in LMC-VO (SARO), ontstaat een uitloopt risico voor voormalig medewerkers van Kind en Onderwijs die op de fusiedatum een WGA of ZW uitkering ontvangen of die op de fusiedatum ziek zijn en in toekomst instromen in de WGA of ZW. Deze medewerkers vallen niet onder de verzekering. Dit risico wordt geschat op circa € 0,8 miljoen. Hiervoor is in de jaarrekening 2023 geen voorziening opgenomen omdat het een gebeurtenis na balansdatum betreft en de verplichting pas onvoorwaardelijk en onafwendbaar ontstaat op de fusiedatum. Daarnaast betreft het een verplichting voor de rechtspersoon SARO

B17 Formele vaststelling jaarverslag 2023

Het jaarverslag 2023 is goedgekeurd door de raad van toezicht op,

...../...../.....

Handtekeningvoorzitter:

M. de Haas (namens de leden van de Raad van Toezicht)

Het jaarverslag 2023 is vastgesteld door het college van bestuur op,

...../...../.....

Handtekening

Handtekening

L.Civile

J. Kester

- C Overige gegevens**
- C1 Controleverklaring**